Česká republika
Nejvyšší kontrolní úřad

NKÚ

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2017

BŘEZEN 2018

NKÚ V ROCE 2017

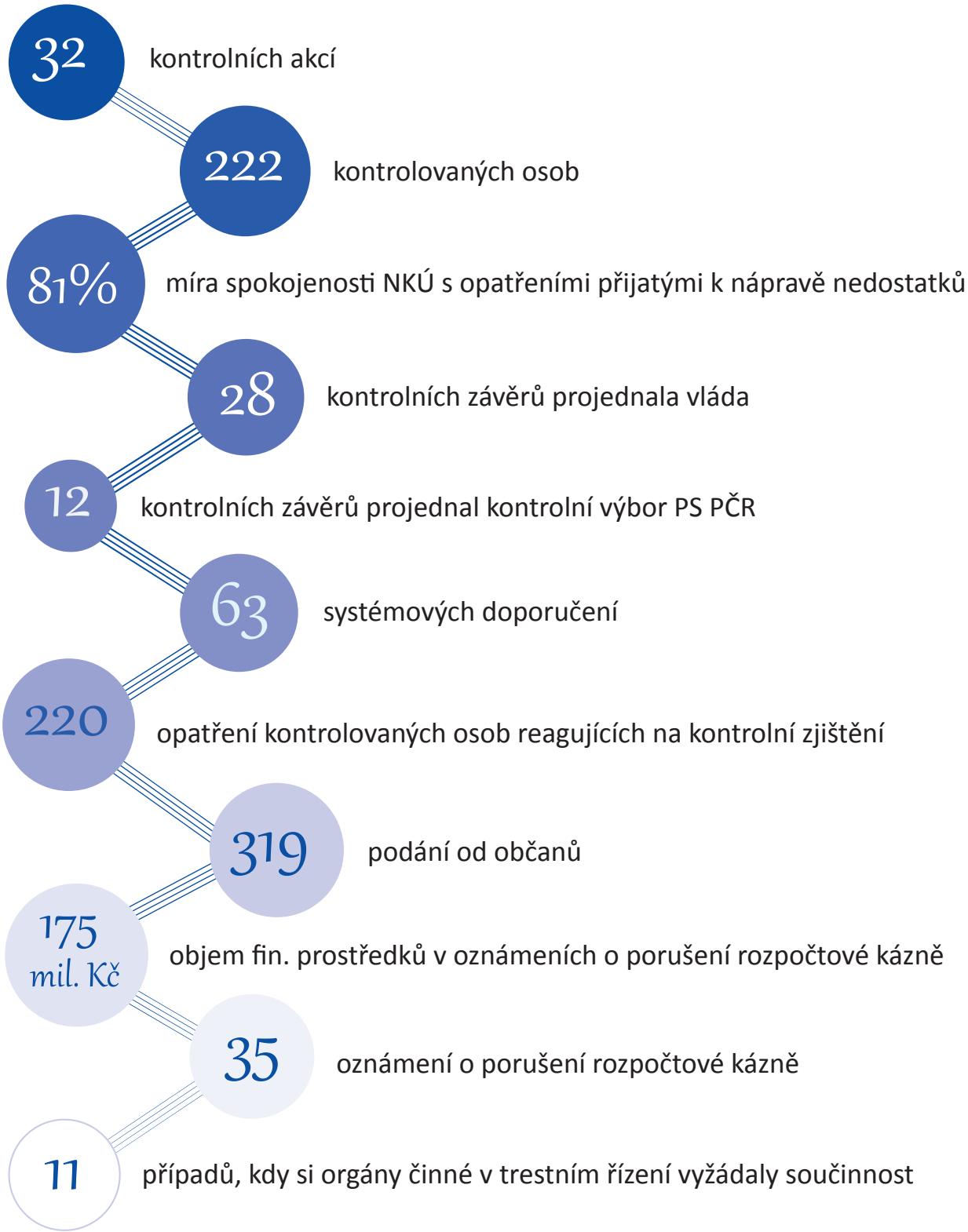

Stav k 31. 12. 2017

Obsah

Úvodní slovo prezidenta NKÚ 5

I. Postavení a působnost NKÚ 6

1. Základní informace o postavení a působnosti NKÚ 6
2. Kolegium NKÚ 7
3. Vedení NKÚ 9
4. Poslání a přínosy činnosti NKÚ 9
5. Plán kontrolní činnosti na rok 2017 10

II. Zhodnocení kontrolní a analytické činnosti za rok 2017 11

Úvodní shrnutí 11

1. Veřejné finance 14
2. Příjmy státu 18
3. Vládní výdajové oblasti 23
   - 3.1 Efektivní veřejná správa a eGovernment 24
   - 3.2 Výzkum, vývoj a inovace 28
   - 3.3 Doprava 31
   - 3.4 Vzdělávání 36
   - 3.5 Sport 40
   - 3.6 Kultura 41
   - 3.7 Zdravotnictví 43
   - 3.8 Bezpečnost 45
   - 3.9 Životní prostředí 47
   - 3.10 Regionální rozvoj 50
   - 3.11 Lesnictví 53
4. Management institucí 54
   - 4.1 Hospodaření institucí 54
   - 4.2 Zadávání veřejných zakázek 60
   - 4.3 Řízení zdrojů poskytnutých ČR ze zahraničí 62
   - 4.4 Spolehlivost údajů pro finanční řízení 65

III. Finanční zhodnocení kontrolní činnosti 69

1. Celkové finanční zhodnocení kontrolních akcí 69
2. Plnění oznamovací povinnosti podle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád 69

IV. Zhodnocení ostatní činnosti 70

1. Součinnost s orgány činnými v trestním řízení 70
2. Stanoviska k návrhům právních předpisů 70
3. Mezinárodní spolupráce NKÚ 71
4. Činnost NKÚ ve vztahu k veřejnosti 80
   - 4.1 Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím 80
   - 4.2 Podání občanů 80
5. Hospodaření s rozpočtovými prostředky kapitoly NKÚ 82
   - 5.1 Plnění závazných ukazatelů kapitoly NKÚ 82
   - 5.2 Nároky z nespotřebovaných výdajů 83
   - 5.3 Výdaje na financování programů reprodukce majetku 83
   - 5.4 Informace o vnějších kontrolách v NKÚ 84
   - 5.5 Povinný audit 84
6. Interní audit 84
7. Personální zajištění činnosti NKÚ 86
8. Organizační schéma NKÚ 91

Závěr 92

Příloha č. 1 – Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti na rok 2017 93

Příloha č. 2 – Přehled kontrolních akcí se schváleným kontrolním závěrem v průběhu roku 2017 97

Příloha č. 3 – Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2017 projednán kontrolním výborem PS PČR 101

Příloha č. 4 – Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2017 projednán vládou ČR 105

Seznam zkratek 109

Úvodní slovo prezidenta NKÚ

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

Nejvyšší kontrolní úřad poskytuje informace o hospodaření státu založené na tvrdých faktech. Informace, které jsou zpětnou vazbou pro politiky, jež určují směřování České republiky – chcete-li strategii. Poskytují ale také zpětnou vazbu úředníkům, kteří se daným směrem vydají a stanovené strategii začnou vdechovat život a konkrétní podobu. A pak tyto informace slouží také občanům.

Je pozoruhodné, jak se hodnocení občanů liší od názorů politiků a úředníků. Občané očekávají, že budou žít ve světě výkonného, spravedlivého a levného státu, který zabezpečí potřebné funkce, bude uživatelsky přívětivý, otevřený, transparentní a bude dodržovat vlastní jasná a předem známá pravidla. Občané chtějí žít ve státě s řádnou správou věcí veřejných, v právním státě se zaručeným vysokým standardem základních lidských práv.

A je neméně pozoruhodné, že se tyto přirozené požadavky občanů nedaří zcela naplnit. Stačí se podívat, jak složitý a administrativně náročný je daňový systém, jak nízká je kvalita rozpočtového procesu, jak pomalu stát připravuje výstavbu dálnic nebo například jak složitý a pomalý je systém na distribuci evropských dotací. O mnohých příkladech se ostatně dočtete na následujících stránkách.

Dobré vládnutí není jen pojem z pohádky o dobrém králi Miroslavovi. Dobré vládnutí je založeno na rozhodnutích, které politici a úředníci dělají každý den, když plní své úkoly. Každodenní rozhodnutí s sebou vždy nesou buď zlepšení, nebo zhoršení současného stavu. Podle Světového ekonomického fóra je Česká republika v konkurenceschopnosti na 31. místě, zatímco výkonnost našeho veřejného sektoru je až na 100. místě ze 137 hodnocených zemí. Myslím, že z toho je patrný důvod odlišného hodnocení občanů – výkonnost státní administrativy silně zaostává za výkonností ekonomiky. Jinak řečeno: neefektivní stát brzdí společnost.

Popsat příčiny tohoto stavu v jednotlivých oblastech však nestačí. Je třeba se zabývat především tím, co je společné, analyzovat podmínky, zdroje problémů, srovnávat se s dobrou praxí v zahraničí. Uvědomit si, že stát a jeho zaměstnanci čelí tlakům různých aktérů, že zájmové skupiny mají v dnešní době nepřebernou škálu možností, kterými se snaží ovlivňovat vládní činitele, ale i státní úředníky. Je stejně tak potřeba řešit, jak funguje náš právní systém a jaký je stav vymahatelnosti práva a jak rozhodování správních orgánů a soudů ovlivňuje chod našeho státu i života občanů. A nesmíme zapomenout ani na to, za jakých podmínek se rozdělují státní a evropské dotace. A tak bychom mohli pokračovat.

Ano, řada věcí se v posledních letech zlepšila, v tomto musíme být fér a buďme za to rádi. Ambicí České republiky ale nemůže být jen to, že se smíří s dílčími zlepšeními v jednotlivých oblastech. Smysl má celková změna, kdy jsou jednotlivé kroky logicky provázané, neodporují si, řeší podstatné věci a pomáhají vytvářet prostředí, které je předvídatelné a spolehlivé. Jistě, je to běh na dlouhou trať. Přeci jen například samotná revize daňového systému je mnohonásobně složitější než jen další dodatečná daňová úprava. Čím později se však těmito věcmi budeme zabývat, tím obtížněji se nám budou měnit. A tím silněji se bude střetávat očekávání občanů s realitou.

Miloslav Kala,
prezident NKÚ

I. Postavení a působnost NKÚ

1. Základní informace o postavení a působnosti NKÚ

Existence Nejvyššího kontrolního úřadu /NKÚ/ vychází přímo z Ústavy České republiky, která zaručuje jeho nezávislost na moci zákonodárné, výkonné i soudní. NKÚ tím představuje jeden z nezastupitelných prvků parlamentní demokracie.

Podrobnější úprava postavení, působnosti, organizační struktury a činnosti NKÚ je obsažena v zákoně č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu. Podle tohoto zákona NKÚ prověřuje zejména hospodaření se státním majetkem a s finančními prostředky vybíranými na základě zákona ve prospěch právnických osob, plnění příjmových a čerpání výdajových položek státního rozpočtu a také hospodaření s prostředky poskytnutými České republice ze zahraničí.

Zákonnými orgány NKÚ jsou prezident a viceprezident, Kolegium, senáty a Kárná komora. V zájmu zajištění objektivity při posuzování kontrolovaných skutečností a v zásadních otázkách týkajících se kontrolní působnosti NKÚ rozhodují jeho kolektivní orgány – Kolegium a senáty NKÚ.

Nezávislost NKÚ zaručuje, že při plánování, přípravě a provádění kontrolní činnosti není ovlivňován mocí zákonodárnou, výkonnou ani soudní. Kromě nezávislosti institucionální má NKÚ i přiměřenou finanční nezávislost. Určujícím orgánem v této oblasti je Poslanecká sněmovna, která schvaluje státní rozpočet, jehož součástí je i rozpočtová kapitola *Nejvyšší kontrolní úřad*.

Kontrolní činnost provádí NKÚ na základě svého plánu kontrolní činnosti. Plán kontrolní činnosti po schválení Kolegiem NKÚ předkládá prezident NKÚ k informaci Parlamentu ČR a vládě ČR a zveřejňuje jej ve *Věstníku NKÚ*. Výsledkem kontrolní činnosti jsou kontrolní závěry, které shrnují a vyhodnocují skutečnosti zjištěné při kontrole. Kontrolní závěry jsou schvalovány Kolegiem nebo příslušnými senáty NKÚ.

V rámci vymezené působnosti provádí NKÚ kontrolu v souladu se svými kontrolními standardy, které vycházejí z mezinárodních standardů nejvyšších kontrolních institucí. NKÚ provádí kontrolu souladu s právními předpisy, kontrolu typu finanční audit a audit výkonnosti.

Kontrolou legality NKÚ prověřuje, zda jsou kontrolované činnosti v souladu s právními předpisy, a přezkoumává věcnou a formální správnost kontrolovaných činností v rozsahu potřebném pro dosažení cílů kontroly.

Kontrolou typu finanční audit NKÚ prověřuje, zda účetní závěrky kontrolovaných osob podávají věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví v souladu s právními předpisy. Tento typ kontrol je nástrojem pro ověřování správnosti informací, které jsou uvedeny v závěrečných účtech kapitol státního rozpočtu a které NKÚ využívá při formulování stanoviska k návrhu státního závěrečného účtu.

Při kontrole typu audit výkonnosti NKÚ posuzuje účelnost, hospodárnost a efektivnost použití prostředků státního rozpočtu, majetku státu nebo jiných finančních prostředků, které NKÚ kontroluje v souladu se svou působností.

2. Kolegium NKÚ

Kolegium NKÚ tvoří prezident, viceprezident a členové NKÚ. Kolegium NKÚ schvaluje plán kontrolní činnosti, kontrolní závěry, návrh rozpočtu NKÚ předkládaný Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, závěrečný účet rozpočtové kapitoly NKÚ a účetní závěrku NKÚ sestavenou k rozvahovému dni. Kolegium NKÚ dále schvaluje výroční zprávu, jednací řády Kolegia a senátů NKÚ, organizační řád a jeho změny a kárný řád. Rozhoduje o odvolání proti rozhodnutí o námitkách proti kontrolnímu protokolu a o námitkách podjatosti.

Členové Kolegia NKÚ, zleva: Ing. Jan Málek, Ing. Pavel Hrnčíř, Ing. Adolf Beznoska, Ing. Hana Hykšová, Ing. Jan Stárek, Ing. Jaromíra Steidlová, JUDr. Ing. Jiří Kalivoda, Mgr. Zdeňka Horníková, Ing. Josef Kubíček, Ing. Miloslav Kala, Ing. Roman Procházka, Ing. Jan Vedral, Ing. Daniel Reisiegel, MPA, RNDr. Petr Neuvirt, Ing. Jiří Adámek, RNDr. Hana Pýchová.

Členové NKÚ vykonávají kontrolní činnost a vypracovávají kontrolní závěry. Řídí průběh kontrolní akce od pověření výkonem kontroly až po schválení kontrolního závěru. V následujícím přehledu jsou modře vyznačeny ukončené kontrolní akce /KA/, jejichž kontrolní závěr /KZ/ byl publikován v roce 2017, zeleně jsou vyznačeny neukončené akce.[1]

Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR /PS PČR/ v roce 2017 zvolila členem NKÚ Ing. Adolfa Beznosku.

1 V textu výroční zprávy jsou jednotlivé kontrolní akce označeny číslem, pod kterým jsou uvedeny v plánu kontrolní činnosti na příslušný rok. Texty kontrolních závěrů schválených v roce 2017 lze nalézt v jednotlivých částkách *Věstníku NKÚ* nebo v elektronické verzi výroční zprávy po kliknutí na modře zvýrazněné číslo dané kontrolní akce.

Tabulka č. 1: Přehled kontrolních akcí prováděných v roce 2017

Jméno člena NKÚ	Členem od	Počet KA, které člen řídil do konce roku 2017	Přehled KA, které člen řídil v roce 2017	
			Ukončené	Neukončené
Ing. Jiří Adámek	25. 4. 2001	44	16/16 16/22 17/05 17/10	17/32 17/33
Ing. Adolf Beznoska	14. 3. 2017	0	–	17/17
Ing. Pavel Hrnčíř	11. 12. 2009	19	16/14 16/23 17/11	17/26
Ing. Hana Hykšová	13. 2. 2014	8	16/32	17/02 17/25
JUDr. Ing. Jiří Kalivoda	17. 9. 1993	66	16/28 17/06	17/12 17/27
Ing. Josef Kubíček	10. 6. 2014	8	16/21 16/26 17/03	17/21
Ing. Jan Málek	21. 6. 2016	2	16/31 17/04	17/09 17/35 17/36
RNDr. Petr Neuvirt	21. 12. 2010	24	16/19 17/01 17/07	17/15 17/23
RNDr. Hana Pýchová	24. 10. 2014	5	16/09 16/15 16/18	17/13 17/16 17/20
Ing. Daniel Reisiegel, MPA	30. 4. 2010	21	16/03 16/17 16/30 17/28*	17/24 17/34
Ing. Jan Stárek	4. 6. 2015	3	16/13 16/20	17/19 17/29
Ing. Jaromíra Steidlová	16. 11. 2006	24	16/25 17/08	17/18 17/31
Ing. Jan Vedral	25. 4. 2001	50	16/12 16/24 16/27 16/29	17/14 17/22 17/30

* Kontrolní akce č. 17/28 byla vypuštěna z plánu kontrolní činnosti usnesením Kolegia NKÚ č. 6/IX/2017 ze dne 5. 6. 2017.

3. Vedení NKÚ

Vedení NKÚ tvoří zaměstnanci přímo podřízení prezidentovi, jedná se o vrchního ředitele kontrolní sekce, vrchního ředitele správní sekce, ředitele kanceláře prezidenta, tajemníka Kolegia, ředitele odboru bezpečnostního a ředitele odboru interního auditu.

Vedení NKÚ, zleva: JUDr. Alena Fidlerová, tajemnice Kolegia NKÚ; Ing. Zuzana Čandová, ředitelka kanceláře prezidenta, Mgr. Zdeňka Horníková, viceprezidentka NKÚ; PhDr. Radek Haubert, vrchní ředitel správní sekce; Ing. Miloslav Kala, prezident NKÚ; Ing. Stanislav Koucký, vrchní ředitel kontrolní sekce; Mgr. Jana Ermlová, ředitelka odboru bezpečnostního; Ing. Ladislava Slancová, ředitelka odboru interního auditu.

4. Poslání a přínosy činnosti NKÚ

Vizí NKÚ[2] je poskytovat relevantní podklady tvůrcům politik státu a zpětnou vazbu o úspěšnosti naplňování těchto politik prostřednictvím jasných a srozumitelných výstupů své činnosti. Kontrolní závěry a stanoviska NKÚ mají za cíl podávat především důležité informace o účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti hospodaření s veřejnými prostředky a přispívat tím k prosazování dobré praxe hospodaření.

Nezávislá a objektivní zpětná vazba je ve fungování našeho státu nezbytně nutná. Přínosná je zejména pro klíčové partnery NKÚ (Parlament a vládu ČR), kteří jsou odpovědni za řízení a kontrolu hospodaření s veřejnými prostředky a majetkem. Výsledky činnosti NKÚ jsou však důležité také pro vnější kontrolu uplatňovanou prostřednictvím informovanosti nejširší odborné i laické veřejnosti. NKÚ se tak díky jeho působení daří přinášet společnosti přidanou hodnotu. K nejdůležitějším přínosům činnosti NKÚ patří zejména:

- **působení na příslušné orgány za účelem odstraňování zjištěných nedostatků,**
- **doporučení systémových opatření a jejich realizace příslušnými odpovědnými orgány,**
- **preventivní působení výsledků kontrol na další subjekty,**

2 Vize NKÚ je součástí Strategie *Nejvyššího kontrolního úřadu na období 2014–2017.*

- **posilování odpovědnosti veřejné správy a vymahatelnosti práva,**
- **prosazování dobré praxe v hospodaření státu,**
- **identifikace nedostatků právní úpravy a legislativní doporučení,**
- **plnění oznamovací povinnosti ve vztahu k porušení rozpočtové kázně a trestní odpovědnosti.**

5. Plán kontrolní činnosti na rok 2017

Základním nástrojem pro naplňování působnosti NKÚ, jeho vize a strategie je plán kontrolní činnosti, který určuje věcné a časové vymezení kontrolních akcí v rozpočtovém roce. Při jeho sestavení NKÚ vychází ze své nezávislosti, která je zaručena Ústavou ČR a zákonem o NKÚ. Nezávislost NKÚ je uplatňována rovněž v souladu s nejlepší praxí kontroly vykonávané nejvyššími kontrolními institucemi dle hlavních zásad INTOSAI[3]. Ústava ČR, zákon o NKÚ a mezinárodní praxe jsou základními pilíři výkonu působnosti Nejvyššího kontrolního úřadu. V souladu se svou vizí a strategií se NKÚ prioritně zaměřuje na témata, která představují nejrizikovější oblasti hospodaření státu, ve snaze nalézat příčiny nedostatků a jejich důsledky a přispívat svými doporučeními k nápravě věcí tam, kde je to potřebné.

Této filosofii odpovídala pozornost, kterou NKÚ věnoval sestavení plánu na rok 2017. Kontrolní akce zařazené v plánu vycházely z podnětů vzniklých na základě vlastní nezávislé analytické činnosti a aplikace rizikově orientovaného přístupu. K hlavním problémovým oblastem, na které se NKÚ v plánu na rok 2017 věcně zaměřil, patří:

- **daňová politika státu,**
- **podpora sociálního bydlení,**
- **hospodaření v resortu zdravotnictví,**
- **elektronizace veřejné správy a zefektivnění její činnosti,**
- **odstraňování starých ekologických zátěží,**
- **podpora státu v oblasti výzkumu, vývoje a inovací,**
- **investice státu v oblasti dopravy a bezpečnosti,**
- **dotační politika státu v oblasti podpory dětí a mládeže a péče o kulturní památky,**
- **hospodaření vybraných státních organizací,**
- **využití finančních prostředků z rozpočtu EU,**
- **spolehlivost údajů pro finanční řízení a účetní reforma veřejných financí.**

Řada z výše uvedených oblastí přitom náleží k dlouhodobým strategickým oblastem kontrolní činnosti NKÚ.

Plán kontrolní činnosti na rok 2017 schválilo Kolegium NKÚ na svém jednání dne 17. října 2016. Celkem bylo schváleno 34 kontrolních akcí. V průběhu roku 2017 byla jedna kontrolní akce zrušena a byly doplněny další dvě kontrolní akce na celkový počet **35 akcí.**

Přehled kontrolních akcí zařazených do plánu na rok 2017 i jejich konkrétní věcné a časové vymezení jsou uvedeny v příloze č. 1. Jednotlivé kontrolní akce byly v souladu s časovým plánem zahajovány postupně v průběhu roku 2017. V závislosti na termínu zahájení a délce kontrolních akcí jsou plánovány termíny ukončení (tj. schválení kontrolních závěrů kontrolních akcí) v roce 2017 a 2018.

3 *Mexická deklarace o nezávislosti nejvyšších auditních institucí* schválená XIX. kongresem Mezinárodní organizace nejvyšších auditních institucí /INTOSAI/ v Mexiku v roce 2007; ISSAI 10.

II. Zhodnocení kontrolní a analytické činnosti za rok 2017

Úvodní shrnutí

Zhodnocení činnosti uvedené v této kapitole vychází především z výsledků kontrolních akcí, které byly ukončeny v roce 2017 schválením kontrolního závěru Kolegiem NKÚ. Využity byly rovněž poznatky ze stanovisek NKÚ k návrhu státního závěrečného účtu /SZÚ/ za rok 2016 a ke zprávě o vývoji ekonomiky a plnění státního rozpočtu ČR za 1. pololetí roku 2017, dále informace ze *Zprávy o finančním řízení prostředků Evropské unie v ČR v roce 2016* (tj. z *EU reportu 2017*), jakož i další poznatky z analytické a monitorovací činnosti NKÚ.

V roce 2017 bylo ukončeno celkem **32 kontrolních akcí,** z toho 23 akcí bylo zahájeno podle plánu kontrolní činnosti v roce 2016 a 9 akcí v roce 2017. V rámci ukončených kontrolních akcí byl v souladu s předmětem a cíli kontrol prověřen majetek a finanční prostředky u **222 kontrolovaných osob.** Kontrolní akce naplnily mandát NKÚ ve všech segmentech působnosti dle ustanovení § 3 odst. 1 a 3 zákona o Nejvyšším kontrolním úřadu, viz graf č. 1. Přehled kontrolních akcí, které byly ukončeny v roce 2017, je uveden v příloze č. 2. Kontrolní akce byly zaměřeny převážně na období let 2013–2016.

Graf č. 1: Počet kontrolních akcí podle segmentů působnosti NKÚ v roce 2017

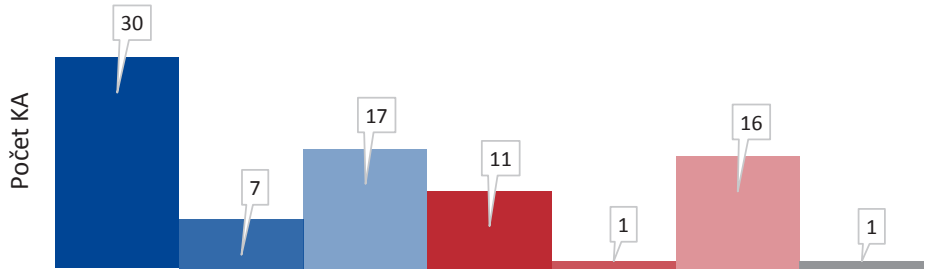

Dle ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 166/1993 Sb. vykonává NKÚ kontrolu:

- hospodaření se státním majetkem a finančními prostředky vybíranými na základě zákona ve prospěch právnických osob s výjimkou prostředků vybíraných obcemi nebo kraji v jejich samostatné působnosti
- státního závěrečného účtu
- plnění státního rozpočtu
- hospodaření s prostředky poskytnutými České republice ze zahraničí a s prostředky, za něž převzal záruky stát
- vydávání a umořování státních cenných papírů
- zadávání státních (veřejných) zakázek

Dle ustanovení § 3 odst. 3 zákona č. 166/1993 Sb. vykonává NKÚ kontrolu:

- hospodaření České národní banky v oblasti výdajů na pořízení majetku a výdajů na provoz

Výsledky kontrolní a analytické činnosti NKÚ, které jsou podrobněji zpracovány v následujících částech této kapitoly, ukázaly řadu příkladů nasvědčujících lepšímu hospodaření státu. Jedná se např. o snižování salda státního rozpočtu, zvýšený výběr daní nebo úspory a zlepšené hospodaření některých státních institucí. Tato pozitiva lze přičítat dobré hospodářské kondici státu ovlivněné zejména vnějšími ekonomickými podmínkami, ale i realizaci patřičných změn, mj. i v souladu s nálezy a doporučeními NKÚ z předchozích kontrol. Nadále však přetrvávaly některé systémové problémy, takže v některých specifických i průřezových oblastech dosud

nebylo dosaženo patřičného pokroku. Tyto problémy dlouhodobě patří mezi faktory, které limitují zvyšování efektivity státní správy, zajišťování hodnoty za peníze ve prospěch občanů i zvyšování konkurenceschopnosti ČR.

Lepší výsledky hospodaření státu nadále negativně ovlivňovaly některé dlouhodobé problémy, takže v řadě oblastí nedocházelo k patřičnému pokroku.

Z poznatků, které NKÚ učinil v uplynulém období, lze vyhodnotit, že hospodaření státu vykazovalo zejména následující silné a slabé stránky:

Silné stránky:

+ **zlepšení salda hospodaření SR;**
+ **efektivnější řízení státního dluhu;**
+ **zvyšování rozpočtových příjmů, především daňových;**
+ **stabilní růst ekonomiky, nízká míra nezaměstnanosti a růst platů v soukromé i veřejné sféře jako významné pozitivní faktory zvýšení příjmů státu;**
+ **zlepšené hospodaření vybraných státních institucí;**
+ **zlevnění výstavby dálnic v důsledku pozitivního vlivu konkurenčního prostředí a tlaku NKÚ na účinnější kontrolu nákladů;**
+ **snížení objemu výdajů na právní, konzultační a poradenské služby.**

Slabé stránky:

– **složitost a vysoká administrativní náročnost daňového systému jak pro stát, tak pro poplatníky;**
– **nízká kvalita rozpočtového procesu při sestavování SR projevující se zásadními rozdíly mezi rozpočtem a skutečností v oblasti investičních výdajů a příjmů a výdajů z rozpočtu EU;**
– **vznik nároků z nespotřebovaných výdajů /NNV/ v důsledku nečerpání rozpočtovaných výdajů;**
– **nedostatečné využívání potenciálu elektronizace veřejné správy a eGovernmentu a nízká efektivita výdajů při zajištění požadovaných přínosů;**
– **nízká efektivita podpory vědy a výzkumu v mezinárodním srovnání;**
– **nedostatečné využívání nástrojů ke zvýšení kvality vzdělávání;**
– **absence účinných nástrojů k urychlení rozvoje dopravní infrastruktury, zejména silniční, a chybějící ucelené koncepce zpoplatnění pozemních komunikací;**
– **nejasně definované potřeby a potřebné zdroje financování programů reprodukce majetku Policie ČR;**
– **podfinancování *Programu záchrany architektonického dědictví* s vlivem na prodlužování oprav a růst souvisejících nákladů;**
– **netransparentní výběr akcí k financování z programu podpory materiálně-technické základny sportu;**
– **nepřipravenost akcí a pomalé čerpání prostředků programu podpory materiálně-technické základny veřejných vysokých škol;**
– **pomalá a neúčinná likvidace starých ekologických zátěží vzniklých před privatizací;**
– **riziko nesplnění směrnice EU o ukládání odpadu na skládkách;**
– **realizace projektů místních akčních skupin a projektů zaměřených na posílení vzájemné spolupráce obcí bez dostatečného vyhodnocení potřebnosti a přínosů;**
– **neexistence strategie pro správu nemovitého majetku státu jako předpokladu pro účelné a efektivní vynakládání prostředků na správu státem využívaného majetku;**

– **významné zpoždění v čerpání prostředků z rozpočtu EU v programovém období 2014–2020 vlivem složitosti systému implementace a riziko ztráty výkonnostní rezervy, resp. uplatnění tzv. pravidla n+3[4].**

Mnohé z uvedených nedostatků se staly nebo stanou předmětem opatření kontrolovaných osob, což je základním předpokladem nápravy věcí směrem k zajištění vyšší hodnoty za peníze. Některé příklady budou uvedeny v následujících částech této kapitoly.

NKÚ v mnoha oblastech ukázal, jaká je pozice ČR v mezinárodní konkurenci. To napomohlo nejen v hledání odpovědí na otázky, kde jsme a kam míříme, ale také k identifikaci standardů pro účelnost, hospodárnost a efektivnost činností.

Výkonnost veřejného sektoru v ČR není na potřebné úrovni a je jedním z faktorů limitujících celkovou konkurenceschopnost země. V uplynulém období se podle dílčího ukazatele *výkonnost veřejného sektoru*, který je součástí celkového *globálního indexu konkurenceschopnosti* (GCI) Světového ekonomického fóra, pohybovala ČR až na 100. místě ze 137 hodnocených zemí, viz graf č. 2. Přitom např. dle hodnocení v roce 2015 obsadila ČR 62. místo ze 140 zemí. Podle celkového *globálního indexu konkurenceschopnosti* obsadila ČR 31. místo a tento stav se od předchozího období nezměnil. Konkurenceschopnost ČR ovlivňuje negativně především daňová regulace, neefektivní vládní byrokracie a daňové sazby.

Graf č. 2: Pozice vybraných evropských států v mezinárodním srovnání podle výkonnosti veřejného sektoru

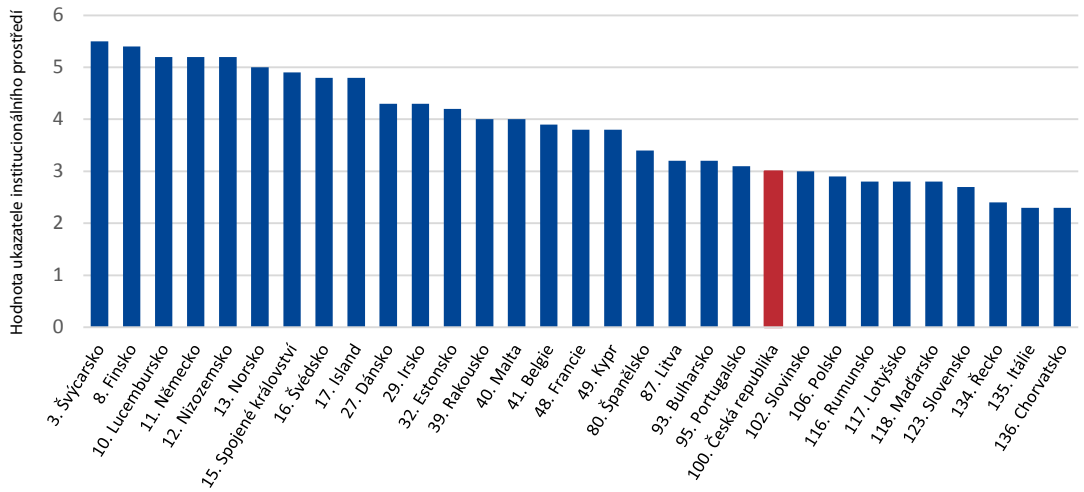

Zdroj: *The Global Competitiveness Report 2017–2018*; World Economic Forum 2017; viz http://reports.weforum.org/global-competitiveness-index-2017-2018/countryeconomy-profiles/#economy=CZE.

Podle Světového ekonomického fóra konkurenceschopnost ČR nejvíce omezuje daňová regulace, neefektivní vládní byrokracie a daňové sazby.

NKÚ se i v roce 2017 aktivně podílel na prosazování výstupů kontrolní činnosti a nápravě stavu věcí tam, kde je potřeba. Jedním ze způsobů, jak napomoci, je formulace doporučení NKÚ. V rámci kontrolních závěrů či EU reportu předložil NKÚ v loňském roce **63 systémových doporučení** (např. v oblasti řízení a kontroly programů a projektů, koncepčního a strategického řízení), z nichž mnohá se stala nebo stanou základem opatření realizovaných odpovědnými resorty.

4 Pravidlo n+3 je administrativní nástroj k zajištění plynulosti čerpání peněžních prostředků z rozpočtu EU. Podle tohoto pravidla musí být alokace podpory pro n-tý rok programového období vyčerpána v následujících třech kalendářních letech.

NKÚ proto považuje za velmi důležité projednávání výsledků v podobě kontrolních závěrů s klíčovými partnery v Parlamentu ČR a vládě ČR. V roce 2017 projednal kontrolní výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR celkem **12 kontrolních závěrů.** Zásadní bylo projednávání kontrolních závěrů ve vládě, ta projednala 28 kontrolních závěrů a uložila realizovat **220 opatření,** která NKÚ hodnotil jako plně či dostatečně adekvátní zjištěným nedostatkům či doporučením. NKÚ tak může konstatovat, že míra spokojenosti s přijatými opatřeními dosáhla **81 %.**

K nezanedbatelným přínosům při posilování odpovědnosti kontrolovaných osob patřilo také plnění oznamovací povinnosti NKÚ vůči orgánům finanční správy v případech, kdy kontrolní zjištění měla povahu porušení rozpočtové kázně. NKÚ takto vyhodnotil a oznámil **175 mil. Kč.** V jednom případě rovněž podal orgánu činnému v trestním řízení oznámení o podezření ze spáchání trestného činu.

V následujících částech výroční zprávy jsou podrobněji uvedeny zejména hlavní systémové nedostatky, doporučení a další poznatky členěné podle jednotlivých oblastí vládních politik a průřezově dle významných činností státu, které NKÚ kontroloval. NKÚ věří, že přispějí k lepšímu pojmenování a cílenému řešení existujících problémů v hospodaření státu.

1. Veřejné finance – lepší výsledky SR v důsledku hospodářského růstu, ale i za cenu nízkých investic státu

Na základě výsledků kontrolní a analytické činnosti NKÚ za uplynulý rok, *Stanoviska k návrhu státního závěrečného účtu ČR za rok 2016*, *Stanoviska ke Zprávě o plnění státního rozpočtu ČR za 1. pololetí 2017*[5] i aktuálních výsledků SR za rok 2017 je možné konstatovat, že z hlediska výsledků veřejných rozpočtů, resp. státního rozpočtu, stát dosáhl lepších výsledků v hospodaření SR. Příznivě je možné hodnotit vývoj výsledného salda státního rozpočtu i efektivnější řízení likvidity státní pokladny. Česká republika nadále pokračovala ve stabilním ekonomickém růstu, ke kterému přispěly především výdaje na konečnou spotřebu domácností, zvýšené firemní investice a výsledky zahraničního obchodu. V mezinárodním srovnání patřila ČR mezi rychle rostoucí země EU.

Státní rozpočet na rok 2017 byl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR zákonem o státním rozpočtu[6]. Celkové příjmy byly navrženy v objemu **1 249 mld. Kč,** výdaje v objemu **1 309 mld. Kč** a rozpočtový deficit měl dosáhnout **60 mld. Kč,** což představovalo o **10 mld. Kč** nižší plánovaný schodek než v roce 2016. Skutečné celkové příjmy v roce 2017 dosáhly **1 274 mld. Kč** a výdaje **1 280 mld. Kč,** výsledný deficit tak činil **6,2 mld. Kč**[7]. Rozdíl plánovaného a skutečného deficitu činil **53,8 mld. Kč.** Za rok 2016, kdy SR dosáhl přebytku **61,8 mld. Kč,** rozdíl mezi rozpočtovaným schodkem a skutečným přebytkem činil dokonce více než **130 mld. Kč.** Tyto významné rozdíly svědčí o nedůsledném a formálním sestavování SR i vytváření skrytých rezerv, viz následující graf.

---

5 Tato stanoviska předkládá NKÚ Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR v souladu s ustanovením § 5 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu.

6 Zákon č. 457/2016 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2017.

7 Dle tiskové zprávy MF ze dne 3. 1. 2018; viz https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2018/pokladni-plneni-sr-leden-listopad-2017-30618.

Graf č. 3: Rozdíly mezi deficity schválených státních rozpočtů na roky 2016 a 2017 a skutečností (v mld. Kč)

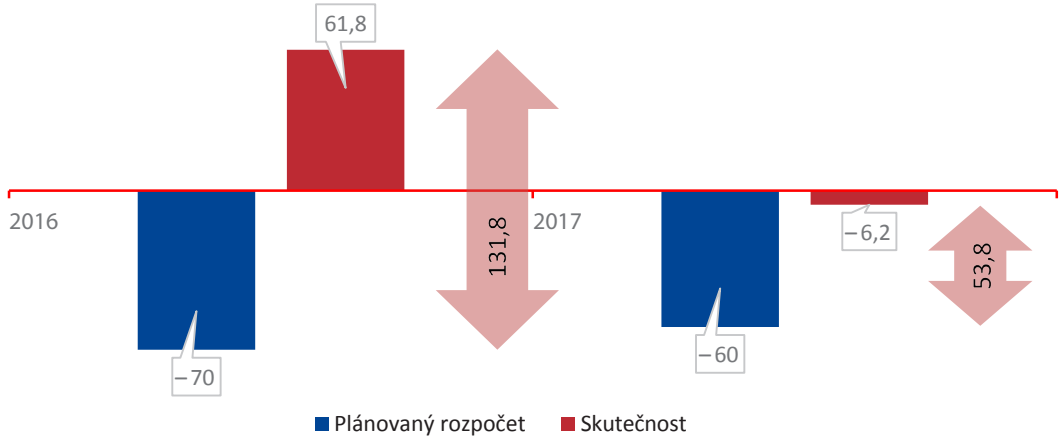

Zdroj: IISSP a informace MF z 3. 1. 2018.

Za závažnou považuje NKÚ skutečnost, že v období hospodářského růstu není sestavován alespoň vyrovnaný rozpočet, a to ani v roce 2017. Daňové příjmy, jakožto nejvýznamnější položka příjmů SR, v posledních dvou letech oproti roku 2015 narostly o více než 150 mld. Kč, což bylo více než o 15 %. Přesto byl státní rozpočet sestavován s deficitním výsledkem. Za uvedené roky klesl plánovaný schodek SR oproti roku 2015 pouze o 40 mld. Kč. ČR by měla využít období růstu a zajistit vyrovnanou fiskální politiku v dlouhodobém horizontu.

Na výsledky za rok 2017 mělo významný pozitivní vliv zvýšení inkasa daňových příjmů včetně pojistného na sociální zabezpečení, zejména vlivem hospodářského růstu. Negativní je, že hospodaření SR výrazně ovlivnila malá investiční aktivita vlády ČR v souvislosti s pomalým rozjezdem programového období 2014–2020 i s dalšími faktory, mezi které lze zařadit dlouhodobě sníženou účinnost financování programů. Jednotlivé resorty nedokázaly realizovat investice, které byly v konečném rozpočtu výdajů zahrnuty, a zejména kapitálové výdaje tak zůstaly z velké části nečerpány.

V roce 2017 bylo vyčerpáno **81,7 mld. Kč** kapitálových výdajů, což bylo pouze **48 %** konečného rozpočtu těchto výdajů. Plánovaných parametrů nedosahovaly ani výdaje na financování programů, když bylo vyčerpáno **78,2 mld. Kč,** tj. **49 %** konečného rozpočtu, viz graf č. 4. Tento graf současně ukazuje, že se jedná o dlouhodobý problém v sestavování a čerpání SR v oblasti kapitálových výdajů, včetně výdajů, které jsou realizovány prostřednictvím financování programů. Ačkoliv jednou z vládních priorit byla podpora investic, dochází každoročně k výraznému rozdílu mezi konečným rozpočtem kapitálových výdajů a skutečností.

Graf č. 4: Čerpání rozpočtu kapitálových výdajů v letech 2012–2017 **(v mld. Kč)**

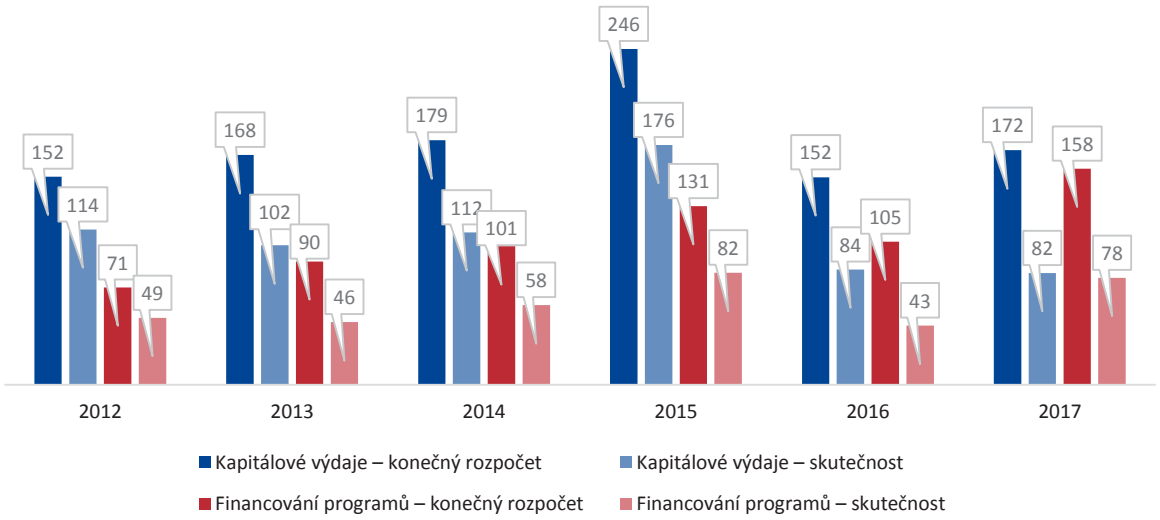

Zdroj: IISSP.

V roce 2017 bylo vyčerpáno pouze 48 % konečného rozpočtu kapitálových výdajů.

Výše uvedené je projevem přetrvávajících problémů rozpočtového systému. Nastavený systém nemotivuje k důslednému plánování příjmů a výdajů SR. Za hlavní příčiny lze označit zejména:

- **neschopnost čerpat plánované výdaje v rámci financování programů reprodukce majetku v důsledku neujasněnosti koncepce a potřeb, nepřipravenosti akcí a prodlužování termínů realizace;**
- **zdlouhavý proces výběru a schvalování projektů a vysokou administrativní náročnost v rámci společných programů ČR a EU v programovém období 2014–2020, v důsledku čehož dochází k výraznému zaostávání v čerpání plánovaných prostředků a významným disproporcím mezi plánem a skutečností;**
- **neprovázanost rozpočtu výdajů na konkrétní a měřitelné cíle politik tak, aby byly závazné pro jednotlivé správce kapitol, kteří za výdej prostředků nesou odpovědnost, a aby financování programů nebylo pouze formálním rámcem;**
- **nadhodnocení výdajové strany rozpočtů kapitol SR, kdy je přeceňována skutečná výdajová potřeba kapitol při možnosti zapojení nároků z nespotřebovaných výdajů v daném rozpočtovém roce, a vznik nových NNV[8].**

Za významný rizikový faktor plnění SR NKÚ považuje vznik a zapojování nároků z nespotřebovaných výdajů. NKÚ se v roce 2017 v rámci KA č. **16/09** zaměřil právě na NNV vykazované vybranými organizačními složkami státu /OSS/, konkrétně MF, MMR, MD, MZd a MZe. Zjištěny byly tyto skutečnosti:

- Od roku 2008, kdy institut NNV vznikl, tyto nároky rostly. K 1. 1. 2016 přesáhly hodnotu **151 mld. Kč.** Hlavním důvodem trvale vysokého stavu NNV je kromě toho, nakolik byl schválený rozpočet OSS reálný, neplnění úkolů zajištěných rozpočtem pro daný rok a jejich odkládání do dalších let. V kladném smyslu, ale menší míře je důvodem vzniku NNV rovněž úspornější zajištění úkolů. Nečerpané prostředky se tak formou nároků, nikoli reálných peněžních prostředků převádějí do dalších období. Zásadním důsledkem uvedeného je neustálé navyšování NNV a riziko zvýšení výpůjční potřeby státu, tj. vyššího zadlužení státu v případě překročení rozpočtu

8 NNV vznikají, když organizační složky státu nevyčerpají svůj rozpočet na daný rok a nároky na tyto prostředky evidují jako nároky výdajů na další období.

výdajů o použití NNV v dalších rozpočtových obdobích. Např. v roce 2015 takto kapitoly státního rozpočtu 301 až 381 překročily rozpočet o **93,8 mld. Kč,** z toho o **12,5 mld. Kč** použitím NNV. NKÚ konstatoval, že obecně závazné právní předpisy neupravují postupy zapojování NNV jasně a jednoznačně. Např. MZd již na začátku rozpočtového období zapojovalo NNV, ale na jeho konci z nich vyčerpalo jen zanedbatelnou část a zbytek opět převedlo do dalšího roku. Docházelo tak k postupné kumulaci NNV, navíc toto ministerstvo požadovalo ještě nad jejich rámec z vládní rozpočtové rezervy další prostředky ze SR, které opět převedlo do NNV.

Doporučení

NKÚ proto doporučil MF jakožto garantu SR, aby upravilo obecně závazné právní předpisy tak, aby explicitně a jednoznačně upravily postupy zapojování NNV do konečného rozpočtu a postupy při jejich snižování (ukončování). Dále doporučil, aby se MF rovněž zabývalo důvody vzniku NNV také z hlediska jejich zařazení a oprávněnosti vzniku. Jedná se zejména o eliminaci rizika zvýšení zadlužení státu v případě překročení rozpočtu výdajů o použití NNV a rizika možného získání dalších prostředků SR nad rámec nevyužitých NNV. MF však současnou právní úpravu považuje za dostatečnou a doporučení neakceptovalo. NKÚ nadále považuje stav NNV za značně rizikový. Výše nároků k 1. 1. 2018 dosahuje již **168 mld. Kč** a nadále narůstá, jak znázorňuje graf č. 5.

Graf č. 5: Vývoj stavu NNV v letech 2012–2018 k 1. 1. daného roku **(v mld. Kč)**

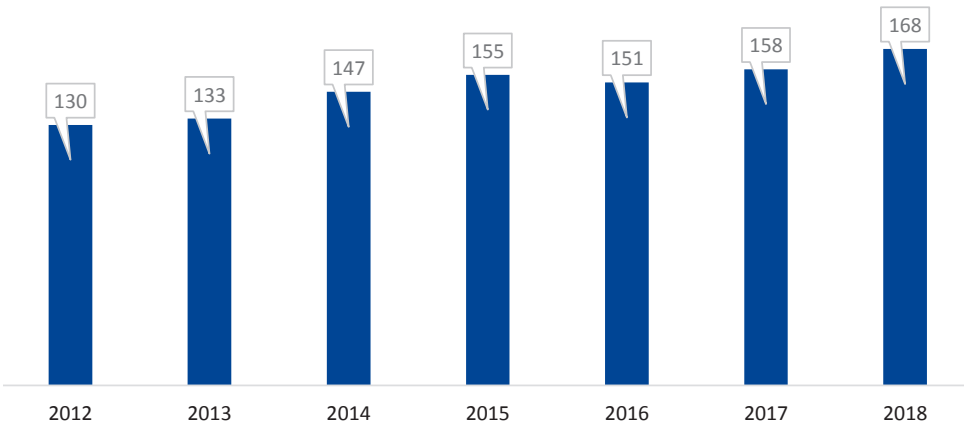

Zdroj: IISSP.

NKÚ nadále považuje stav NNV za značně rizikový. Výše nároků k 1. 1. 2018 dosahuje již 168 mld. Kč a dlouhodobě dále narůstá.

K pozitivnímu hodnocení hospodaření SR v uplynulém období lze zařadit efektivnější řízení likvidity státní pokladny a vývoj státního dluhu a výdajů souvisejících s jeho obsluhou. Tempo zadlužování státu se díky tomu snížilo, v letech 2014 a 2016 zadlužení dokonce pokleslo, jak ukazuje graf č. 6.

Graf č. 6: Vývoj státního dluhu v letech 1993–2017 **(v mld. Kč)**

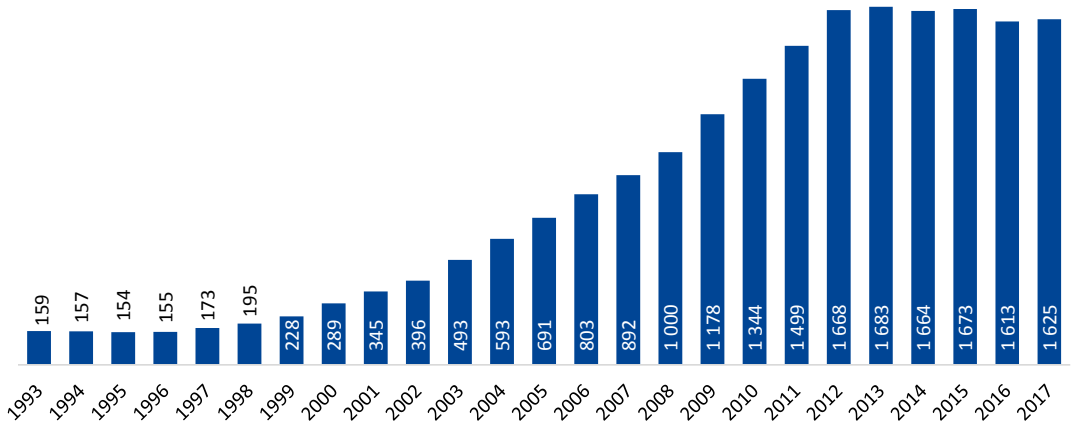

Zdroj: SZÚ z let 2010–2016, tisková konference MF z 3. 1. 2018.

NKÚ se v KA č. **16/30** zaměřil na kontrolu, jakým způsobem MF postupovalo při správě peněžních prostředků státní pokladny v letech 2015 až 2016. Přitom zjistil tyto skutečnosti:

- V kontrolované oblasti nebyly zjištěny významné nedostatky ani nebylo shledáno, že by MF při správě peněžních prostředků státní pokladny a při řízení likvidity státní pokladny postupovalo nehospodárně a neúčelně. Využití peněžních prostředků státní pokladny jako zdroje krytí potřeb státu umožnilo snížit dluhové financování a v důsledku toho snížit úrokové náklady s tím spojené. NKÚ ověřil, že výsledné dluhové financování se v roce 2015 snížilo o **43,2 mld. Kč** a s tím související předpokládaná úspora úrokových nákladů činila **1,3 mld. Kč.** Stav využitých peněžních prostředků státní pokladny ke konci roku 2016 zásadně ovlivnil přebytek SR ve výši **61,8 mld. Kč,** dluhové financování bylo naopak vyšší o **2,3 mld. Kč,** než byla skutečná potřeba financování státu.

Příznivě je možné hodnotit vývoj výsledného salda státního rozpočtu i efektivnější řízení likvidity státní pokladny.

2. Příjmy státu – vysoká administrativní náročnost a nevyužití potenciálu elektronizace limitují dosahování vyšší efektivity správy daní

Největší podíl příjmů státu tvoří daňové příjmy. Tyto daňové příjmy včetně příjmů na sociální zabezpečení dosáhly v roce 2017 téměř **1 154 mld. Kč**[9] a tvořily přes **90 %** celkových příjmů SR. Nejvýznamnějšími položkami jsou pojistné na sociální zabezpečení, daň z přidané hodnoty, spotřební daně a daně z příjmů právnických a fyzických osob. Zejména na správu uvedených daní se NKÚ trvale zaměřuje. Důvod je zřejmý. Aby byl stát schopen realizovat svou výdajovou politiku, potřebuje na to dostatečné zdroje. A jejich efektivní zajišťování je proto prioritní oblastí i pro NKÚ. V roce 2017 pokračoval pozitivní trend nárůstu inkasa prakticky všech významných položek daňových příjmů. Projevily se tak zejména účinky hospodářského růstu (růst produkce, vysoká zaměstnanost a růst disponibilních příjmů domácností) i částečně některých nově zavedených opatření. Tyto účinky částečně vyvažovaly výrazný pokles příjmů přijatých z rozpočtu EU/FM. V roce 2017 příjmy z rozpočtu EU a finančních mechanismů meziročně poklesly o **81,9 mld. Kč** a daňové příjmy včetně příjmů ze sociálního pojištění vzrostly o **82,4 mld. Kč,** celkové příjmy SR však meziročně poklesly o **8 mld. Kč.**

9 Dle tiskové zprávy MF ze dne 3. 1. 2018; viz https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2018/pokladni-plneni-sr-leden-listopad-2017-30618.

V loňském roce NKÚ dokončil další z kontrolních akcí zaměřených na daňovou politiku. V KA č. 16/21 se zaměřil na správu daně z příjmů fyzických osob /DPFO/ v letech 2012–2015. Prověřil zejména, zda správci daně postupovali při její správě v souladu se zákonem a jaké byly dopady legislativních změn u této daně na státní rozpočet a efektivnost její správy. DPFO je čtvrtým nejvýznamnějším daňovým příjmem, který v roce 2015 dosáhl 154 mld. Kč a jejíž podíl činil 23 % z celkových daňových příjmů. Z výsledků KA vyplývá, že správa daní je v ČR složitá a administrativně náročná pro správce i poplatníky a že existuje prostor pro její zjednodušení a využití potenciálu elektronizace správy daní.

- NKÚ vyhodnotil, že zákon o daních z příjmů[10], který byl od svého vzniku do současnosti více než **130**krát novelizován, je nepřehledný, složitý a obsahuje množství výjimek. To komplikuje správu daně, zvyšuje administrativní zátěž a nepřispívá k efektivnosti výběru DPFO. Na náročnost správy mělo negativní dopad celkové množství odpočitatelných položek a slev na dani, jejich rozšiřování nebo naopak rušení. Správci daně přitom nedisponovali individuálními údaji o více než polovině poplatníků, kteří jsou v zaměstnaneckém poměru a kteří sami nepodávají daňová přiznání, čímž byla značně ovlivněna možnost kontroly oprávněnosti uplatňovaných nároků na odpočty od základu daně, slevy na dani a daňového zvýhodnění. Podle NKÚ se jedná o systémový nedostatek. Efektivnost správy DPFO činila v roce 2015 cca **156 Kč** příjmů na **1 Kč** výdajů. Celková efektivnost všech daní vybíraných Finanční správou ČR /FS ČR/ činila cca **73 Kč** příjmů na **1 Kč** výdajů. Celková efektivnost správy DPFO je však ovlivněna přenesením podstatné části povinností při správě DPFO ze závislé činnosti na plátce daně (zaměstnavatele). Pokud by tyto povinnosti musel plnit stát, odhadované náklady státu by v roce 2015 byly téměř **950 mil. Kč,** a efektivnost správy by při zohlednění těchto nákladů činila cca **76 Kč** příjmů na **1 Kč** výdajů. Administrativní zátěž významně ovlivňovala také nekompatibilita informačních systémů ČSSZ a FS ČR, kdy si správci museli vyměňovat informace na základě žádostí bez využití potenciálu automatizovaného zpracování. Tento stav rovněž nepřispěl k odolnosti systému DPFO proti daňovým únikům, měl vliv na nákladnost daňového řízení a efektivnost správy daně.

MF souhlasilo se závěry NKÚ, že stávající systém daně z příjmů je nepřehledný a složitý. Rovněž přislíbilo připravit zcela nový zákon o daních z příjmů, který bude odolnější proti negativním dopadům častého zavádění výjimek. Zároveň finanční správa připravuje ICT systém pro správu daní a také portál *MOJE daně*, který by měl elektronickou komunikaci s úřady zjednodušit[11].

Výběr daní má rostoucí tendenci. Mezi lety 2012–2016 vzrostlo inkaso o **224 mld. Kč,** tj. o cca **20 %,** což za uvedené období přesahovalo růst HDP o cca **2,4 %**[12]. Tento stav podporovala i snižující se nezaměstnanost a zvyšující se mzdy. Nejvyšší nárůst byl u daňových příjmů spravovaných FS ČR (**25,4 %**). Nejvyšší tempo bylo mezi lety 2014–2016. Vývoj celkového inkasa daní v letech 2012–2016 znázorňuje graf č. 7.

10 Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

11 Reakce MF na kontrolu správy daní z příjmů fyzických osob; tisková zpráva MF 21. 8. 2017; viz http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/v-mediich/2017/reakce-mf-na-kontrolu-spravy-dani-z-prij-29412.

12 Dle Českého statistického úřadu; viz https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=NUC01-S1az3&f=TABULKA&z=T&skupId=21&katalog=30832&pvo=NUC01-S1az3&str=v84&c=v3~8__RP2016.

Graf č. 7: Vývoj celkového inkasa daní v letech 2012–2016 **(v mld. Kč)**

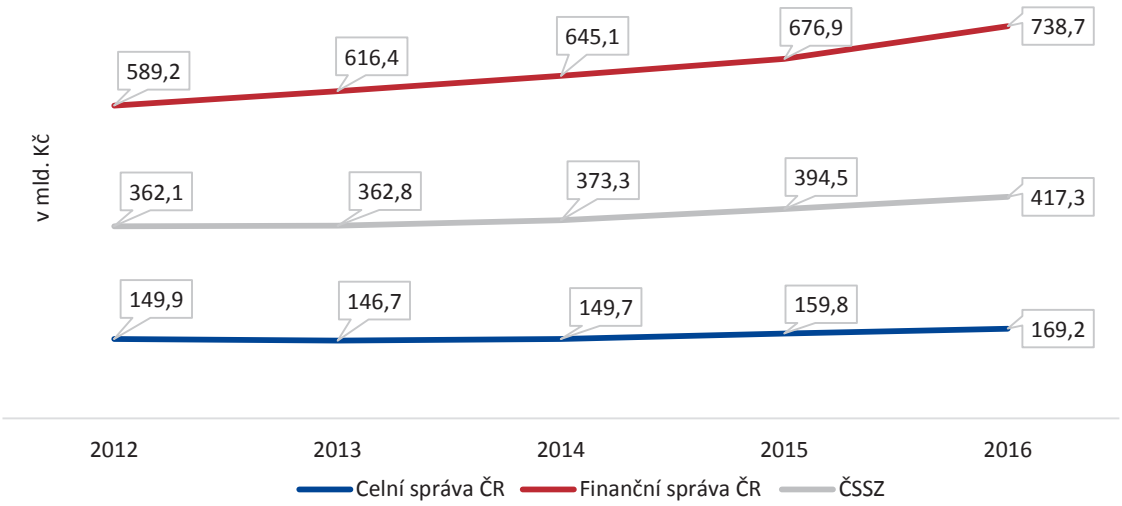

Zdroj: zprávy o činnosti FS ČR a Celní správy ČR a zprávy o činnosti České správy sociálního zabezpečení za roky 2012–2016.

Rostly však také výdaje na výběr daní. Mezi lety 2012–2016 nárůst činil celkem 3,7 mld. Kč, tj. téměř o 21 %, což bylo o trochu více než procentuální nárůst inkasovaných daní (o 20 %). Např. FS ČR vynaložila v roce 2016 na správu jí vybíraných daní o více jak 1,1 mld. Kč více než v roce 2015 a o 2 mld. Kč více než v roce 2014. U Celní správy ČR /CS ČR/ je nejvýznamnější nárůst výdajů na správu mezi lety 2015 a 2016, a to o cca 1,3 mld. Kč. Zatímco výdaje na výběr pojistného na sociální zabezpečení jsou v posledních pěti letech konstantní, výdaje na správu daní a cel od roku 2014 výrazně rostou, přestože nedošlo k výraznému nárůstu počtu zaměstnanců ani daňových subjektů. Tomu odpovídá i tempo růstu výdajů FS ČR mezi lety 2012–2016 téměř o **24 %.** U CS ČR byla výše běžných výdajů v roce 2016 významně ovlivněna mimořádnou zpětnou úhradou vybraného cla, kdy se rozhodnutím Rady 2014/335/EU změnilo rozdělení cla v poměru **80 %** cla do EU a **20%** podíl na clech pro členské státy EU. Tím vznikla ČR povinnost uhradit EU zpětně od 1. 1. 2014 rozdíl ve výši **5%** podílu na clech. V prosinci 2016 CS ČR uhradila cca **1 mld. Kč**[13]**.** Vývoj celkových výdajů na výběr daní v letech 2012–2016 znázorňuje graf č. 8.

13 Rozhodnutí Rady 2014/335/EU, Euratom, ze dne 26. 5. 2014, o systému vlastních zdrojů EU, které bylo všemi členskými státy EU ratifikováno 27. 9. 2016.

Graf č. 8: Vývoj celkových výdajů na výběr daní v letech 2012–2016 **(v mld. Kč)**

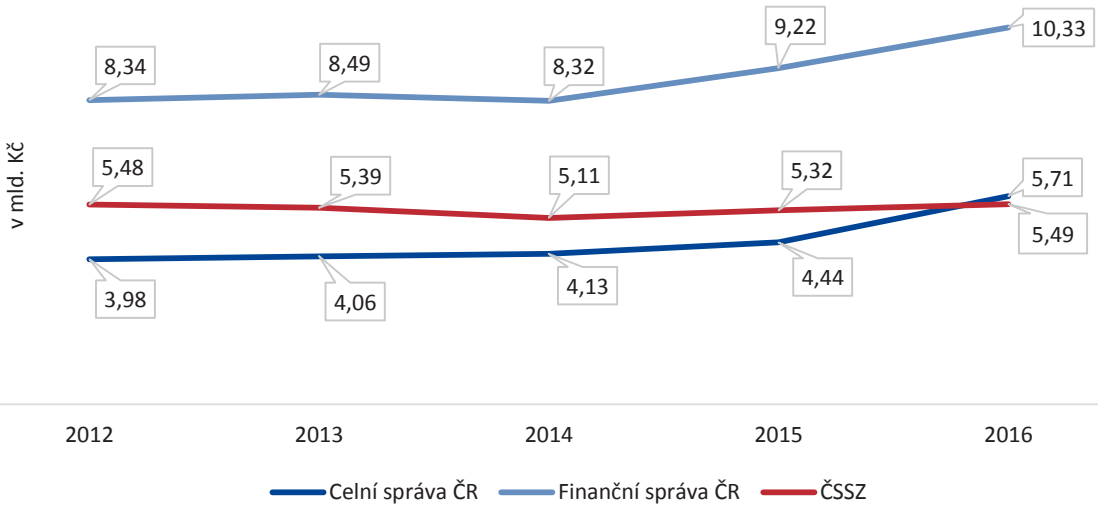

Zdroj: závěrečné účty kapitol 312 a 313 za roky 2012–2016.

Správa daní v ČR je i přes pozitivní vývoj příjmů nadále poznamenána vysokou pracností, duplicitními operacemi správců daní a nízkým propojením informačních systémů. Po neúspěšném projektu jednoho inkasního místa, který měl komplexně zjednodušit a zefektivnit výběr daní, cel a sociálního a zdravotního pojištění[14], je podle názoru NKÚ třeba urychleně řešit systémové změny zejména u daní z příjmů (včetně odvodů sociálních a zdravotních pojistných) a výrazně posunout elektronizaci správy daní použitím kvalitních ICT systémů, které budou kompatibilní mezi sebou, a využitím potenciálu on-line služeb státu ve směru k daňovým poplatníkům. Přitom je třeba u nově zaváděných opatření kompenzovat jejich možný negativní vliv na zvýšení administrativní náročnosti. Pozornost byla v uplynulém období věnována převážně boji proti daňovým únikům (např. prostřednictvím zavedení kontrolního hlášení nebo EET), ale stejnou mírou nebylo postupováno směrem ke snížení časové a finanční náročnosti na straně poplatníků daní.

Dlouhodobé otálení s řešením výše uvedených problémů znamená, že v oblasti administrativní náročnosti správy daní ČR již výrazně zaostává i v mezinárodním srovnání. Světová banka a společnost PWC v celosvětové studii nazvané *Paying Taxes 2018*[15] zkoumaly časovou náročnost plnění administrativní povinnosti vůči státu u tří typů daní: daně z příjmů právnických osob, daně z příjmů fyzických osob (včetně všech povinných odvodů za zaměstnance) a daní souvisejících se spotřebou (tedy včetně DPH). ČR v žebříčku časové náročnosti daní skončila na 29. místě z 32 sledovaných zemí EU a Evropského sdružení volného obchodu /EFTA/ (graf č. 9). Celková doba potřebná ke splnění uvedených daňových povinností dosáhla v ČR **248 hodin** ročně. Na korporátní daň musí firmy v Česku věnovat **53 hodin,** na zaměstnanecké daně **87 hodin** a na daně související se spotřebou (včetně DPH) **108 hodin.** Podle této zprávy je dosažení pokroku podmíněno z velké části zvýšením využívání technologií jak daňovými poplatníky, tak i daňovými orgány a vylepšováním on-line archivních a platebních systémů.

14 Přestože MF, GFŘ a GŘC vyčerpaly téměř 3,4 mld. Kč, v důsledku špatného řízení celého projektu jednotné inkasní místo nevzniklo a správa daní se nezjednodušila. Viz KA č. 15/17 – *Peněžní prostředky vynakládané na opatření související se zjednodušením výběru a správy daní a pojistného, zejména na Projekt vytvoření jednoho inkasního místa pro příjmy veřejných rozpočtů*; kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 4/2016 *Věstníku NKÚ*.

15 Dle zprávy *Paying Taxes 2018*; The World Bank Group and PwC 2017; viz https://www.pwc.com/gx/en/paying-taxes/pdf/pwc_paying_taxes_2018_full_report.pdf.

Graf č. 9: Časová náročnost plnění daňových povinností vůči státu v zemích EU a EFTA (v hod.)

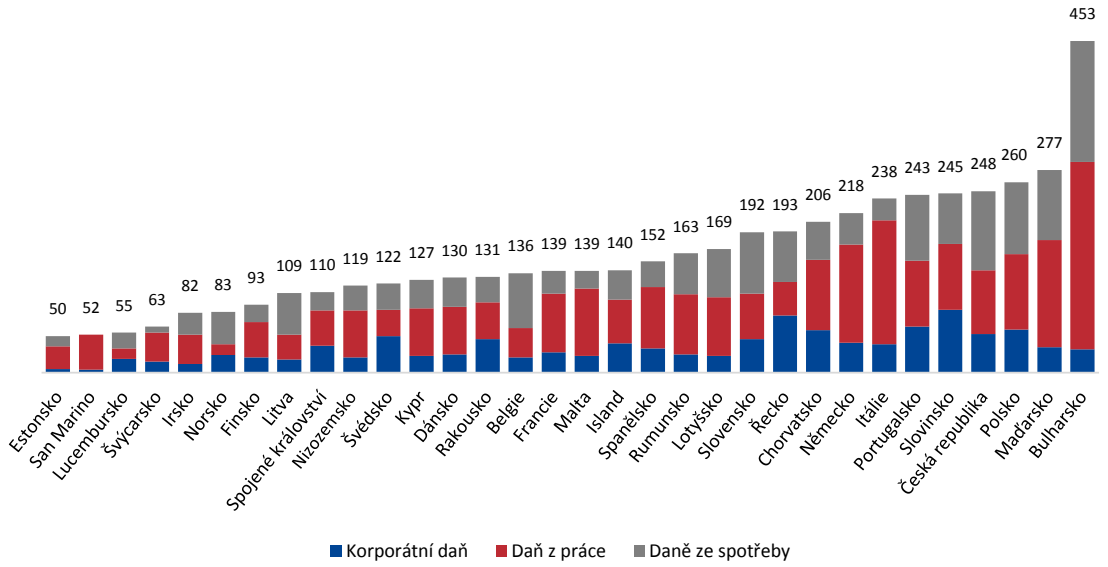

Zdroj: zpráva *Paying Taxes 2018;* The World Bank Group and PwC 2017.

Správa daní v ČR je i přes pozitivní vývoj příjmů nadále poznamenána vysokou pracností, duplicitními operacemi správců daní a nízkým propojením informačních systémů.

U nově zaváděných opatření je třeba kompenzovat jejich možný negativní vliv na zvýšení administrativní náročnosti.

NKÚ sleduje odezvu na výsledky své kontrolní činnosti v oblasti správy příjmů SR. V návaznosti na předchozí kontrolní akce NKÚ pozitivně hodnotí řadu přijatých opatření ke zlepšení daňové správy a zvýšení její efektivity. Mnohdy se jedná o systémová řešení, jejichž účinnost je zřejmá až v delším časovém období. Jako příklady lze uvést opatření v oblasti DPH, odvodů z hazardních her nebo spotřebních daní:

- V oblasti DPH byla v posledních letech přijata významná opatření v boji proti daňovým podvodům. NKÚ se problematikou DPH ve své kontrolní činnosti zabýval opakovaně, např. v KA č. **11/07**[16] a KA č. **14/17**[17]. V první akci NKÚ identifikoval významnou výši krácení DPH. Jako jednu z příčin NKÚ označil nedostatečné využití institutu zajištění daně a nedostatky v právní úpravě, mimo jiné i pokud šlo o možnost aplikace zajištění daně. Tyto nedostatky byly odstraněny a FS ČR začala uplatňovat institut zajištění v podstatně větší míře, což NKÚ hodnotí pozitivně. V médiích prezentované případy, kdy soudy rozhodly o zrušení zajišťovacích příkazů, však vypovídají o nedostatcích v metodické a koordinační činnosti s následkem nepřiměřeného a nesprávného uplatňování tohoto institutu. Institut zajištění daně je při přiměřeném využívání významným a nepostradatelným nástrojem v boji proti daňovým podvodům na DPH. Druhá kontrolní akce konstatovala nedostatečné využívání zavedených nástrojů v boji proti daňovým únikům, jako jsou institut nespolehlivého plátce nebo ručení příjemce zdanitelného plnění, a nedostatky správy DPH v režimu přenesení daňové povinnosti. NKÚ konstatuje, že od provedení kontroly došlo k výraznému nárůstu počtu rozhodnutí o nespolehlivosti plátců a uvedené nedostatky byly odstraněny zavedením kontrolních hlášení.
- V KA č. **13/35**[18] zaměřené na příjmy státu z loterií a jiných podobných her NKÚ zjistil, že nebyly vytvořeny podmínky pro efektivní a účelný výkon správy odvodů a státní dozor, což bylo příčinou

16 Kontrolní závěr z KA č. 11/07 – *Správa daně z přidané hodnoty při dovozu zboží ze třetích zemí* byl zveřejněn v částce 1/2012 *Věstníku NKÚ*.

17 Kontrolní závěr z KA č. 14/17 – *Správa daně z přidané hodnoty a dopady legislativních změn na příjmy státního rozpočtu* byl zveřejněn v částce 2/2015 *Věstníku NKÚ*.

18 Kontrolní závěr z KA č. 13/35 – *Příjmy státního rozpočtu související s provozováním loterií a jiných podobných her* byl zveřejněn v částce 3/2014 *Věstníku NKÚ*.

mj. i značných ztrát příjmů veřejných rozpočtů. MF akceptovalo výtky NKÚ a vypracovalo pro tuto oblast zcela novou právní úpravu, která byla přijata Parlamentem ČR a kterou NKÚ považuje za adekvátní[19]. Příjem veřejných rozpočtů v roce 2017 zavedením daně z hazardních her a nových sazeb[20] předpokládala důvodová zpráva zvýšit proti roku 2014 o cca **1,9** až **2,3 mld. Kč.** Tento předpoklad byl naplněn, veřejné rozpočty v roce 2017 získaly z daně z hazardních her o cca **2,2 mld. Kč** více. Opatření například zahrnovala zavedení možnosti blokovat webové stránky, které nabízejí nepovolené provozování hazardních her, a možnost nabízet zahraničním provozovatelům hazard v ČR legální cestou. Z veřejně dostupných informací lze dovodit, že MF již přistoupilo k aplikaci blokace webové stránky a také, že řada před novou právní úpravou provozovaných zahraničních webů nabízejících nelegální hazard pro ČR je již nedostupných.

- V rámci KA č. **15/33**[21], která se zabývala správou spotřebních daní, NKÚ vyhodnotil, že systém správy daní je efektivní, avšak existuje prostor pro úsporu výdajů. MF a GŘC přes částečné výhrady konstatovaly, že v průběhu roku 2016 byla přijata některá opatření k nápravě. Jedná se např. o metodiku vykazování lidských zdrojů a další opatření, která měla být přijímána v průběhu roku 2017 (automatizace zpracování daňových přiznání, analýza nákladovosti jednotlivých procesů). Pokud jde o celkový koncept výběru daně (samovyměření), který by měl umožnit úsporu lidských zdrojů v rámci administrativních činností, opatření bude realizováno později. NKÚ považuje přijatá opatření za adekvátní, přičemž je bude nadále sledovat.

3. Vládní výdajové oblasti – sledování hodnoty za vynaložené peníze je nutným předpokladem zvýšení efektivity vládních politik

V rámci jednotlivých částí této kapitoly jsou shrnuty a vyhodnoceny výsledky kontrolní a analytické činnosti v rámci jednotlivých výdajových politik státu, kterými se NKÚ v uplynulém roce zabýval. NKÚ se v souladu se svou vizí a strategií snažil intenzivněji zaměřit zejména na otázky účinnosti politik státu, které byly vyhodnoceny jako významné z hlediska života občanů a z hlediska plnění nezastupitelné role státu v efektivním naplňování těchto politik.

Kromě pozitivních výsledků realizace politik, které stát ve své činnosti dosáhl, NKÚ ukázal, že výdej peněžních prostředků nebyl vždy doprovázen prokazatelnou účelností, hospodárností a efektivností. Ministerstva a další odpovědné orgány si v některých případech zjednodušují situaci také tím, že na hodnocení účinků a dopadů své činnosti rezignují a sledují namísto ukazatelů výsledků a dopadů pouze ukazatele výstupů, které nevypovídají nic o plnění požadovaných cílů politik. Absence sledování hodnoty za vynaložené peníze, nedostatečná identifikace potřeb, chybějící měřitelné cíle a ukazatele a nevyhodnocování skutečných přínosů a dopadů politik jsou proto poměrně četným jevem.

Odpovědnost za výdej peněžních prostředků v souladu s principy účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti je přitom stanovena právními předpisy a NKÚ na neplnění této povinnosti opakovaně upozorňuje. Vznikají značné rezervy či dokonce ztráty, které by v podobě uspořených prostředků státu mohly být využity lépe. Za největší problémy při vynakládání prostředků státu v rámci výdajových politik, které negativně ovlivňují dosahování požadované hodnoty za peníze, lze i s příklady průřezově označit zejména:

- **absenci jasné a ucelené koncepce a strategie a chyby v řízení** (např. při budování IS Státního ústavu pro kontrolu léčiv, KA č. **16/18**; při pořizování a provozu systému elektronického mýta, KA č. **17/10**);

19 Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách.

20 Dne 1. 1. 2017 se součástí české daňové soustavy stala daň z hazardních her dle zákona č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her.

21 Kontrolní závěr z KA č. 15/33 – *Správa spotřebních daní* byl zveřejněn v částce 1/2017 *Věstníku NKÚ*.

- **realizaci programů bez jasně definovaných potřeb, tomu odpovídajících vyhodnotitelných cílů a bez zajištění příslušných finančních zdrojů** (např. v rámci materiálně-technického zabezpečení Policie ČR, KA č. **17/07**);
- **porušování principů financování programů a přetrvávající formalismus při uplatňování programového rozpočtování** (např. v oblasti materiálně technického zabezpečení veřejných vysokých škol, KA č. **16/31**);
- **chybějící ukazatele pro měření účinnosti podpor a nedostatečné hodnocení celkových dopadů poskytnuté podpory** (např. u projektů místních akčních skupin iniciativy LEADER, KA č. **16/14**);
- **realizaci projektů bez prokazatelné potřebnosti a přínosů projektů** (např. u projektů vzájemné spolupráce obcí, KA č. **16/32**);
- **problémy v přípravě akcí a související zpoždění realizace a plnění cílů politik** (např. v oblasti rozvoje dálnic, KA č. **17/05**).

Uvedené problémy jsou často příčinou neúčelného, nehospodárného či neefektivního vynakládání prostředků státu, nízké úspěšnosti některých politik a efektivity vládního sektoru jako celku.

3.1 Efektivní veřejná správa a eGovernment – nízká efektivita výdajů při realizaci elektronizace státní správy a při zajištění požadovaných přínosů

NKÚ se v roce 2017 nadále intenzivně zabýval problematikou informačních technologií, eGovernmentu a elektronizace veřejné správy jakožto prostředků pro dosažení efektivní veřejné správy. NKÚ považuje tuto oblast za jednu z prioritních ve své kontrolní činnosti. Je tomu tak proto, že účinná elektronická správa může poskytnout širokou škálu výhod občanům a zajistit vyšší efektivnost výdajů vládního i podnikatelského sektoru. Současně proto, že výsledky ČR v této oblasti nejsou dlouhodobě uspokojivé a NKÚ se snaží pojmenováním hlavních příčin neefektivity v postupu státu přispět k prosazení potřebných změn ke zlepšení současného stavu.

Podle výsledků hodnocených oblastí indexu sledujícího úroveň digitalizace hospodářství a společnosti /DESI/[22], který je sledován Evropskou komisí /EK/, Česká republika v roce 2017 obsadila 18. místo z celkového počtu 28 srovnávaných evropských zemí. Ve srovnání s minulým rokem dosáhla pokroku v oblasti digitálních veřejných služeb, zejména z důvodu výrazného zlepšení hodnocení v podoblasti open data. Udržela si svou pozici v oblasti lidského kapitálu, ale v ostatních oblastech si pohoršila. Podle dílčího ukazatele digitálních veřejných služeb, který v rámci DESI vypovídá nejvíce o úrovni eGovernmentu, byla ČR i přes dosažený pokrok až na 22. místě, viz graf č. 10. V případě ČR se nejedná o to, že by v rozvoji eGovernmentu nedocházelo k pokroku, ale o to, že ostatní země jsou schopny realizovat změny včetně přijímání související legislativy mnohem rychleji. Lídry EU v oblasti digitálních veřejných služeb jsou Estonsko a Finsko.

22 Kompozitní ukazatel Digital Economy and Society Index 2017 hodnotí tyto aspekty: připojení, lidský kapitál, používání internetu, integraci digitálních technologií, digitální veřejné služby; Evropská komise 2017; viz https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi.

Graf č. 10: Srovnání zemí EU podle ukazatele „*digitální veřejné služby*“ v roce 2017

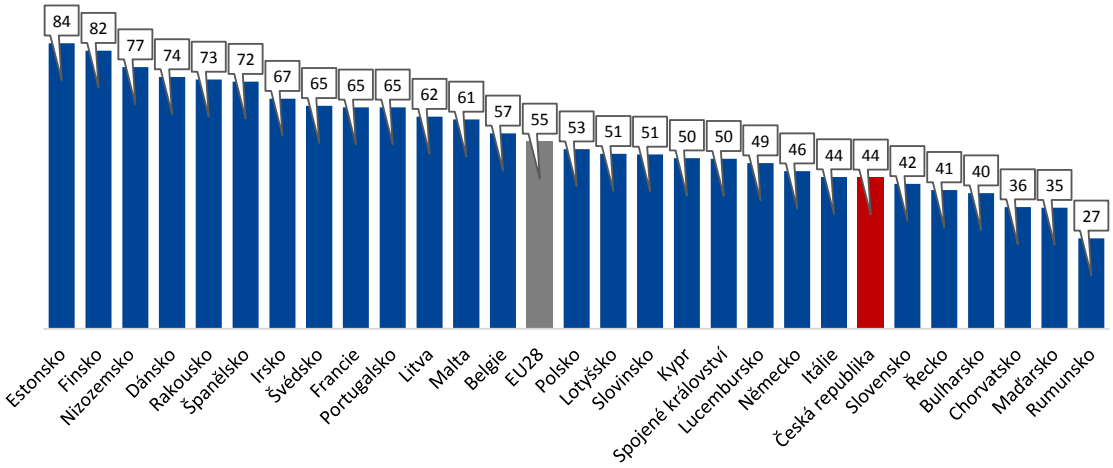

Zdroj: Evropská komise, dílčí ukazatel „*digitální veřejné služby*“ v rámci DESI 2017.

V roce 2017 se NKÚ věnoval kontrole informačních technologií a elektronizace veřejné správy celkem ve čtyřech kontrolních akcích. NKÚ se obdobně jako v roce 2016 zaměřil především na informační systémy, které spadají do kritické infrastruktury státu, a dále na informační systémy označované jako významné. Jednalo se o:

- přípravu jednotného metodického prostředí pro čerpání podpory EU v programovém období 2014+ (KA č. **16/12**);
- majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušný hospodařit Státní ústav pro kontrolu léčiv (KA č. **16/18**);
- výdaje na provoz a využití nemovitého majetku včetně výdajů na zajištění informační podpory související se správou, provozem a údržbou nemovitého majetku (KA č. **16/26**);
- zdravotnické informační systémy ve správě organizačních složek resortu zdravotnictví (KA č. **17/03**).

Jak ukázaly výsledky kontrol ukončených v roce 2017, i nadále docházelo k budování a provozu některých informačních systémů, které nenaplňovaly požadované přínosy. Zavádění elektronizace veřejné správy v ČR je současně doprovázeno extrémními náklady, viz také následující příklady:

- V KA č. **16/12** se NKÚ zaměřil na prověření činnosti MMR směřující k nastavení jednotného metodického prostředí /JMP/ pro čerpání podpory EU v programovém období 2014+ (viz také kapitola II.4.2) a kontroloval připravenost informační podpory pro JMP v podobě informačního systému /IS/ MS2014+, který měl přispět ke zlepšení v nakládání s evropskými penězi, zvýšit transparentnost a snížit administrativní zátěž spojenou se získáním podpory. NKÚ vyhodnotil, že IS MS2014+ je komplikovaný a neposkytuje požadovanou podporu pro fungování JMP. Kapacita a možnosti nového monitorovacího systému nejsou plně využívány a systém vždy neposkytuje spolehlivé a úplné informace, což snižuje efektivnost řízení a koordinaci čerpání prostředků. S komplikovaností systému je spojena i jeho vysoká finanční náročnost. Informační systém nebyl ze strany MMR k datu spuštění dostatečně připraven, nebyly řádně definovány jeho funkcionality, což vedlo k tomu, že náklady na jeho provoz a rozvoj převýšily náklady na jeho pořízení. Do konce srpna 2016 dosáhly celkové náklady na pořízení, provoz a rozvoj IS částky **872 mil. Kč.**
- V rámci KA č. **16/18** NKÚ prověřil mj. i peněžní prostředky spojené s budováním *Centrálního úložiště elektronických receptů* /CÚER/. Ačkoliv náklady spojené s jeho vybudováním činily v letech 2007–2016 minimálně **318 mil. Kč,** NKÚ zjistil, že Státní ústav pro kontrolu léčiv /SÚKL/ vytvářel CÚER bez investičního záměru, studie proveditelnosti či jiného dokumentu

a do května 2015 dokonce bez informační koncepce a provozní dokumentace, čímž nesplnil legislativní požadavky. Za období od srpna 2011 do října 2016 představoval počet vydaných elektronických receptů jen **1,6 %** z celkového počtu vydaných receptů. Nevyužívání elektronické preskripce bylo způsobeno zejména tím, že tento systém byl do 31. 12. 2017 založen na dobrovolnosti používání. Pro období let 2017 až 2020 lze očekávat na základě smluv uzavřených v prosinci 2016 další výdaje spojené se správou a provozem CÚER minimálně ve výši cca **18 mil. Kč.** Postup SÚKL při budování CÚER vyhodnotil NKÚ jako neefektivní. SÚKL dále v souvislosti s nekoncepčním řízením IS a ICT v letech 2009 až 2014 rovněž nedostatečně ochránil autorská práva dodavatele k vybraným softwarovým produktům, což mj. vedlo k náhradě dodavateli ve výši **119 mil. Kč.**

- Při KA č. **16/26** NKÚ prověřoval účelnost a efektivnost zajištění informační podpory pro správu nemovitého majetku a provoz a využití nemovitého majetku na základě údajů evidovaných v informačních systémech Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových /ÚZSVM/ a MV. NKÚ konstatoval, že současný způsob využívání informačních systémů nevedl k dosažení všech očekávaných přínosů v optimalizaci správy nemovitého majetku (viz také kapitola II.4.1). Na nenaplnění podmínek pro řádnou správu majetku upozornil NKÚ již ve svém kontrolním závěru z kontrolní akce č. **13/40**[23]. *Centrální registr administrativních budov* /CRAB/, na jehož pořízení a provoz ÚZSVM vynaložil v letech 2012–2016 nejméně **554 mil. Kč,** neposkytuje kompletní, správné a srovnatelné údaje. Vymezením obsahu CRAB byl zajištěn přehled o správě pouze **6 %** objektů v majetku státu v roce 2015.[24] Provoz CRAB stojí každoročně přes **70 mil. Kč** a provozní výdaje na evidenci jednoho objektu např. v roce 2016 činily **27 tis. Kč.** Jak NKÚ zjistil, MV nevyužívalo údaje z informačních systémů pro správu nemovitého majetku státu, a to ani jako dílčí podklad pro optimalizaci využití a správy nemovitého majetku. NKÚ v souvislosti s výsledky kontroly mj. doporučil snížit počet ukazatelů na nezbytné minimum využitelné pro strategické a koncepční rozhodování a výrazně snížit provozní náklady spojené s provozem CRAB. Systémovým nedostatkem, který ovlivňuje celou oblast správy, provozu a využití nemovitého majetku, je nenastavení potřeb a měřitelných cílů.
- V KA č. **17/03** NKÚ kontroloval, zda MZd a jím zřízené organizační složky státu postupovaly hospodárně a účelně při správě a koordinaci vybraných informačních systémů (zdravotnických registrů). V kontrolovaném období 2009–2017 vzniklo 43 zdravotnických registrů s pořizovacími náklady ve výši **130 mil. Kč** a ročními výdaji na provoz ve výši **73 mil. Kč.** NKÚ vyhodnotil, že správa a koordinace vybraných zdravotnických registrů nevedly ve všech případech k jejich hospodárnému a účelnému vybudování a následnému provozu. MZd jakožto gestor elektronizace zdravotnictví vytvořilo první závaznou strategii až v roce 2016. Ta byla základním předpokladem koordinace projektů elektronizace zdravotnictví v předpokládané hodnotě až **3,9 mld. Kč,** ale do doby ukončení kontroly MZd nevytvořilo *Národní centrum elektronického zdravotnictví*, které tuto činnost mělo vykonávat.

I nadále docházelo k budování a provozu některých informačních systémů, které nenaplňovaly požadované přínosy.

Pozitivním příkladem, kdy elektronizací státní správy došlo k zefektivnění agend, je zavedení a využití informačního systému EMCS[25] v rámci správy spotřebních daní. V roce 2017 vydal NKÚ ve spolupráci s Nejvyšším kontrolním úřadem Slovenské republiky /NKÚ SR/ *Společnou závěrečnou zprávu o výsledcích paralelních kontrol správy spotřebních daní v SR a ČR*, která je vyhodnocením

23 Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 13/40 – *Hospodaření s nemovitým majetkem a peněžními prostředky státu v souvislosti s užíváním nemovitého majetku vybranými organizačními složkami státu* byl zveřejněn v částce 2/2014 *Věstníku NKÚ*.

24 Za základní hodnotu 100 % objektů v majetku státu byl použit údaj z tzv. mapy majetku státu.

25 Z angl. *Excise Movement and Control System*; účelem IS je monitorování pohybu zboží podléhajícího spotřební dani mezi členskými státy v režimu podmíněného osvobození od daně.

kontrolních akcí NKÚ č. **15/33** a NKÚ SR č. KA-023/2016/1050.[26] Výsledky mj. ukázaly, že zavedením elektronického systému pro dopravu a sledování výrobků podléhajících spotřební dani došlo k zefektivnění správy spotřebních daní, přičemž jeho zavedení zároveň snižuje administrativní náklady správce daně i daňových subjektů.

Mezi klíčové a dlouhodobé nedostatky v oblasti informačních technologií a elektronizace veřejné správy, které mají negativní dopad na účelnost, hospodárnost a efektivnost vynaložených prostředků státu, patří dle NKÚ:

- **vytváření nových informačních systémů veřejné správy bez důkladné analýzy potřeb, adekvátní připravenosti právních předpisů a dalších podmínek zajišťujících jejich účelné využívání;**
- **přetrvávající roztříštěnost IS projevující se nezajištěním sdílení dat mezi jednotlivými IS napříč různými orgány veřejné správy, což v konečném důsledku vede k navýšení administrativních nákladů;**
- **vysoké celkové pořizovací a provozní náklady IS, přičemž jejich využívání ani v delším časovém období nevedlo k dosažení cílů a očekávaných přínosů;**
- **vysoké dodatečné náklady na úpravy a rozvoj IS v důsledku nepřipravenosti projektů, což se v době po jejich uvedení do provozu projevuje náklady, které několikanásobně převyšují náklady na jejich pořízení;**
- **přetrvávající problémy se závislostí na konkrétním dodavateli v důsledku nedostatečného ošetření autorských práv, což následně vede ke zvýšeným nákladům na rozvoj a problémům s přechodem k jinému dodavateli.**

Uvedené skutečnosti mají mj. vliv na výši výdajů, které stát ročně vydává v oblasti ICT. Jedním z ukazatelů jsou celkové výdaje v oblasti informačních technologií. Z grafu č. 11 je zřejmé, že celkové sledované výdaje na ICT od roku 2012 průběžně narůstají a v roce 2017 již dosáhly téměř **13 mld. Kč.** NKÚ nicméně předpokládá, že skutečná hodnota výdajů na ICT je ještě vyšší, neboť do těchto výdajů nebyly započteny rozpočtové položky, které mohou obsahovat i jiné související výdaje než jen přímé výdaje na ICT.

Graf č. 11: Výdaje ministerstev na ICT v letech 2012–2017 **(v mld. Kč)**

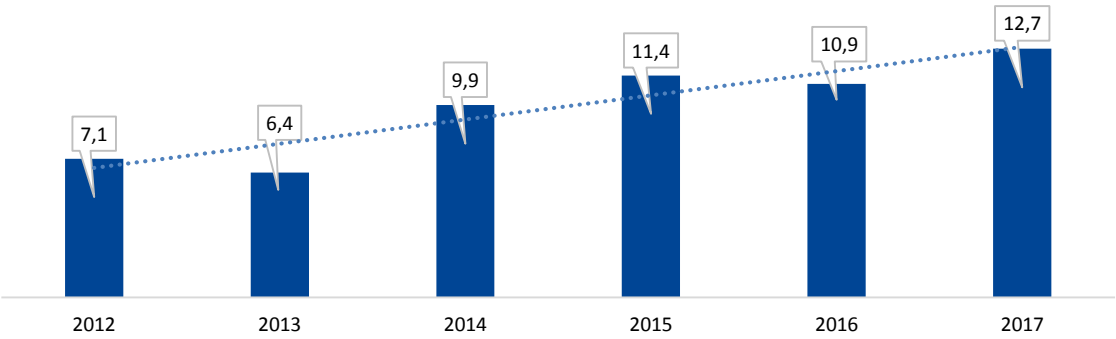

Zdroj: *Integrovaný informační systém Státní pokladny*; výběr rozpočtových položek č. 5042, 5162, 5168, 5172, 6111, 6125.

NKÚ rovněž sledoval situaci týkající se veřejných zakázek zadaných s využitím jednacího řízení bez uveřejnění /JŘBU/, kterými se zabývá pracovní skupina při Radě vlády pro informační společnost projednávající záměry nadlimitních veřejných zakázek v oblasti informačních a komunikačních technologií tak, aby nedocházelo k neoprávněnému využití JŘBU. Ze zápisů této pracovní skupiny vyplývá, že do 30. 11. 2017 bylo pracovní skupině předloženo celkem 25 veřejných zakázek v režimu

26 Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 15/33 – Správa spotřebních daní byl zveřejněn v částce 1/2017 Věstníku NKÚ; společná zpráva viz https://nku.cz/cz/publikace-a-dokumenty/ostatni-publikace/sprava-spotrebnich-dani-spolecna-zprava-cr--slovensko-id8738/.

JŘBU v celkové hodnotě **1,7 mld. Kč** (bez DPH). V oblasti ICT celkový objem veřejných zakázek zadaných ministerstvy v režimu JŘBU v roce 2017 činil **1,5 mld. Kč,** což představovalo téměř **12 %** z celkového objemu veřejných zakázek zadaných v této oblasti ve výši **13 mld. Kč.** I přes pokles tohoto podílu v roce 2017 oproti roku 2016 je objem zakázek zadaných v JŘBU nadále významný.

Na základě zjištěných nedostatků a vyhodnocení jejich příčin formuloval NKÚ ve svých kontrolních závěrech řadu doporučení, která směřovala ke zlepšení v oblasti řízení investic do ICT a rozvoje eGovernmentu.

I přes některé dílčí nedostatky lze jako přínosnou hodnotit legislativní změnu spočívající v novele zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů[27]**. Touto novelou se součástí zmíněného zákona staly *Základní zásady postupu při čerpání finančních prostředků na výdaje související s informačními a komunikačními technologiemi s hodnotou více než 6 mil. Kč ročně*, které byly do této doby součástí usnesení vlády České republiky ze dne 2. listopadu 2015 č. 889, *k dalšímu rozvoji informačních a komunikačních technologií služeb veřejné správy*.**

Tyto zásady stanoví, že každý zpracovatel je povinen seznámit s projektem ICT před zahájením jeho realizace odbor hlavního architekta eGovernmentu /OHA/ na MV, a to včetně všech souvisejících podkladů, zejména pak se základními podmínkami, ekonomickou a personální náročností a dále s architektonickým modelem navrhovaného řešení. Uzákoněním těchto zásad došlo k vytvoření podmínek pro účinnou koordinaci budování a rozvoje eGovernmentu napříč veřejnou správou.

Do doby účinnosti této novely nemohl OHA posuzovat projekty eGovernmentu související zejména s rozvojem informačních systémů veřejné správy, které spravují a provozují jednotlivé orgány samosprávy. Na základě zásad posuzoval OHA v roce 2016 celkem **117** projektových žádostí v objemu přesahujícím **19 mld. Kč** a v roce 2017 posuzoval, resp. přijal k posouzení již **357** ICT projektů v celkovém finančním objemu plánovaných investic **24,8 mld. Kč.**

I přes značný pokrok v oblasti koordinace výdajů na ICT veřejné správy je slabinou skutečnost, že odboru hlavního architekta eGovernmentu nejsou předkládány ICT projekty ze strany státních podniků – Národní agentura pro komunikační a informační technologie, s. p., Státní pokladna Centrum sdílených služeb, s. p., a státní podnik založený Ministerstvem dopravy s názvem CENDIS, s.p., přestože souhrnná hodnota veřejných zakázek zadaných těmito podniky jenom v roce 2017 přesáhla 2 mld. Kč.

Jako přínosnou lze hodnotit legislativní změnu spočívající v novele zákona č. 365/2000 Sb., kterou došlo k vytvoření podmínek pro účinnou koordinaci budování a rozvoje eGovernmentu napříč celou veřejnou správou.

3.2 Výzkum, vývoj a inovace – předpokladem zvýšení účinnosti účelové podpory základního výzkumu je hodnocení kvalitativních výsledků výzkumu a vyšší provázanost s dalšími fázemi inovačního procesu

Výzkum, vývoj a inovace /VaVaI/ jsou významným zdrojem hospodářského růstu a konkurenceschopnosti umožňujícím orientaci na znalostní ekonomiku s cílem dosáhnout udržitelný rozvoj a ekonomickou prosperitu. Proto jsou také výdaje na VaVaI jednou z pěti priorit strategie *Evropa 2020*.

NKÚ se dlouhodobě zaměřuje na kontroly výdajů a dosahovanou výkonnost v oblasti VaVaI. V uplynulém roce v této oblasti navázal na předchozí kontrolu účelové podpory aplikovaného výzkumu[28] a zaměřil se v KA č. **16/19** na účelovou podporu základního výzkumu uskutečňovanou prostřednictvím Grantové agentury České republiky /GA ČR/. NKÚ prověřil, zda poskytovaná

27 Novela účinná od 1. 7. 2017.

28 KA č. 15/27 – *Peněžní prostředky státu určené na účelovou podporu výzkumu a vývoje prostřednictvím rozpočtové kapitoly Technologická agentura České republiky*, kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 4/2016 *Věstníku NKÚ*.

účelová podpora plnila úkoly a cíle stanovené národními koncepčními dokumenty, zda byl proces výběru projektů transparentní a zda GA ČR sledovala a vyhodnocovala dopady této podpory. V rámci kontroly byla zároveň srovnána úroveň základního výzkumu v České republice a v ostatních evropských zemích.

Z výsledků kontrolní akce vyplývá, že GA ČR poskytla v letech 2011 až 2015 více než 15 mld. Kč na účelovou podporu VaVaI, ale kvalitu dosahovaných výsledků za jednotlivé obory ani celkově nesledovala. GA ČR tak nemohla vyhodnotit ani celkové dopady podpory. Z mezinárodního srovnání ukazatelů kvality však vyplývá, že v kvalitě základního výzkumu Česká republika za evropským průměrem zaostává. Příčinou mohou být mj. i skutečnosti zjištěné kontrolou, a to nedostatečné naplňování národních koncepčních materiálů při zajištění vazby základního výzkumu na další využití nových poznatků, nedostatečně transparentní postup při výběru podpořených projektů nebo vysoká administrativní náročnost systému podpory. NKÚ dále vyhodnotil:

- Přestože byla GA ČR uložena povinnost spolupodílet se na zajištění vazby základního výzkumu na další fáze inovačního procesu, GA ČR tuto provázanost nesledovala, nevyhodnocovala a systematicky nepodporovala. GA ČR nepodporovala orientovaný základní výzkum s cílem podpořit oblasti s vyšším předpokladem návaznosti a s větším potenciálem využití výsledků. Namísto koncentrace části podpory do stanovených strategických oblastí, které napomohou přispět k růstu konkurenceschopnosti ČR, upřednostňovala rovnoměrné rozložení podpory do všech pěti oblastí základního výzkumu. Za existence omezených zdrojů tak postupovala v rozporu s národními koncepčními dokumenty i s interními materiály GA ČR. V některých veřejných soutěžích byly kontrolou zjištěny také skutečnosti, které negativně ovlivnily transparentnost výběru projektů. V rozporu se zákonem GA ČR např. změnila podmínky již vyhlášené veřejné soutěže, čímž mohla některé uchazeče zvýhodnit. NKÚ rovněž zjistil, že předsednictvo GA ČR rozhodlo o poskytnutí podpory jiným projektům, než které navrhla oborová komise na základě hodnocení projektů, které bylo výsledkem odborných jednání a oponentních posudků externích hodnotitelů, včetně zahraničních. Vysoká byla rovněž administrativní náročnost z titulu uzavírání dodatků ke smlouvám s příjemci podpory, což vedlo k opožděnému vyplácení podpory.

V kvalitě základního výzkumu je Česká republika pod evropským průměrem. Zaostává v indikátorech měřících kvalitu publikací, které jsou téměř výhradním výstupem základního výzkumu a měřítkem úspěšnosti jejich autorů. Česká republika rovněž není úspěšná v mezinárodním srovnání v získávání grantů Evropské výzkumné rady.

Pro srovnání kvality základního výzkumu je relevantní zejména úroveň publikací, jelikož publikační činnost je téměř výhradním výstupem základního výzkumu. Jako indikátor kvality publikací je možno použít ukazatel podílu 10 % světově nejcitovanějších publikací na celkovém počtu publikací[29]. Jak zobrazuje graf č. 12, v tomto ukazateli Česká republika oproti průměru EU výrazně zaostává.

Graf č. 12: Srovnání ČR a průměru EU – podíl 10 % světově nejcitovanějších publikací na celkovém počtu publikací

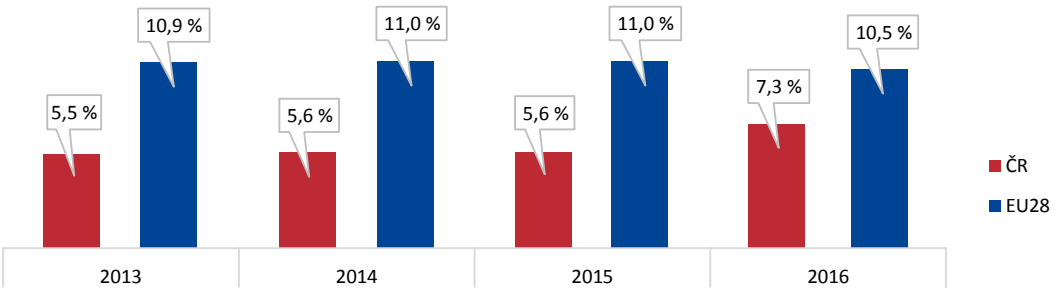

Zdroj: *Innovation Union Scoreboard* za roky 2013, 2014, 2015 a 2016.

29 Dle dílčího ukazatele v rámci indikátoru inovační výkonnosti (*Innovation Union Scoreboard*) sledovaného Evropskou komisí.

V roce 2007 Evropská komise zřídila European Research Council /ERC/ (Evropskou výzkumnou radu) jako první celoevropskou grantovou agenturu pro financování hraničního výzkumu[30]. Česká republika není v mezinárodním srovnání v získávání grantů ERC příliš úspěšná. Toto srovnání zobrazuje následující graf.

Graf č. 13: Počet grantů ERC získaných od roku 2007 do ledna 2017 dle jednotlivých zemí

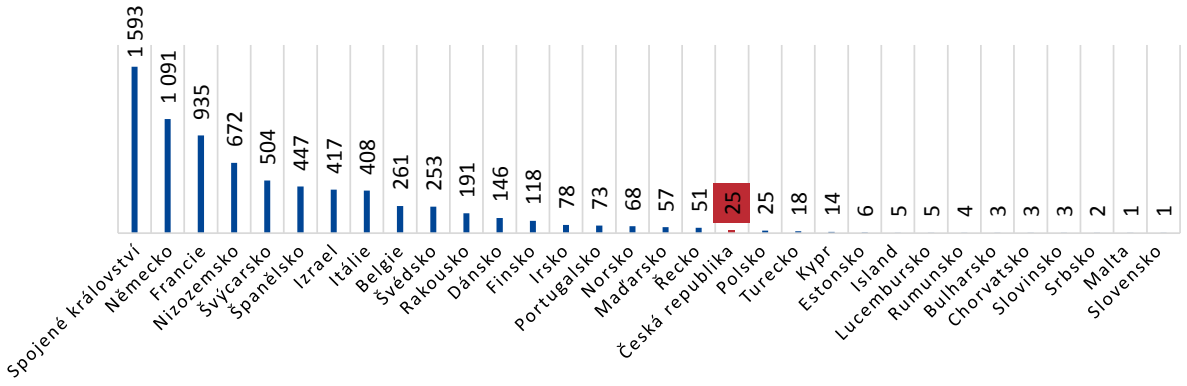

Zdroj: European Research Council, stav ke dni 12. 1. 2017.

Doporučení

V souvislosti s výsledky kontroly NKÚ doporučil, aby GA ČR zejména:

- **sledovala, vyhodnocovala a systematicky podporovala provázanost grantových projektů základního výzkumu s dalšími fázemi inovačního procesu;**
- **cíleně směřovala podporu i do orientovaného základního výzkumu;**
- **sjednotila hodnoticí kritéria uvedená v zadávacích dokumentacích s hodnoticími kritérii uvedenými v hodnoticích protokolech a vytvářela písemné a ověřitelné záznamy o hodnocení veškerých hodnoticích kritérií;**
- **sledovala a vyhodnocovala kvalitu výsledků souhrnně za všechny podpořené projekty.**

Přestože GA ČR se závěry kontrolní akce vyjádřila nesouhlas a materiál k projednání kontrolního závěru vládou České republiky byl předložen s rozporem, přijala GA ČR některá opatření k nápravě směřující k vyšší provázanosti základního a aplikovaného výzkumu a k odstranění slabých míst hodnocení projektů a v jejich administraci. Například byla dohodnuta spolupráce GA ČR a Technologické agentury České republiky spočívající v tom, že Technologická agentura České republiky bude využívat excelentní hodnocení projektů GA ČR jako bonifikaci v rámci svého hodnocení a v návaznosti na to bude GA ČR sledovat aplikační potenciál nejlepších podpořených projektů. Nový systém by měl být uveden do praxe v roce 2018.

NKÚ považuje za významné, že v návaznosti na aktualizovanou *Národní politiku výzkumu, vývoje a inovací na léta 2016–2020* vláda v roce 2017 schválila nová pravidla pro financování a hodnocení výsledků výzkumu, vývoje a inovací[31]. Uvedená pravidla by měla být základním předpokladem pro to, aby výzkumné aktivity nebyly tolik závislé na kvantitě výsledků, ale na jejich kvalitě. To odpovídá i zjištěním a doporučením z předchozích kontrolních akcí NKÚ. Nový systém hodnocení bude zaváděn postupně v následujících třech letech.

---

30 Hraničním výzkumem se rozumí výzkum na hranici lidského poznání bez ohledu na to, zda je základní, či aplikovaný. Jedná se o výzkum originální, často interdisciplinární povahy s využitím nových, nekonvenčních metod a přístupů, mající jasnou ambici překročit hranice současného poznání. Projekty jsou rizikové, ale mohou výrazně ovlivnit daný obor, posunout jeho hranice či otevřít zcela nové výzkumné perspektivy nebo směry.

31 *Metodiku hodnocení výzkumných organizací a hodnocení programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací* schválila vláda usnesením ze dne 8. února 2017 č. 107.

Na dosahovanou celkovou výkonnost VaVaI však mají vliv také další faktory. NKÚ ve svém stanovisku k SZÚ za rok 2016 upozornil, že ČR zaostává zejména ve výsledcích aplikovaného výzkumu spolupráci veřejného sektoru s podnikatelským. Od roku 2014 rovněž klesá podíl veřejných výdajů na VaVaI na HDP, takže cíle vlády dosáhnout úrovně veřejných výdajů na VaVaI v ČR ve výši **1 %** HDP nebylo dosaženo. Jak ukazuje graf č. 14, v roce 2016 podíl celkových veřejných výdajů na VaVaI na HDP činil pouze **0,65 %.** NKÚ v této souvislosti upozorňuje na potřebu zvýšení účinnosti podpory. I při srovnatelném podílu celkových výdajů na vědu a výzkum na HDP s průměrem zemí EU nedosahuje ČR ani průměrné inovační výkonnosti. Pozice ČR se podle indikátoru inovační výkonnosti od roku 2010 nezměnila, když se v roce 2016 umístila na 13. místě z 28 zemí EU[32].

Graf č. 14: Výdaje na VaVaI v letech 2012–2016 a jejich podíl na HDP

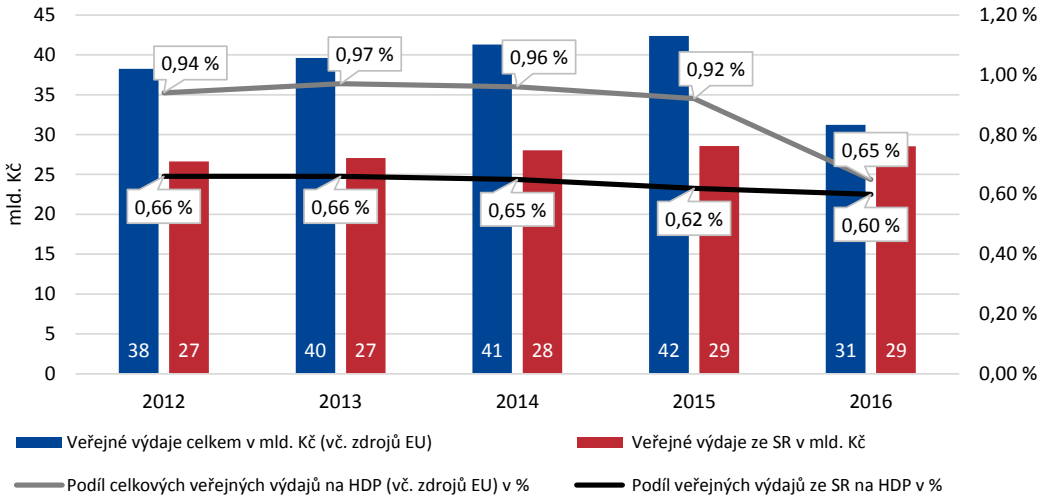

Zdroj: SZÚ za roky 2012–2016.

Od roku 2014 klesá podíl veřejných výdajů na VaVaI na HDP a cíle vlády dosáhnout úrovně veřejných výdajů na VaVaI v ČR ve výši 1 % HDP nebylo dosaženo.

NKÚ považuje za významné, že vláda v roce 2017 schválila nová pravidla pro financování a hodnocení výsledků výzkumu, vývoje a inovací, která by měla být základním předpokladem pro to, aby výzkumné aktivity nebyly tolik závislé na kvantitě výsledků, ale na jejich kvalitě.

3.3 Doprava – plnění cílů dopravních politik je podmíněno zavedením účinných legislativních nástrojů k urychlení přípravy staveb

Oblast dopravní infrastruktury, její stav a další rozvoj jsou nezbytnými podmínkami zajištění udržitelného rozvoje České republiky. NKÚ zaměřuje své kontroly na problémy spojené s její údržbou, modernizací a výstavbou a klade si přitom za cíl ukázat na nejvýznamnější příčiny nevyhovujícího stavu a přispět k zavedení účinných opatření k nápravě. ČR dlouhodobě zaostává v plnění řady cílů i opatření vládní politiky. To je současně důvodem, proč kontroly v této oblasti NKÚ považuje za klíčové.

V roce 2017 NKÚ dokončil následující kontrolní akce, ve kterých prověřil:

- zajištění interoperability na stávajících železničních tratích (KA č. **16/16**);
- výstavbu, modernizaci a rekonstrukci dálnic (KA č. **17/05**);
- pořízení a provoz systému výběru mýtného za užívání silniční infrastruktury (KA č. **17/10**).

32 Dle indikátoru inovační výkonnosti sledovaného Evropskou komisí; viz http://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/facts-figures/scoreboards_cs.

Kontrola výstavby dálnic (KA č. 17/05) potvrdila předchozí zjištění NKÚ o neplnění záměrů vládní politiky v oblasti výstavby dálnic, kdy dochází ke zpožďování realizace akcí, a to zejména z důvodu zdlouhavého povolovacího řízení u staveb. Neúměrně dlouhá doba přípravy staveb se za posledních pět let dokonce ještě prodloužila, což má negativní dopad na efektivnost vynaložených peněžních prostředků ve vztahu k přínosům staveb, jejichž realizace se oddaluje. Účinná legislativní opatření k urychlení přípravy staveb však nebyla doposud přijata a ČR tím výrazně ztrácí čas.

- NKÚ vyhodnotil, že stávající tempo výstavby nedává záruku splnění koncepčního záměru dokončení dálniční sítě v předpokládaném termínu, a to **2 073 km** dálnic v roce 2050. V předchozí KA č. **12/18**[33] NKÚ konstatoval, že původní koncepční záměry dokonce stanovovaly, že dálniční síť má být dobudována již do roku 2010[34]. Pro naplnění cíle v roce 2050 by mělo být dokončeno v průměru cca **25 km** ročně, ale v letech 2013–2017 bylo zprovozněno v průměru jen **16 km.** Hlavní příčinou pomalého tempa výstavby byly problémy se získáváním územních rozhodnutí a stavebních povolení zejména z důvodu nedokončené majetkoprávní přípravy a opakujícího se napadání a odvolávání se účastníků řízení a využívání dalších procesních prostředků v těchto řízeních. Příprava staveb dálnic v období od získání souhlasného stanoviska k vlivům na životní prostředí do získání stavebního povolení trvala v průměru **13 let,** tj. o čtyři roky více, než bylo zjištěno v předchozí kontrole č. **12/18.** Opatření, která MD přijalo na základě předchozí kontroly, nepřispěla ke zkrácení doby přípravy staveb. NKÚ vyhodnotil, že zejména v důsledku pomalého získávání příslušných územních rozhodnutí a stavebních povolení lze v letech 2018–2020 očekávat reálné dokončení jen 7 nových úseků dálnic v délce **52 km,** což představuje v průměru jen **17 km** ročně, tj. téměř o třetinu méně, než by ke splnění záměru bylo potřeba.

Účinná legislativní opatření k urychlení přípravy silničních staveb nebyla doposud přijata a ČR tím výrazně ztrácí čas. Příkladem enormního zpoždění realizace potřebných staveb může být stavba D11 v úseku Hradec Králové – Smiřice, jejíž příprava v době kontroly trvala již 21 let.

MD sice připravilo v říjnu 2014 věcný záměr zákona o liniových stavbách, který měl proces přípravy dopravní infrastruktury výrazně urychlit, ale následně ho z jednání legislativní rady vlády v lednu 2015 stáhlo s odůvodněním, že MMR připravuje novelu stavebního zákona[35], která měla mít stejný účinek. Novela, jejíž účinnost je od 1. 1. 2018, však podle MD nenaplnila očekávání, a proto MD připravilo v srpnu 2017 návrh novely zákona č. 416/2009 Sb.[36], která má být projednána s ostatními resorty[37]. Legislativní proces doposud dokončen nebyl.

ČR stále nemá zákon, který by zamezil účelovému blokování staveb a urychlil dobu vyřízení stavebního povolení, posuzování vlivu stavby na životní prostředí (EIA) a vykupování dotčených pozemků.

Vývoj celkové délky dálniční sítě v letech 2012–2020 znázorňuje graf č. 15. Tempo ročních přírůstků nových úseků dálnic je dlouhodobě nízké. Za současného stavu přípravy nových úseků dálnic nejsou předpoklady pro zvýšení tempa ani do roku 2020.

---

33 Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 12/18 – *Peněžní prostředky určené na výstavbu dálnic a rychlostních komunikací* byl zveřejněn v částce 3/2013 *Věstníku NKÚ*.

34 Dle koncepčního materiálu *Návrh rozvoje dopravních sítí v České republice do roku 2010*, schváleného usnesením vlády ze dne 21. července 1999 č. 741, měla být síť dálnic a rychlostních komunikací dobudována v období let 2000 až 2010.

35 Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

36 Zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací.

37 Do konce roku 2017 nebyla příprava novely dokončena, předložení novely do legislativního procesu předpokládá MD v roce 2018; viz https://www.mdcr.cz/Media/Media-a-tiskove-zpravy/Shoda-napric-politickymi-stranami-Musime-rychle-n.

Graf č. 15: Vývoj celkové délky dálniční sítě a délky nových úseků v letech 2012–2020 (v km)

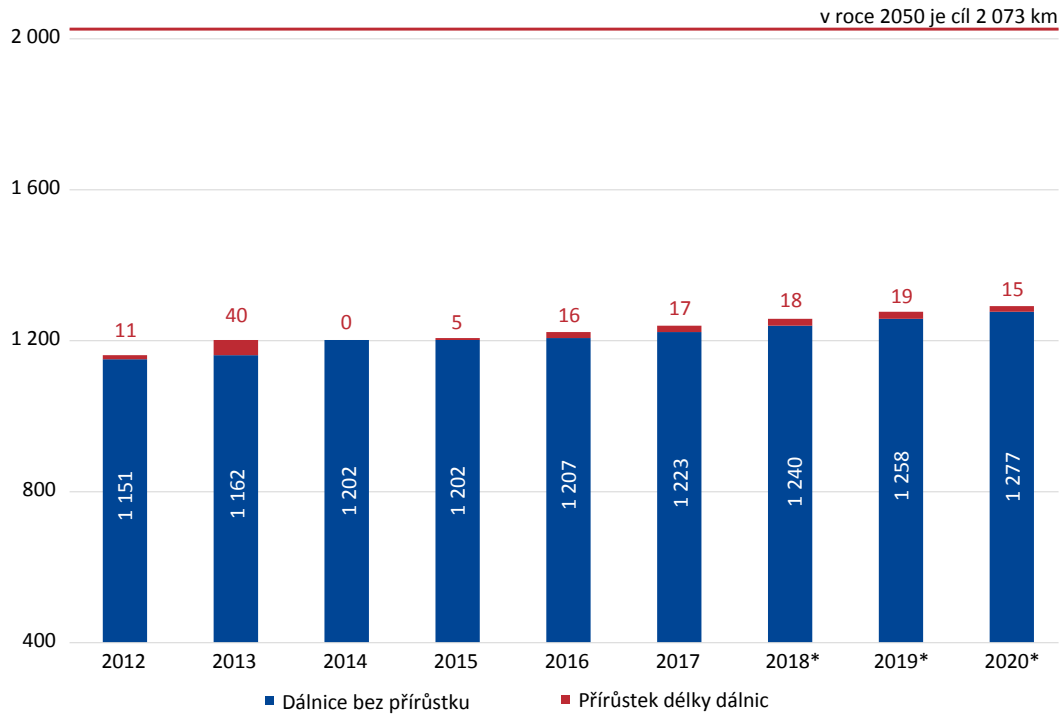

Pozn.: Graf obsahuje i úseky bývalých rychlostních silnic.
* Předpoklad
Zdroj: informace z KA č. 17/05.

Česká republika nadále zůstává pod průměrem EU v oblasti dopravní infrastruktury. To je zřejmé např. z hlediska ukazatele hustoty dálniční sítě v komparaci s rozlohou státu, podle tohoto indikátoru dosahovala ČR v roce 2014 hustoty sítě dálnic **9,8 km na 1 000 km²**, zatímco průměr států EU (27) činil **16,8 km na 1 000 km²**.[38] I po započtení rychlostních silnic a dálnic zařazených do sítě dálnic do roku 2017 by ukazatel hustoty sítě v roce 2017 ve výši **15,7 km na 1 000 km²** nedosahoval průměru EU v roce 2014. ČR výrazně zaostává např. za sousedním Německem (**36,2 km na 1 000 km²**) i za některými dalšími zeměmi EU, jako jsou např. Slovinsko (**38,1 km na 1 000 km²**), Chorvatsko (**23,2 km na 1 000 km²**) a Maďarsko (**20,3 km na 1 000 km²**)[39].

Kvalita silniční sítě je v ČR také velmi nízká. Podle hodnocení Světového ekonomického fóra se ČR pohybovala až na 24. místě z 28 zemí EU, viz graf č. 16.

38 *Country Report Czech Republic 2017,* Evropská komise.

39 Eurostat; ukazatele *Motorways* a *Total land cover;* data z roku 2015.

Graf č. 16: Kvalita silniční sítě v zemích EU podle *indexu kvality silnic*

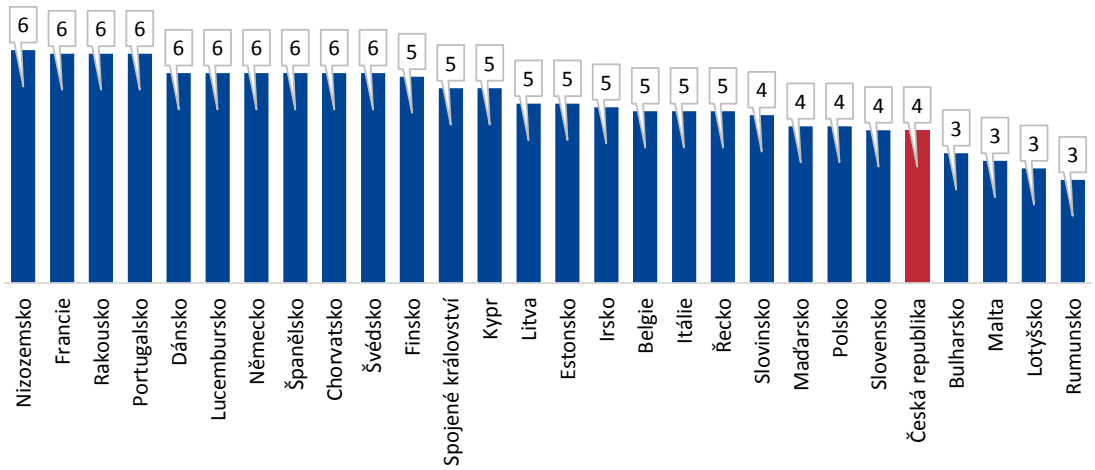

Zdroj: World Economic Forum, Quality of Roads, Global Competitiveness Index 2017–2018 (hodnoty indexu v rozmezí 0–7, kde 0 je nejhorší, 7 nejlepší).

NKÚ se v kontrolách výstavby dálnic dlouhodobě věnuje také problematice cen dálnic a vyvíjí tlak na jejich snižování, což se projevilo pozitivně na výši jejich jednotkových cen. Na snížení cen pořízení nových úseků dálnic se významně projevilo vyšší využití konkurenčního prostředí v zadávacích řízeních na dodavatele staveb. K pozitivnímu vývoji cen přispěla také pozornost, kterou NKÚ věnuje kontrole jednotkových cen. Ředitelství silnic a dálnic ČR /ŘSD/ má přesto v kontrole oceňování položek prací ještě rezervy.

- V rámci KA č. **17/05** NKÚ vyhodnotil, že ve výstavbě dálnic došlo k výraznému poklesu cen oproti cenám zjištěným předchozí kontrolní akcí č. **12/18**, a to z **340** na **152 mil. Kč** na 1 km. Porovnání cen staveb a ocenění vybraných položek stavebních prací ukázalo, že ceny staveb nebyly významně nadhodnoceny nebo podhodnoceny. Průměrné ceny staveb **6 870 Kč/m²** byly i srovnatelné s průměrnými cenami staveb **6 882 Kč/m²** ve čtyřech státech Evropské unie[40]. Příznivě se projevil počet uchazečů v zadávacích řízeních, který se pohyboval od devíti do 12. Přetrvávajícím nedostatkem zůstává ocenění položek stavebních prací, které by mělo být nástrojem k posuzování cen staveb a vytváření předpokladů pro jejich hospodárnou realizaci a stanovení jejich předpokládané hodnoty v zadávacích řízeních na výběr dodavatelů stavebních prací. Ceny staveb byly o **33 %** až **55 %** nižší oproti předpokládané hodnotě v zadávacích řízeních na jejich dodavatele.

V souvislosti se zajištěním zdrojů financování rozvoje dopravní infrastruktury se NKÚ v rámci KA č. 17/10 zabýval také výběrem mýta a dosaženou efektivitou mýtného systému. NKÚ konstatoval, že MD v oblasti systému elektronického mýtného /SEM/ neplnilo koncepční záměry ani úkoly uložené vládou na základě předchozích kontrol mýta (KA č. 11/13[41] a 12/12[42]). Při zajišťování SEM v období 2007–2016 nemělo MD vyjasněnou koncepci zpoplatnění ani objektivní analýzu možností. Výběr nového dodavatele řešilo se značným zpožděním, v důsledku čehož bylo nuceno prodloužit smlouvu se stávajícím dodavatelem až do roku 2019. Součástí původní smlouvy a jejich dodatků byly také neúčelné a nehospodárné výdaje. NKÚ dále zjistil:

- MD realizovalo SEM v letech 2007–2016 se zásadně jinými parametry, než uvedlo ve variantě schválené vládou v roce 2004. Např. namísto **1 562 km** silnic I. třídy bylo ke konci roku 2016

40 Údaj ze zvláštní zprávy Evropského účetního dvora č. 5/2013: *Jsou prostředky z fondů politiky soudržnosti EU vynakládány na silnice řádně?* V tomto materiálu byly posuzovány ceny 24 staveb dálnic a rychlostních silnic v Německu, Řecku, Polsku a Španělsku. Náklady byly přepočteny kurzem 25,65 Kč/€.

41 Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 11/13 – *Peněžní prostředky vynaložené na pořízení a provoz systému výběru mýtného za užívání silniční infrastruktury České republiky* byl zveřejněn v částce 2/2012 *Věstníku NKÚ.*

42 Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 12/12 – *Příjmy z výkonových poplatků (mýtného) a příjmy z časového zpoplatnění pozemních komunikací (časových kuponů), včetně souvisejících výdajů* byl zveřejněn v částce 2/2013 *Věstníku NKÚ.*

zpoplatněno pouze **185 km.** MD bylo usnesením vlády[43] již v roce 2012 mj. uloženo neprodleně zahájit přípravu opatření vedoucích k zahájení zadávacího řízení na provozovatele SEM po roce 2016. Na alarmující situaci upozorňoval opakovaně rovněž NKÚ. MD se však až v roce 2015 začalo zabývat problémem vyplývajícím z výběru dodavatele pro roky 2006–2016, který spočíval v tom, že MD nedisponovalo příslušnými autorskými právy k SEM. Tímto prodlením se dostalo do situace, kdy se stávajícím dodavatelem v rozporu se zákonem o veřejných zakázkách[44] prodloužilo smlouvu o další tři roky, tj. do konce roku 2019. Otevřené výběrové řízení probíhá až pro období let 2020–2029.

NKÚ rovněž ověřoval, zda se po deseti letech podařilo dosáhnout ekonomických předpokladů pořízení a provozu mýta. V letech 2007 až 2016 dosáhly celkové náklady na zavedení a provoz mýtného systému více než **24 mld. Kč,** přičemž MD na mýtném vybralo **78,5 mld. Kč.** Průměrná celková nákladovost mýtného systému tak dosahovala přibližně **31 %**. Provozní nákladovost, tj. bez započtení nákladů na pořízení SEM, vychází na **24 %.** NKÚ hodnotí dosaženou nákladovou efektivnost v porovnání s jinými zeměmi jako neodůvodněně vysokou. Např. v Rakousku je provozován obdobný systém s nákladovostí **12 %.** Nákladovost ovlivňují také neúčelné či neopodstatněné výdaje, např. na pořízení satelitního rozhraní, které nebylo nikdy využito v důsledku změny koncepce, nebo na zajištění vztahu s veřejností či obnovu majetku, které NKÚ do roku 2019 vyčíslil v úhrnné výši přesahující **1 mld. Kč.**

Na chyby v řízení a koordinaci rozvoje železniční infrastruktury upozornil NKÚ, když kontroloval, jak MD a Správa železniční dopravní cesty /SŽDC/ postupují při zavádění železničních systémů, které mají zajistit bezpečný a nepřerušovaný provoz na českých tratích různým dopravcům transevropského železničního systému, tzv. interoperabilitu na stávajících tratích (KA č. 16/16). V důsledku těchto chyb je zavádění příslušných systémů na tratích zpožděné, neprobíhá systémově a při výběru dodavatelů není zajištěno dostatečné konkurenční prostředí. Tyto nedostatky mohly negativně ovlivnit hospodárnost, efektivnost a účelnost použití peněžních prostředků.

- Přínosem transevropského železničního systému, který se skládá z radiokomunikačního systému (GSM-R) a vlakového zabezpečovacího systému (ETCS), má být bezpečný a nepřerušovaný pohyb vlaků různých dopravců v rámci transevropského železničního systému. Přestože bylo jen v kontrolovaném období let 2009–2016 v ČR na oba systémy vynaloženo již **4,3 mld. Kč,** MD nestanovilo žádný závazný časový a finanční plán pro zavedení těchto systémů. Vycházelo pouze z časově vzdáleného termínu roku 2030, resp. roku 2050, do kdy má být systém v ČR zaveden. O jednotlivých projektech systému rozhodovalo ad hoc, bez zřejmé koordinace s ostatními projekty. MD nevytvořilo soustavu indikátorů, která by umožnila vyhodnotit účelnost a efektivnost prostředků vynaložených na financování projektů a míru naplnění očekávaných přínosů projektů. Nezabývalo se ani výrazným zpožděním zavádění systému ETCS oproti předpokladům. Podle plánu z roku 2007 měl být do konce roku 2016 tento systém zaveden na **1 332 km** tratí, ale ve skutečnosti byl zaveden pouze na **22 km.** SŽDC navíc způsobila, že výběr dodavatelů projektů (staveb) systému GSM-R neprobíhal v konkurenčním prostředí, a vznikl tak faktický monopol jednoho dodavatele s možnými dopady na hospodárnost realizace projektů interoperability.

Doporučení

NKÚ na základě výsledků KA č. **16/16** doporučil zejména analyzovat příčiny neúčasti většího počtu uchazečů o veřejné zakázky na realizaci systému GSM-R a posoudit možnosti zvýšení konkurenčního prostředí při zadávání jednotlivých projektů. SŽDC by na základě výsledků kontrolní akce měla zpracovat analýzu stávajících zadávacích podmínek veřejných soutěží staveb infrastruktury GSM-R, přičemž by se měla zaměřit na vyloučení případných omezení pro konkurenční technologie. MD v opatřeních uvedlo, že pro současné soutěže na projekty již nastavilo spolehlivou kontrolu.

43 Usnesení vlády ČR ze dne 4. července 2012 č. 492, *ke Kontrolnímu závěru Nejvyššího kontrolního úřadu z kontrolní akce č. 11/13 Peněžní prostředky vynaložené na pořízení a provoz systému výběru mýtného za užívání silniční infrastruktury České republiky.*

44 Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

Z KA č. **17/05** vyplývá, že k efektivnímu rozvoji dálniční sítě je především nutné neprodleně přijmout účinná legislativní opatření k urychlení přípravy staveb, jde zejména o zjednodušení a zrychlení postupu vydávání územních rozhodnutí a stavebních povolení. Současně je třeba, aby ŘSD zajistilo účinný nástroj pro kontrolu a posuzování cen staveb a stanovení jejich předpokládané hodnoty v zadávacích řízeních na výběr dodavatelů stavebních prací.

Zjištěné nedostatky v oblasti systému elektronického mýta (KA č. **17/10**) prokazují, že je třeba, aby MD přijalo ucelenou koncepci řešení zpoplatnění pozemních komunikací, a eliminovalo tak významné riziko případných změn parametrů SEM s negativním dopadem na efektivitu SEM.

3.4 Vzdělávání – ke zlepšení kvality vzdělávací soustavy je nutné zavést a využívat systémy měření kvality výsledků a odpovídající způsob financování

Oblast rozvoje vzdělávání jako základního předpokladu pro rozvoj ČR směrem k vzdělanostní ekonomice a zvyšování její konkurenceschopnosti patří k trvalým prioritám kontrolní činnosti NKÚ. Při své činnosti se NKÚ zaměřuje na prostředky, které stát vynakládá na zajištění podmínek vzdělávací soustavy, a také na to, zda prostředky dokáže efektivně využít. Úspěch společnosti je do značné míry podmíněn právě kvalitními výsledky vzdělávacího systému a vláda ČR si řadu záměrů dala jako své strategické cíle, např. v rámci *Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020*. Na úrovni Evropské unie se dále ČR zavázala přispívat národními cíli k plnění cílů strategie *Evropa 2020*.

Jedná se o významnou oblast i z hlediska výdajů státu, neboť celkové výdaje na vzdělávání přesahují **120 mld. Kč** ročně, viz graf č. 17.

Graf č. 17: Veřejné výdaje na základní, střední a vysoké školství **(v mld. Kč)**

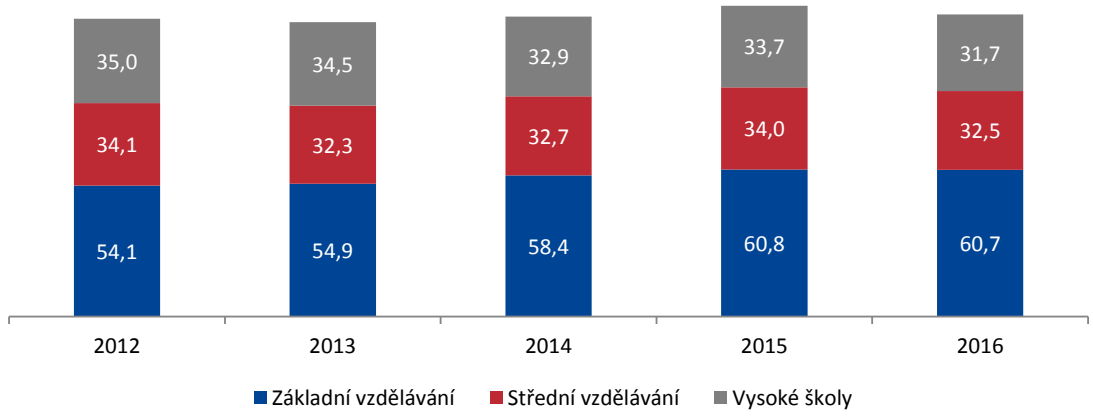

Zdroj: *Vývojová ročenka školství 2006/07–2016/17.* Graf obsahuje údaje ve stálých cenách roku 2015.

V roce 2017 NKÚ ukončil dvě kontrolní akce, ve kterých se zabýval peněžními prostředky vynakládanými na:

- rozvoj vzdělávání v ČR (KA č. **16/13**);
- obnovu a rozvoj materiálně technické základny veřejných vysokých škol (KA č. **16/31**).

Právě na systémy a nástroje hodnocení kvality vzdělávacích programů a výsledků vzdělávací soustavy se NKÚ zaměřil v KA č. 16/13. Jednalo se o tyto nástroje: ověřování výsledků žáků 5. a 9. ročníků základních škol, společnou část maturitní zkoušky /MZ/ a jednotné přijímací zkoušky na střední školy. NKÚ vyhodnotil, že nástroje nepřispěly k efektivnímu naplňování strategického cíle vzdělávací soustavy, kterým bylo zvýšení

kvality vzdělávání. Přitom na přípravu a realizaci nástrojů hodnocení MŠMT v letech 2011–2016 vynaložilo 1,2 mld. Kč. NKÚ dále zjistil:

- MŠMT nezavedlo každoroční celoplošné ověřování výsledků žáků 5. a 9. ročníků v souladu s *Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy 2011–2015*, ačkoliv za tímto účelem vyvinulo informační systém včetně aplikace pro mobilní telefony. Výdaje na informační systém přesahující **116 mil. Kč** tak vynaložilo neúčelně a z toho **5,5 mil. Kč** určených na vývoj aplikace pro mobilní telefony vynaložilo neefektivně. V tomto období tedy přetrvávala absence pravidelné zpětné vazby o dosahovaných znalostech všech žáků v uzlových bodech základního vzdělávání. V následném *Dlouhodobém záměru rozvoje vzdělávací soustavy 2015–2020* /DZ 2015–2020/ MŠMT ověřování zúžilo na výběrový vzorek žáků jen ve čtyřletém intervalu. NKÚ se v kontrole zaměřil také na systém financování regionálního školství a konstatoval, že systém financování škol dle normativu na žáka nezohledňuje kvalitu poskytovaného vzdělávání jednotlivými školami, jak předpokládá aktuálně platný DZ 2015–2020. MŠMT na zajištění základního a středního vzdělávání ze SR poskytovalo dotace zhruba **80 mld. Kč** ročně. Kvalitu nezohledňuje ani MŠMT připravená reforma financování regionálního školství, která by měla být účinná od školního roku 2018/2019. Vedení škol tak není motivováno kvalitu poskytovaného vzdělávání zvyšovat.

Dle *Bílé knihy*[45] je možné právě porovnáním výsledků dosahovaných v jednotlivých oblastech vzdělávacího systému, včetně komparace se zahraničím, získat objektivní informace nezbytné pro efektivní řízení a rozhodování všech účastníků vzdělávání včetně žáků a rodičů. Podle výsledků mezinárodního šetření PISA[46] se ČR s úrovní vzdělání řadí mezi průměrné země. Z hlediska dlouhodobých výsledků se základní dovednosti žáků zhoršily.

Toto šetření ve tříletém cyklu hodnotí u patnáctiletých žáků matematické, čtenářské a přírodovědné dovednosti. Z pohledu srovnání posledních výsledků šetření PISA (2015) a průměrných veřejných prostředků vynaložených na vzdělávání žáka od jeho 6 do 15 let (viz graf č. 18) se ČR nachází co do výsledků i veřejných výdajů na žáka pod průměrem vybraných zemí OECD. Příklad efektivního vzdělávání z tohoto pohledu představuje Estonsko, které výdaji na žáka je na stejné úrovni jako ČR, avšak z pohledu výsledků v šetření PISA se Estonsko nachází mezi nejlepšími zeměmi OECD.

45 Strategický dokument *Národní program rozvoje vzdělávání v České republice* schválený usnesením vlády ČR ze dne 7. února 2001 č. 113.

46 Mezinárodní šetření PISA (*Programme for International Student Assessment*) představuje testování 15letých žáků v matematické, čtenářské a přírodovědné gramotnosti. Jedná se o aktivitu OECD. Aktuální výsledky testování jsou dostupné na http://www.oecd.org/pisa/pisa-2015-results-in-focus.pdf a další výsledky jsou k dispozici na adrese https://www.oecd.org/pisa/keyfindings/.

Graf č. 18: Kumulativní výdaje na vzdělávání žáka od 6 do 15 let (v tis. $, přepočteno dle parity kupní síly) ve vztahu k výsledkům šetření PISA 2015 (počet bodů) ve vybraných zemích OECD

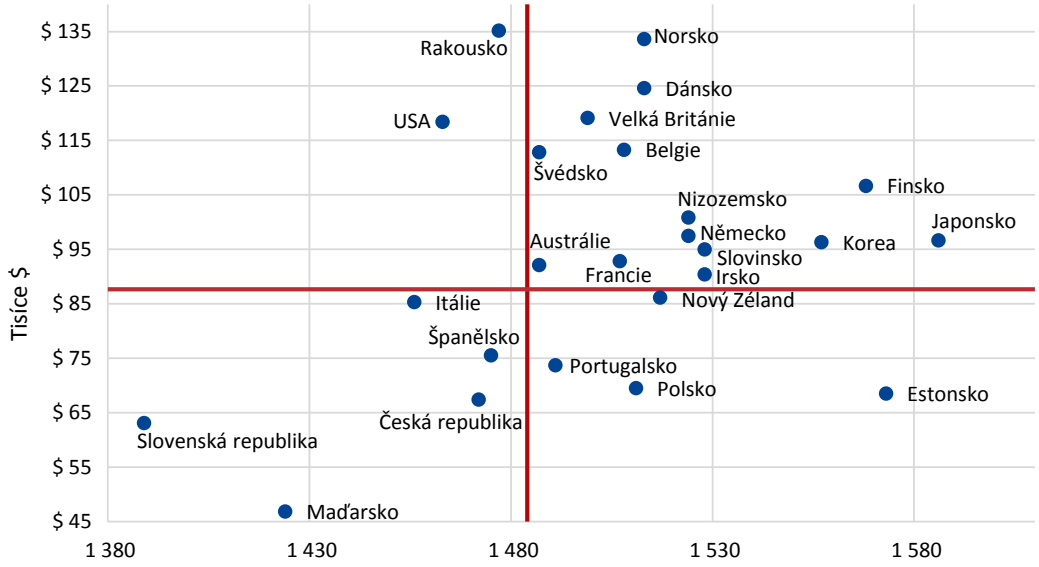

Pozn.: Červené osy vyznačují průměr uvedených zemí OECD na grafu.
Zdroj: data OECD: https://www.oecd.org/pisa/pisa-2015-results-in-focus.pdf, http://www.oecd.org/edu/eag2017indicators.htm. Graficky zpracoval NKÚ.

Zhoršující se výsledky žáků a zvyšující se neúspěšnost u MZ ovlivňují míru odchodovosti ze vzdělávání. V době nastavení n árodních cílů v roce 2010, které měly přispět k plnění cílů strategie *Evropa 2020*[47], měla ČR hodnotu indikátoru *„podíl osob předčasně odcházejících ze vzdělávání“* na úrovni **4,9 %.** Postupně docházelo ke zhoršování až na úroveň **6,2 %** v roce 2015[48]. ČR tak v roce 2015 neplnila stanovený národní cíl. Přitom primární příčinou zvýšení odchodovosti není zavedení společné části MZ od školního roku 2010/2011, která stanovuje požadovaný standard znalostí žáků, ale právě problematická kvalita poskytovaného vzdělávání.

Nástroje hodnocení kvality vzdělávacích programů a výsledků vzdělávací soustavy nepřispěly k efektivnímu naplňování strategického cíle vzdělávací soustavy, kterým bylo zvýšení kvality vzdělávání.

Doporučení

NKÚ na základě výsledků kontroly doporučil MŠMT přijmout opatření k zajištění efektivnosti výdajů regionálního školství. V této souvislosti je zejména nutné zavést a používat nástroje hodnocení kvality vzdělávání, které podají zpětnou vazbu o úrovni kvality poskytovaného základního a středního vzdělávání jak MŠMT a školám, tak veřejnosti.

MŠMT v návaznosti na tato zjištění v rámci reformy financování regionálního školství připraví ve spolupráci s Českou školní inspekcí nástroje pro měření kvality vzdělávání ve školách pro poskytování zpětné vazby školám a jejich zřizovatelům. Další opatření, která MŠMT přijalo, spočívají v důsledném využívání vytvořeného informačního systému pro poskytování zpětné vazby o dosahovaných výsledcích vzdělávání a obecně zakotvení využití evaluačních nástrojů ve strategických dokumentech.

Efektivita realizace programu na zajištění potřeb veřejných vysokých škol /VVŠ/ v oblasti materiálně technického zabezpečení byla předmětem KA č. 16/31. NKÚ konstatoval, že program

47 Strategie Evropa 2020 stanovila jako jeden z cílů snížení podílu předčasných odchodů ze vzdělávání pod 10 %. Usnesením vlády ČR ze dne 7. června 2010 č. 434 byl nastaven tento cíl na národní úrovni striktněji, a to ve výši 5,5 %.

48 Viz http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=t2020_40.

nevycházel z jasně definovaných podmínek a nebyl realizován podle původně stanovených předpokladů. MŠMT jako správce programu zejména nastavilo jen obecné cíle programu, neprovádělo průběžné hodnocení programu ani posuzování efektivnosti vynaložených prostředků. MŠMT tak nemá po dobu realizace akcí přehled o naplňování cílů programu ani o tom, jak jeho realizace přispívá ke zlepšení celkového stavu materiálně technické základny VVŠ. K tomu NKÚ dále zjistil:

- Přestože MŠMT plánovalo pro VVŠ poskytnout v rámci programu **13,8 mld. Kč,** VVŠ vyčerpaly ke konci původně schváleného období 2011–2016 pouze **5,7 mld. Kč,** což je **42 %.** V důsledku nízkého čerpání může dojít k výběru a realizaci akcí, které nebudou naplňovat požadavky na účelnost, hospodárnost a efektivnost. MŠMT stanovilo v dokumentaci programu pouze čtyři obecné cíle a žádné kvalitativní parametry, čímž porušilo i příslušný právní předpis[49]. Systém nastavených cílů a parametrů není podporou pro sledování a vyhodnocování efektivnosti vynakládaných prostředků. Cíle programu MŠMT průběžně nevyhodnocovalo, hrozí tak riziko, že závěrečné vyhodnocení programu bude pouze formální. MŠMT vybíralo k podpoře i akce, které nebyly včas připraveny – chyběly u nich např. reálné parametry stavby, nebyly zpracovány studie či chyběly projektové dokumentace. MŠMT např. zařadilo do programu také akci vybudování sídla Českého institutu informatiky, robotiky a kybernetiky s náklady ve výši **1 mld. Kč,** aniž by tato akce byla uvedena mezi konkrétními či obecnými cíli programu. Tato akce dále nedodržela některá pravidla jinak nutná k získání podpory, např. ČVUT nemělo konečnou podobu projektové dokumentace, podklady pro kvalifikovaný výpočet nákladů stavby ani ukončené územní řízení v době vyhlášení veřejné zakázky. NKÚ konstatoval, že v důsledku takového postupu nebyly u akce naplněny základní principy programového financování. Nedostatečná připravenost jednotlivých akcí přitom vede k nutnosti dalšího prodlužování programu.

MŠMT nemá po dobu realizace programu rozvoje materiálně technické základny VVŠ přehled o plnění jeho cílů ani o tom, jak přispívá ke zlepšení celkového stavu.

V návaznosti na zjištěné nedostatky se MŠMT zavázalo v navazujícím programu od roku 2018 mj. stanovit milníky pro dílčí vyhodnocení realizace programu, zavést průběžnou evidenci plnění závazných indikátorů a parametrů programu nebo stanovit povinné časové milníky, ve kterých musí být prokázána dostatečná připravenost akce.

NKÚ ve svém stanovisku k návrhu SZÚ za rok 2016 upozornil také na další významné cíle, které si vláda v oblasti rozvoje vzdělávání stanovila:

- Vláda se zavázala, že připraví dlouhodobou strategii rozvoje vzdělávání a že bude ustavena Národní rada pro vzdělávání /NRV/ jako platforma pro odbornou diskusi, formulování klíčových směrů rozvoje vzdělávací soustavy a řešení aktuálních otázek ve školství. V dubnu roku 2016 byla schválena rozsáhlá novela školského zákona[50]. Ačkoliv v návrhu této novely bylo ustavení NRV navrženo, v konečném znění novely již obsaženo nebylo a Národní rada pro vzdělávání ustavena nebyla. NKÚ uvedl, že zjištění v KA č. **16/13** potvrzují, že zastřešující institut k řešení otázek a klíčových směrů ve školství by byl velmi žádoucí.
- Dalším cílem vlády bylo změnit systém financování regionálního školství. Proto MŠMT připravilo novelu školského zákona[51], která vešla v platnost v dubnu 2017 a kterou by se měly odstranit nerovnosti v odměňování pedagogických zaměstnanců i rozdílné financování stejných oborů. Nový systém financování bude účinný od 1. 9. 2018. V KA č. **16/13** NKÚ vyhodnotil, že změna financování regionálního školství nadále nezohledňuje v systému financování kvalitu poskytovaného vzdělávání, a nemotivuje tak vedení škol k jejímu zvyšování.

49 Vyhláška č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku.

50 Zákon č. 178/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

51 Zákon č. 101/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

- Národní program reforem se zaměřil na zhodnocení plnění národního cíle v rámci strategie *Evropa 2020* v oblasti vzdělávání – dosáhnout ve věkové kategorii od 30 do 34 let alespoň **32%** podílu obyvatelstva s terciárním vzděláním. K 31. 12. 2016 vykázala ČR ve sledované kategorii **32,8 %,** čímž byl stanovený cíl strategie *Evropa 2020* splněn. Je však třeba zdůraznit, že z databáze Eurostatu dále vyplynulo, že ČR zaujala šestou nejhorší pozici v počtu vysokoškolsky vzdělaných občanů ve věku 30–34 let a od průměru EU ve výši **39,1 %** ji dělilo **6,3 %** (od země s nejvyšším podílem vysokoškoláků pak téměř **26 %**). Naopak tempo růstu podílu vysokoškolsky vzdělaných občanů ve věku 30–34 let bylo v ČR vyšší, než činil průměr EU.

3.5 Sport – předpokladem efektivní podpory rozvoje sportu je znalost potřeb a transparentní rozhodování v souladu s cíli podpory sportovních zařízení

Podpora státu v oblasti sportu má důležitou úlohu, má přispívat k vytváření podmínek pro rozvoj tělesné i psychické kondice, společenských vztahů, upevňování zdraví a dosahování sportovních výkonů na rekreační i vrcholové úrovni. NKÚ se ve své kontrolní činnosti soustřeďuje zejména na poskytování a užití peněžních prostředků při zajišťování podmínek pro naplňování státní politiky a plnění cílů jednotlivých dotačních programů. V roce 2017 NKÚ dokončil kontrolní akci č. **16/20**, ve které prověřil, jak MŠMT jakožto hlavní poskytovatel přidělovalo v letech 2013 až 2015 dotace na rozvoj a obnovu materiálně technické základny sportu a tělovýchovy. Dotace měly pomoci zajistit dostupnost sportovišť a zlepšit jejich technické podmínky pro veřejnost i sportovní reprezentaci.

Rozdělení celkové částky podpory poskytnuté v letech 2013 až 2015 podle kraje, do kterého byla směrována, znázorňuje následující obrázek.

Obrázek č. 1: Rozdělení podpory podle krajů (v mil. Kč)

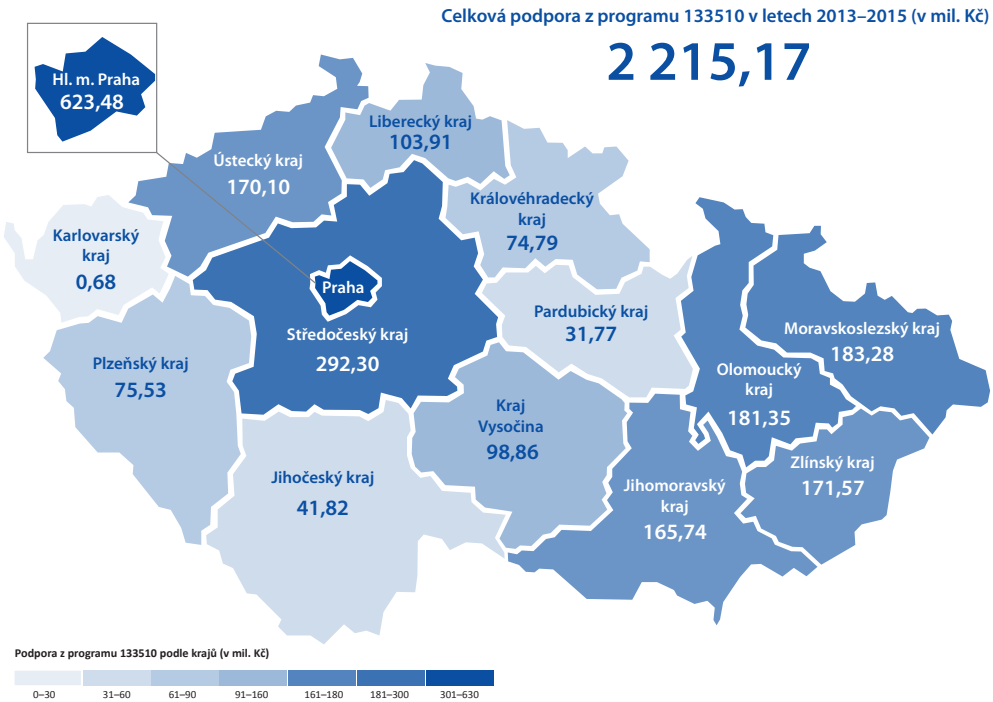

Zdroj: informace MŠMT.

NKÚ vyhodnotil, že prostředky státního rozpočtu určené na podporu materiálně technické základny sportu MŠMT rozdělovalo netransparentně a vytvářelo pro žadatele o dotace nerovné podmínky. Nebylo zřejmé, jak byly akce k podpoře vybírány. MŠMT neprokázalo, jakým způsobem a zda vůbec žádosti hodnotilo podle deklarovaných kritérií. Přitom MŠMT poskytlo

v letech 2013 až 2015 celkem 2,2 mld. Kč. Program navíc postrádal konkrétní a měřitelné indikátory, které by umožňovaly vyhodnotit naplňování cílů programu. Dále bylo zjištěno:

- MŠMT při administraci žádostí o poskytnutí dotace nevyřadilo ty, které nesplňovaly podmínky pro zařazení do programu, a prostředky poskytlo i na akce, jejichž účel byl v rozporu s cíli programu. V několika případech také akceptovalo nedodržení závazných podmínek, za kterých byly dotace příjemcům poskytnuty. Ze vzorku 35 kontrolovaných akcí s dotací celkem **518 mil. Kč** bylo např. 12 žádostí předloženo po stanoveném termínu (dotace **316 mil. Kč**), ve 14 případech nebyl doložen okamžik předložení žádosti vůbec (dotace **100 mil. Kč**) a ve 30 případech složky akcí neobsahovaly povinné doklady (dotace **482 mil. Kč**). MŠMT v letech 2013 a 2014 dodatečně zařazovalo i akce, o jejichž podporu bylo zažádáno mimo standardní řízení. Zároveň nedisponovalo kompletním přehledem sportovních zařízení na území ČR, což mu do značné míry znemožnilo činit účelné kroky při sledování záměru doplňování nabídky stávajícího počtu sportovních zařízení s cílem vyrovnávání regionálních deficitů. Nerovnoměrnému pokrytí nasvědčuje dotace při přepočtu na jednoho obyvatele, která se pohybovala od **2 Kč** u Karlovarského kraje po **495 Kč** u hl. města Prahy. NKÚ provedl kontrolu i u vybraných příjemců dotací, kde zjistil nedostatky při výběru dodavatelů, proplácení prací před jejich provedením či nesplnění závazných termínů a technických parametrů akcí. Nedostatečná tak byla i kontrola příjemců, když MŠMT zkontrolovalo pouze dotaci ve výši **2,4 mil. Kč** na místě u osmi organizací.

Na základě kontroly bylo podáno jedno oznámení orgánům činným v trestním řízení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, a šest oznámení správci daně pro porušení podmínek, za kterých byly příjemcům prostředky státního rozpočtu poskytnuty.

NKÚ považuje za velmi důležité, že MŠMT po kontrole NKÚ přijalo opatření k zprůhlednění systému poskytování dotací do sportovní infrastruktury a k posílení vnitřního kontrolního systému tak, aby nedocházelo k odchylkám od nastavených pravidel. Vzhledem k nedostatečné kontrole MŠMT u příjemců dotací, kterou NKÚ konstatoval, zřídí MŠMT samostatné oddělení kontroly při sekci sportu a mládeže.

V návaznosti na výsledky předchozích kontrolních akcí NKÚ v oblasti podpory sportu[52] byla přijata novela zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, jejímž hlavním cílem je zvýšit transparentnost poskytování podpory sportu z veřejných prostředků. NKÚ hodnotí kladně, že zákon s účinností od 1. 1. 2017 stanovil konkrétní oblasti, na něž lze státní podporu sportu poskytnout, nastavil jednotná pravidla a podal podrobné informace, na jejichž základě bude možné podporu sportu do budoucna efektivněji zacílit. MŠMT by zároveň do poloviny roku 2018 mělo zřídit veřejný rejstřík sportovních zařízení, který by měl mj. napomoci efektivnějšímu vynakládání veřejných prostředků na zlepšování sportovní infrastruktury.

NKÚ považuje za velmi důležité, že MŠMT po kontrole NKÚ přijalo opatření k zprůhlednění systému poskytování dotací do sportovní infrastruktury a k posílení vnitřního kontrolního systému.

3.6 Kultura – dlouhodobé podfinancování má negativní vliv na plnění cílů v podobě rychlé a efektivní záchrany kulturních památek

Úkolem státu je pečovat o uchování hodnot kulturního dědictví a o jejich zapojení do současného života společnosti a vytvářet takové ekonomicko-společenské podmínky, které napomáhají mj. rozvoji umění a zachování a ochraně kulturního dědictví v podobě kulturních památek. Vládním záměrem je přiblížit se jednoprocentnímu podílu výdajů státního rozpočtu na oblast

52 KA č. 13/23 – *Peněžní prostředky státního rozpočtu určené k financování resortních sportovních center podporujících oblast tělovýchovy a sportu v České republice* (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 1/2014 *Věstníku NKÚ*) a KA č. 14/04 – *Peněžní prostředky státu poskytované na vybrané programy ukazatele státního rozpočtu Všeobecná sportovní činnost* (kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 1/2015 *Věstníku NKÚ*).

kultury jakožto veřejné služby, což se ani přes soustavné navyšování výdajů na oblast kultury nedaří. Jak ukazuje graf č. 19, i přes mírné zvyšování podílu výdajů na kulturu na výdajích SR v roce 2017 činil tento podíl pouze **0,74 %.**

Graf č. 19: Výdaje na kulturu a jejich podíl na výdajích státního rozpočtu

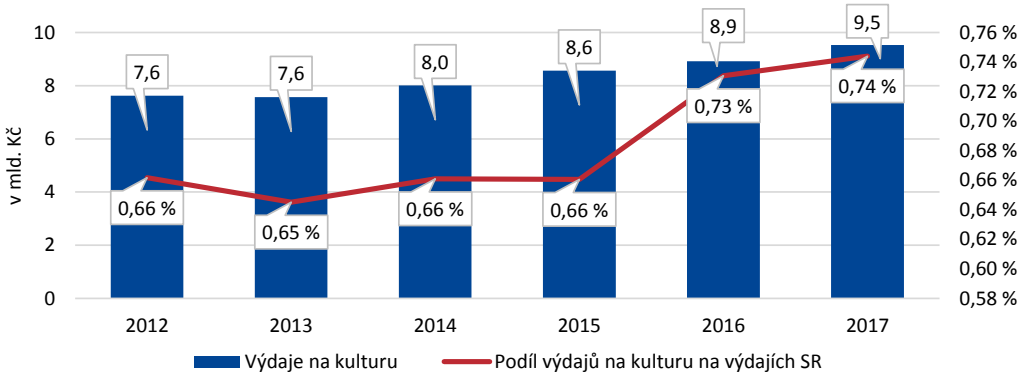

Pozn.: Do výdajů na kulturu byly zahrnuty výdaje vykázané v oddílu 33 – *Kultura, církve a sdělovací prostředky* bez pododdílu 333 – *Činnosti registrovaných církví a náboženských společností*, pododdílu 334 – *Sdělovací prostředky* a paragrafu 3362 – *Činnost ústředního orgánu státní správy v oblasti sdělovacích prostředků*.
Zdroj: informační portál MONITOR.

Počet památek v ČR se neustále zvyšuje. Každoročně je v ČR prohlášeno kolem 120 nových kulturních památek, přičemž v roce 2016 jich bylo celkem 40 705. MK přispívá k jejich záchraně prostřednictvím osmi programů. Na jeden z nich, tj. na *Program záchrany architektonického dědictví*, který má sloužit k záchraně a obnově kulturních památek, jako jsou např. hrady, zámky, kláštery a paláce, se zaměřil NKÚ v KA č. 17/01. Vzhledem ke skutečnosti, že MK *Programem záchrany architektonického dědictví* přispívá k odstraňování havarijního stavu kulturních památek, NKÚ vyhodnotil, že ve vztahu k odhadu předpokládaných nákladů na jejich záchranu se bez navýšení peněžních prostředků stav kulturních památek oproti současnému stavu nezlepší.

- NKÚ v této kontrolní akci především zjistil, že MK po dobu fungování programu (22 let) neaktualizovalo a nekvantifikovalo cíle, kterých má být prostřednictvím poskytnuté podpory dosaženo. Zároveň v závislosti na obecně nastavených cílech není možné jednoznačně vyčíslit přínosy vynaložených peněžních prostředků. V rámci programu MK v letech 2013 až 2016 vynaložilo přes **648 mil. Kč** na celkem **915 akcí** obnovy kulturních památek. MK mohlo v uvedeném období uspokojit cca pouze 26 % celkových finančních požadavků žadatelů. Objem nepokrytých požadavků na záchranu a obnovu kulturních památek tak v uvedeném období činil **1,8 mld. Kč.** Z důvodu nedostatku peněžních prostředků docházelo k dělení jednotlivých projektů na dílčí akce a doba celkové obnovy objektů přesahovala v některých případech i 15 let, což mělo za následek nízký počet nově zařazovaných projektů. Dělením projektů se zároveň prodlužovala doba oprav a rostly i vedlejší náklady. Například u opravy fasády kostela Proměnění Páně na hoře Tábor vzrostly vedlejší náklady o více než **1,6 mil. Kč,** což bylo **23 %** celkových nákladů na opravu v letech 2009 až 2015.

V důsledku dlouhodobého podfinancování *Programu záchrany architektonického dědictví* probíhala realizace záchrany kulturních památek v některých případech více než 15 let. Tato reálná doba záchrany kulturních památek nekoresponduje s hlavním cílem jejich rychlé a efektivní obnovy.

Doporučení

NKÚ na základě zjištěných skutečností a nedostatků navrhl MK přijmout opatření především v oblasti aktualizace a kvantifikace cílů a indikátorů s ohledem na aktuální stav kulturních památek, sjednocení podmínek pro příjemce příspěvků a vyhodnocování přínosu vynaložených peněžních prostředků. NKÚ předpokládá, že vzhledem k tradici, zájmu o tento program a současnému předpokládanému navýšení disponibilních peněžních prostředků přijme MK opatření, která povedou ke zlepšení zjištěného stavu, a program bude i nadále jedním z hlavních pilířů záchrany a obnovy kulturních památek. Některé z nedostatků byly totiž zjištěny již v podobně zaměřené kontrolní akci v roce 2011[53].

3.7 Zdravotnictví – transparentní nákup léčiv a zdravotnických prostředků je základním předpokladem efektivního a hospodárného nakládání s veřejnými prostředky zdravotního pojištění

Vysoké objemy vynakládaných finančních prostředků, společenská významnost a současná situace v oblasti zdravotnictví jsou důvodem, proč se NKÚ dlouhodobě a systematicky na zdravotnictví zaměřuje. Předmětem kontrolních akcí NKÚ jsou nejen zdravotní pojišťovny, hospodaření státních nemocnic a ostatních státních zdravotnických zařízení, ale i oblast elektronizace v resortu zdravotnictví. Snahou NKÚ je především detekovat možné rezervy v hospodaření státních zdravotnických organizací, odhalovat příčiny neuspokojivého stavu a poskytovat zdravotnickým organizacím doporučení vedoucí k zefektivnění jejich činností. Veřejné výdaje na zdravotnictví mají od roku 2013 vzestupnou tendenci, jak ukazuje graf č. 20[54]. V roce 2016 činily **276,2 mld. Kč,** z toho náklady na akutní péči dosáhly **147 mld. Kč.**

Graf č. 20: Veřejné výdaje na zdravotnictví v letech 2012–2016 **(v mld. Kč)**

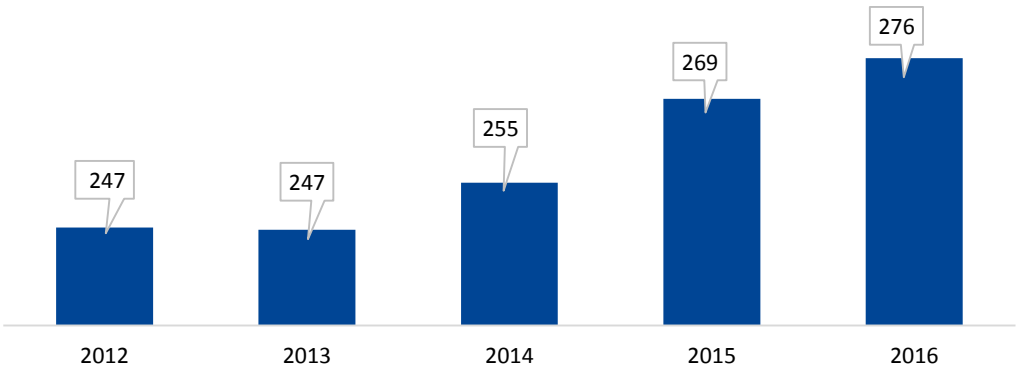

Zdroj: zdravotnické ročenky za roky 2013, 2014, 2015, 2016.

V roce 2017 NKÚ realizoval v této oblasti tři kontrolní akce. Dvě z nich (KA č. **16/18** a **17/03**) byly zaměřeny na oblast elektronizace zdravotnictví[55] (jejich výsledky jsou popsány v kapitole II.3.1 této zprávy) a jedna (KA č. **16/28**) na úhradu nákladů z činnosti tří vybraných fakultních nemocnic.

Jak je zřejmé z grafu č. 21, celkové náklady fakultních nemocnic a vybraných nemocnic v přímé působnosti MZd[56] mají vzrůstající trend a v roce 2016 dosáhly **58,3 mld. Kč.** Narůstaly mzdové i ostatní náklady.

---

53 Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 11/38 – *Peněžní prostředky státu poskytované na záchranu a obnovu kulturních památek* byl zveřejněn v částce 3/2012 *Věstníku NKÚ.*

54 Uváděné údaje se týkají 189 nemocnic akutní péče.

55 Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 16/18 – *Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušný hospodařit Státní ústav pro kontrolu léčiv* byl zveřejněn v částce 3/2017 *Věstníku NKÚ* a kontrolní závěr z kontrolní akce č. 17/03 – *Zdravotnické informační systémy ve správě organizačních složek resortu zdravotnictví* byl zveřejněn v částce 1/2018 *Věstníku NKÚ.*

56 Všechny fakultní nemocnice, Nemocnice Na Bulovce, Nemocnice Na Homolce a Thomayerova nemocnice.

Graf č. 21: Mzdové, ostatní a celkové náklady nemocnic v přímé působnosti MZd v letech 2012 až 2016 **(v mld. Kč)**

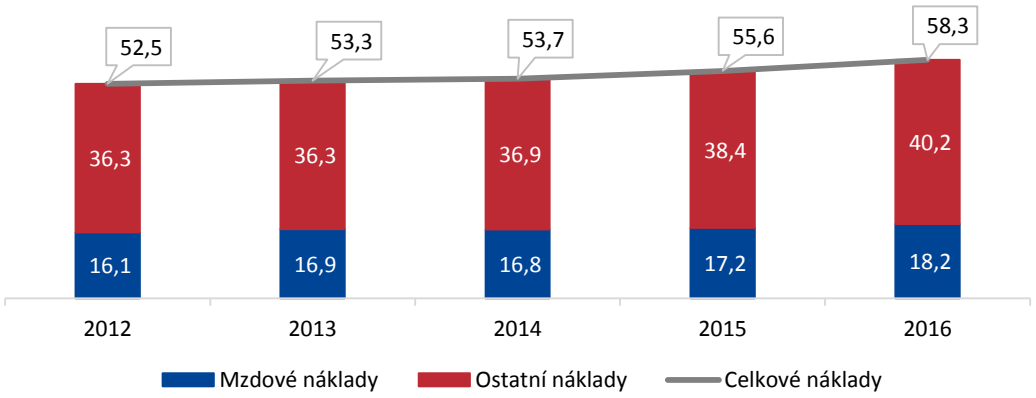

Zdroj: informační portál MONITOR, IISSP.

NKÚ na základě výsledků své kontrolní činnosti spatřuje významné rezervy v hospodaření nemocnic. Dlouhodobě upozorňuje na zásadní nedostatky v hospodaření fakultních nemocnic, zejména při nákupu léčiv a zdravotnických prostředků, a to jak z hlediska způsobu nákupu, tak i z hlediska odlišných cen. Již v KA č. **12/23**[57] upozornil na rozdílné fakturované ceny identických léčiv a zdravotnických prostředků hrazené jednotlivými vybranými fakultními nemocnicemi. V reakci na tuto KA uložila vláda ministru zdravotnictví vyhodnotit všechny mechanismy ovlivňující tvorbu cen léčiv a zdravotnických prostředků, přijmout odpovídající opatření a zabývat se příčinami nedostatečného využívání postupů podle zákona o veřejných zakázkách při jejich nákupu. Také kontrolní výbor PS PČR požadoval po ministrovi zdravotnictví, aby mu předložil informaci o realizovaných opatřeních k racionalizaci nákupu léčiv a zdravotnických prostředků.

Přes veškerá uložená opatření i při KA č. 16/28 NKÚ zjistil, že Nemocnice Na Homolce /NNH/, Fakultní nemocnice Ostrava a Fakultní nemocnice Plzeň nakupovaly léčiva a zdravotnické prostředky bez zadávacího řízení přímo od výrobců či vybraných distributorů a ve většině případů i bez smluvního vztahu. V mnoha případech nemocnice při nákupech v letech 2014–2016 nepostupovaly podle zákona o veřejných zakázkách, resp. podle zákona o zadávání veřejných zakázek[58]**.**

- Jmenované nemocnice v letech 2014–2016 nakoupily bez zadávacího řízení léky za víc než **5,5 mld. Kč,** z toho více než **2,7 mld. Kč** (tj. **52 %**) tvořil nákup přímo od výrobců či distributorů, ve většině případů i bez jakéhokoliv smluvního vztahu. Podobně tomu bylo i u zdravotnických prostředků za téměř **4,1 mld. Kč,** které nemocnice nakupovaly také bez zadávacího řízení. Z toho zdravotnické prostředky v hodnotě **2,6 mld. Kč** nakoupila NNH téměř výhradně prostřednictvím své dceřiné společnosti bez provedení zadávacího řízení na základě tzv. in-house výjimky podle zákona o veřejných zakázkách. Zmíněné nákupy byly realizovány, přestože byla NNH v roce 2014 pověřena ministrem zdravotnictví zrušit dceřiné společnosti, které pro nemocnici zajišťovaly veškeré ekonomické a obchodní činnosti, a tyto činnosti vrátit zpět nemocnici. NKÚ zjistil, že NNH tento úkol do konce roku 2016 splnila pouze částečně. NKÚ též upozornil na výrazné rozdíly v cenách identických léků a zdravotnických prostředků hrazených jednotlivými fakultními nemocnicemi. Rozdíly v cenách byly v řadě případů zásadní, např. u léčiv dosahovaly průměrné rozdíly v cenách za stejná léčiva cca **50 %.** Ceny léčiv a zdravotnických prostředků ovlivnily také finanční bonusy poskytnuté dodavatelem. Jaká byla jejich skutečná cena po zohlednění

57 Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 12/23 – *Peněžní prostředky vynakládané vybranými fakultními nemocnicemi na úhradu nákladů z činnosti* byl zveřejněn v částce 3/2013 *Věstníku NKÚ.*

58 Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách; zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

finančních bonusů, NKÚ ověřit nemohl kvůli způsobu, jakým nemocnice bonusy vedly ve svém účetnictví. Přitom za roky 2014 až 2016 se bonusy u kontrolovaných nemocnic pohybovaly **od 127 do 491 mil. Kč** a měly významný vliv na výsledky jejich hospodaření. Jejich vyplácením a tím, jak s nimi nemocnice nakládají, se zabývá i probíhající vyšetřování Vrchního státního zastupitelství v Praze.

Nemocnice za tři roky nakoupily bez zadávacího řízení léčiva za 5,5 mld. Kč a zdravotnické prostředky za 4,1 mld. Kč.

Systém nákupu v mnoha případech představuje netransparentní praxi, která jde proti principům efektivního a hospodárného nakládání s veřejnými prostředky.

Doporučení

Na základě zjištěných a vyhodnocených nedostatků v oblasti nákupů a také vzhledem k tomu, že MZd nemá ucelenou koncepci pro řízení a rozvoj přímo řízených nemocnic, NKÚ doporučil:

- **Ministerstvu zdravotnictví:**
  - zabývat se strategiemi rozvoje, které zpracovaly nemocnice;
  - vypracovat vlastní koncepci rozvoje přímo řízených organizací včetně rozvoje materiálně technického vybavení nemocnic;
  - komplexně řešit problematiku bonusů, systém úhrad zdravotní péče, proces tvorby cen a úhrad léčiv a zdravotnických prostředků.

- **Nemocnicím:**
  - nakupovat léčiva a zdravotnické prostředky transparentním způsobem;
  - zvlášť účtované léčivé přípravky a zvlášť účtovaný materiál vykazovat zdravotním pojišťovnám v pořizovacích cenách;
  - pokud budou bonusy vstupovat i nadále do hospodaření nemocnic, začlenit je do zadávacích řízení na nákup léčiv či zdravotnických prostředků.

Závěrem lze konstatovat, že uplatňovaný systém nákupů bez zadávacího řízení s sebou nese vysoká rizika, není ve většině případů v souladu se zákonem o veřejných zakázkách a představuje netransparentní praxi, která jde proti principům efektivního a hospodárného nakládání s veřejnými prostředky. NKÚ konstatuje, že pokud by léčiva byla více pořizována prostřednictvím veřejných soutěží a nakupovala se centrálně, dá se předpokládat, že by je nemocnice nakupovaly za nižší ceny. Kontrola přitom jasně ukázala, že prostor pro snižování cen existuje.

3.8 Bezpečnost – zajištění materiálních podmínek pro činnost Policie ČR negativně ovlivňuje neujasněnost potřeb, nezajištěné zdroje financování a formalismus při realizaci příslušných programů

Jednou ze složek, které zajišťují vnitřní bezpečnost obyvatel, je Policie ČR /PČR/. Základním předpokladem řádného fungování policejního sboru je nejen optimální personální zabezpečení, ale i adekvátní materiálně technické zabezpečení, které bude odpovídat potřebám moderního bezpečnostního sboru. Rozvoj a obnova majetku jsou zabezpečovány v rámci financování programů reprodukce majetku.

Na významné investiční programy soustřeďuje NKÚ svoji pozornost pravidelně napříč celým spektrem ministerstev a státních institucí. Dlouhodobým problémem je porušování základních principů a pravidel financování programů. Programy často nevycházejí z jasně definovaných potřeb stanovených v koncepčních či strategických dokumentech a při jejich realizaci často dochází k významným změnám věcných, časových i finančních parametrů. To jsou důvody, proč programy mnohdy nejsou účinným nástrojem pro plnění předpokládaných cílů a zabezpečení co nejvyšší efektivnosti prostředků vynakládaných na jejich financování. Obdobné nedostatky

identifikoval NKÚ i v roce 2017 při KA č. 17/07, ve které při celkovém hodnocení investic pro trvalou akceschopnost PČR konstatoval, že programy rozvoje a obnovy materiálně technické základny PČR nedostatečně zabezpečovaly její potřeby. Důvod spatřoval nejen v nedostatku prostředků vyčleňovaných na tuto oblast z rozpočtu MV, ale také v neujasněnosti potřeb a formálním přístupu MV k systému financování programů. NKÚ při této kontrolní akci zjistil:

- MV poskytlo na rozvoj a obnovu materiálně technického zabezpečení PČR v letech 2012 až 2016 prostředky SR v celkové výši **5,8 mld. Kč** v rámci sedmi obdobně věcně zaměřených a vzájemně se překrývajících programů. Z důvodu dlouhodobého podfinancování činí rozdíl mezi zajištěnými a nezajištěnými zdroji státního rozpočtu v dokumentacích programů na roky 2016 až 2020 přibližně **11,4 mld. Kč.** Obměna a pořízení potřebného majetku, včetně realizace významných investičních akcí, proto byly odsouvány do dalších let, např. nákup velkokapacitních vrtulníků. Realizace starších programů nevycházela z jasně definovaných potřeb v oblasti materiálních zdrojů, neboť koncepce rozvoje Policie České republiky do roku 2020 byla schválena vládou až v roce 2017. V současné době znesnadňuje naplňování cílů programů především neexistence jednotné systemizace a standardizace majetku PČR. Např. systemizace služebních dopravních prostředků z roku 2008 již neodpovídá aktuálním potřebám ani struktuře PČR. NKÚ přitom na tento nedostatek upozornil již v roce 2012 (KA č. **11/12**[59]).

  MV dále kvůli přehodnocování úkolů a priorit PČR často upravovalo časové, finanční i věcné parametry některých programů. Vybrané investiční akce proto byly odsouvány. Příkladem je nevyhovující stav hangáru D v Praze Ruzyni[60], který NKÚ zjistil již v KA č. **05/21**[61] a opětovně i v KA č. **11/12.** Do doby ukončení KA č. **17/07** se neuspokojivý stav nezměnil, přestože se v hangáru skladuje majetek v řádu několika miliard korun. Některé další nedostatky, které NKÚ konstatoval již v předchozích kontrolních akcích, jako prodlužování doby realizace programů nebo nedostatečná příprava stavebních akcí, nebyly do doby ukončení kontroly odstraněny.

MV nepřipravilo některé programy na rozvoj a obnovu materiálně technického zabezpečení Policie ČR tak, aby pomohly k naplnění předpokládaných cílů a zabezpečily co nejvyšší efektivnost vynakládaných prostředků.

Bezpečnostní situaci v ČR lze hodnotit pozitivně a i v mezinárodním srovnání si ČR vede velmi dobře. Podle reportu *Global Peace Index 2017* /GPI/[62] je ČR šestou nejbezpečnější zemí světa. Bezpečnostní problematika je však komplexní a nezahrnuje jen policejní služby. Co se policejních služeb týká, z prvních sedmi nejbezpečnějších evropských zemí dle žebříčku GPI měla ČR v roce 2015 druhý největší počet policistů na sto tisíc obyvatel a druhý největší podíl výdajů na policejní služby na HDP. Vyšší hodnoty těchto ukazatelů mělo pouze Portugalsko. Následující graf nabízí zajímavý pohled na data, která eviduje Eurostat v souvislosti s celkovým počtem policistů v příslušných zemích.

---

59 Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 11/12 – *Peněžní prostředky určené na rozvoj a obnovu materiálně technické základny Policie České republiky* byl zveřejněn v částce 2/2012 *Věstníku NKÚ*.

60 Jedná se o hlavní základnu Letecké služby Policie.

61 Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 05/21 – *Hospodaření s majetkem státu a finančními prostředky určenými na leteckou techniku Policie České republiky* byl zveřejněn v částce 2/2006 *Věstníku NKÚ*.

62 Viz http://visionofhumanity.org/app/uploads/2017/06/GPI17-Report.pdf.

Graf č. 22: Vývoj počtu policistů v přepočtu na sto tisíc obyvatel u vybraných zemí dle žebříčku GPI v období 2011–2015

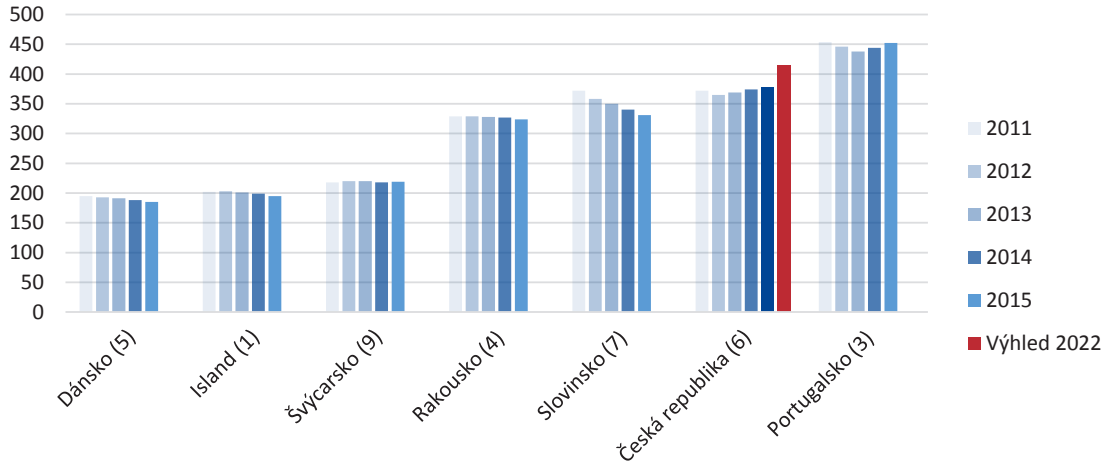

Pozn.: Hodnota v závorce je umístění země v žebříčku GPI. V ČR údaje nezahrnují občanské zaměstnance.
Zdroj: Eurostat (aktualizace ke dni 16. října 2017, resp. 6. září 2017 – počet obyvatel); usnesení vlády České republiky ze dne 5. června 2017 č. 428, *o Koncepci rozvoje Policie České republiky do roku 2020*.

Z uvedeného grafu vyplývá, že v porovnání s většinou vybraných evropských zemí v ČR od roku 2012 narůstá počet policistů. NKÚ upozorňuje, že v souvislosti s uvažovaným nárůstem počtu policistů by měly být zajištěny odpovídající materiální podmínky pro jejich činnost. Této podmínce však, jak již NKÚ zjistil, neodpovídalo řízení ani nastavení kontrolovaných programů rozvoje a obnovy materiálně technické základny Policie ČR. V souvislosti s tím má MV v prvním čtvrtletí roku 2018 předložit vládě srovnávací studii o policejních sborech středoevropských států, která ověří, zda uvažované navýšení počtu policistů do roku 2022 odpovídá trendům v evropských zemích.

Doporučení

Na základě zjištěných a vyhodnocených nedostatků NKÚ formuloval doporučení pro MV především v oblasti aktualizace programů, schválení systemizací a standardizací majetku, určení priorit cílů programů a jejich průběžného vyhodnocování. Dále je třeba vyřešit nevyhovující stav hangáru D na letišti v Praze-Ruzyni. Téměř totožná opatření doporučoval NKÚ nejen ve výše zmíněných předchozích kontrolních akcích, ale i u mnoha svých kontrol zaměřených na investiční programy jiných resortů.

3.9 Životní prostředí – proces likvidace starých ekologických zátěží je dlouhodobě pomalý a neúčinný, stát stále nezná rozsah těchto zátěží ani časový a finanční plán jejich odstranění

Hlavním cílem státní politiky v oblasti životního prostředí je zajistit zdravé a kvalitní životní prostředí pro občany, přispět k efektivnímu využívání veškerých zdrojů a minimalizovat negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí. Efektivní ochrana životního prostředí je pro svou významnost předmětem soustavné pozornosti NKÚ.

V roce 2017 NKÚ v této oblasti ukončil dvě kontrolní akce zaměřené na:

- realizaci opatření v oblasti nakládání s odpady (KA č. **16/23**),
- systém odstraňování starých ekologických zátěží (KA č. **17/04**).

Oblast odstraňování starých ekologických zátěží /SEZ/ vzniklých před privatizací dlouhodobě představuje pro stát vysokou finanční zátěž. Vynakládání miliardových částek a nevyhovující stav odstraňování SEZ jsou důvody, proč se NKÚ této oblasti systematicky věnuje. Již od roku 2000

v řadě svých kontrolních akcí (KA č. **00/05**, KA č. **05/11** a KA č. **09/18**)[63] poukazoval na systémové nedostatky, z nichž většina bohužel stále přetrvává, což dokládají i výsledky kontrolní akce uskutečněné v roce 2017.

Proces odstraňování SEZ vyhodnotil NKÚ v rámci KA č. 17/04 jako pomalý a málo účinný. Stát nemá dlouhodobě zajištěn dostatečný zdroj finančních prostředků pro plnění svých závazků v oblasti odstraňování SEZ vyplývajících z ekologických smluv. MF vychází při odhadu čerpání prostředků pouze z garancí, přičemž jejich výše nevyjadřuje reálnou finanční potřebu na odstranění SEZ. MF tak nemá představu o výši nákladů dokončení celého procesu. Postupně také dochází k poklesu finančních prostředků na zvláštním účtu[64]. Pokud bude tento trend pokračovat, MF nebude v budoucnu schopno závazky hradit.

- Od začátku procesu v roce 1991 do konce roku 2016 bylo ze státních prostředků, tj. ze zvláštního účtu, na odstraňování SEZ uhrazeno téměř **61 mld. Kč,** z toho v kontrolovaných letech 2011 až 2016 MF uhradilo **11,7 mld. Kč.** Jak ukazuje graf č. 23, měly tyto výdaje v posledních pěti letech výrazně klesající tendenci. Z celkového počtu 325 ekologických smluv nebylo 154 smluv ukončeno. U **52** z nich dokonce nebylo se sanací vůbec započato, přitom u **47** byly smlouvy uzavřeny v letech 1994 až 1997 a sanace je nutná. Po zrušení ekozakázky[65] MF dle NKÚ neprovedlo účinné kroky k urychlení celého procesu odstraňování SEZ.[66] Pokud nebude celý proces zrychlen, existuje ze strany nabyvatelů privatizovaného majetku, resp. jejich právních nástupců, reálné riziko žalob na stát pro zdlouhavé odstraňování starých ekologických zátěží s možným dopadem na SR. MF také dlouhodobě hradilo ze zvláštního účtu i výdaje za ochranné sanační čerpání, které stav jen udržovalo nebo ho jen mírně zlepšovalo, ale odstranění zátěží definitivně neřešilo. Ke konci roku 2016 tyto výdaje činily u 26 lokalit téměř **340 mil. Kč.**[67] Příkladem neúčinného a nehospodárného postupu odstraňování zátěží jsou laguny Ostramo, kde sanace trvá 20 let a MF za tuto dobu uhradilo již **2,8 mld. Kč,** přesto v době kontroly nebylo známo technické řešení pro dokončení odstranění zátěže, výše dalších potřebných finančních prostředků ani termín dokončení sanace. MF proplatilo v souvislosti s odstraněním této zátěže **136 mil. Kč** za technické zařízení, které nebylo nikdy použito. V důsledku nedostatečného dohledu státu na nakládání s vytěženými a zpracovanými kaly lagun Ostramo budou nezbytné další finanční výdaje, které jsou odhadovány na nejméně **40 mil. Kč.**

Graf č. 23: Výdaje MF na odstraňování SEZ v letech 2011 až 2016 **(v mil. Kč)**

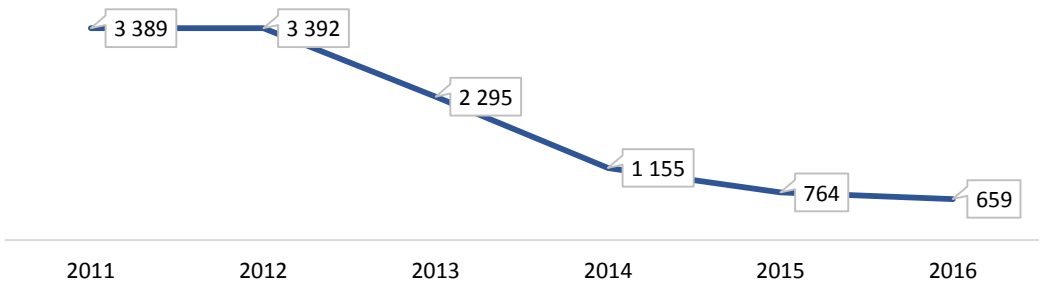

Zdroj: MF – pravidelné pololetní informace pro členy vlády ČR o stavu smluvního zabezpečení a čerpání finančních prostředků z privatizačních výnosů MF.

63 Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 00/05 – *Finanční prostředky poskytované z Fondu národního majetku ČR k odstranění starých ekologických zátěží* byl zveřejněn v částce 4/2000 *Věstníku NKÚ*; kontrolní závěr z kontrolní akce č. 05/11 – *Finanční prostředky z Fondu národního majetku ČR k odstranění starých ekologických zátěží* byl zveřejněn v částce 1/2006 *Věstníku NKÚ* a 09/18 – *Peněžní prostředky určené na odstraňování starých ekologických zátěží* byl zveřejněn v částce 2/2010 *Věstníku NKÚ*.

64 MF je zadavatelem veřejných zakázek na realizaci opatření k odstranění SEZ a příslušné výdaje hradí ze zvláštního účtu prostředků z výnosu prodeje privatizovaného majetku a ze zisku z účasti státu v obchodních společnostech.

65 Veřejná zakázka *Odstranění některých ekologických zátěží vzniklých před privatizací*, kterou MF jakožto zadavatel podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, uveřejnilo v prosinci 2008 na základě vládou schváleného koncesního projektu, předpokládala realizaci projektu jedním dodavatelem. Zadávací řízení MF zrušilo v lednu 2012.

66 Na zpomalení procesu odstraňování SEZ upozornil NKÚ již v KA č. 09/18.

67 Výdaje za ochranné čerpání u 26 lokalit, které MF identifikovalo podle analýzy provedené v březnu 2014 a kde ochranné čerpání nebylo k datu analýzy ukončeno.

Z této i dalších dosud provedených kontrolních akcí NKÚ (KA č. **15/21** a KA č. **16/07**)[68] v oblasti ekologických zátěží vyplynulo, že stát stále nezná jejich rozsah a není stanoven časový a finanční rámec k jejich odstranění. Časový rámec je jen odhadnut a může se změnit např. z důvodu neočekávaných vlivů či přehodnocením cílových hodnot parametrů. Hrazení odstraňování ekologických zátěží z privatizačního účtu nese riziko, že příjmy účtu nebudou dostatečné, protože závisí zejména na dividendách společnosti ČEZ, a.s. Likvidace v některých lokalitách se prodlužuje, což s sebou nese další náklady. Problémem může být i způsob majetkoprávního vypořádání rekultivovaných pozemků pro jejich další využití.

MF nebude schopno za současných podmínek dokončit proces odstraňování SEZ. Nemá představu o výši nákladů potřebných k jeho dokončení a pro způsob jeho financování z privatizačního účtu hrozí nedostatek peněžních prostředků.

V uplynulém roce se NKÚ v rámci dlouhodobějšího sledování výdajové politiky ochrany životního prostředí soustředil také na oblast odpadového hospodářství. Základními koncepčními dokumenty pro realizaci odpadového hospodářství jsou plány odpadového hospodářství ČR /POH ČR/, jejichž cíle jsou realizovány prostřednictvím OPŽP 2007–2013 a OPŽP 2014–2020. V této oblasti NKÚ svoji kontrolní činnost zaměřuje právě na to, zda a jak poskytnuté podpory, resp. projekty, přispívaly k naplňování cílů POH ČR. Jako nejproblematičtější se jeví plnění cílů POH ČR ke snížení množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky. V roce 2017 NKÚ dokončil kontrolní akci **16/23,** v jejímž rámci prověřil, zda peněžní prostředky poskytnuté na oblast nakládání s odpady přinesly předpokládané výsledky a zda MŽP sledovalo a vyhodnocovalo přínosy podpory ve vztahu k odpadovému hospodářství ČR.

Z výsledků kontroly vyplynulo, že MŽP v oblasti odpadového hospodářství realizovalo v rámci OPŽP 2007–2013 celkem 4 015 projektů s celkovými způsobilými výdaji ve výši téměř 19 mld. Kč. Do doby ukončení kontroly však MŽP nevyhodnotilo, jakých přínosů bylo dosaženo, a vzhledem k nevhodně nastaveným indikátorům bude toto hodnocení obtížně proveditelné. Není tak zřejmé, jak vložené prostředky napomohly ke zlepšení stavu při nakládání s odpady a k plnění cílů POH ČR. I když MŽP pro nové programové období OPŽP 2014–2020 nastavilo lépe ve vztahu hodnocení kapacity vybudovaných zařízení, nenastavilo indikátory tak, aby umožňovaly průběžné vyhodnocování přínosů podpořených projektů. NKÚ dále zjistil:

- ČR nesplnila cíl směrnice o skládkách odpadů[69] pro rok 2013 ukládat **50 %** biologicky rozložitelného komunálního odpadu na skládky oproti množství z roku 1995 a podle dosavadního vývoje hrozí riziko nesplnění dalšího cíle stanoveného směrnicí, a to ukládat pouze **35 %** tohoto odpadu na skládky v roce 2020. Přitom čerpání prostředků v rámci OPŽP 2014–2020 se zpožďuje a do doby ukončení kontroly bylo vyčerpáno pouze **1,61 %** (**141 mil. Kč**) z celkové alokace. Navíc MŽP nezná výši kapacit zařízení potřebnou pro zajištění plnění tohoto cíle a ani s tím související výši potřebných peněžních prostředků. MŽP také dosud nedořešilo problematiku vykazování statistických dat pro oblast odpadového hospodářství, když pro stav odpadového hospodářství ČR vykazuje hodnoty produkce odpadu v ČR pomocí jiného zdroje dat i metodiky než ČSÚ. Tato skutečnost byla významným důvodem, proč EK zamítla financování výstavby nových velkých zařízení pro energetické využití odpadu v ČR z fondů EU (a to především spaloven).

ČR nesplnila cíl evropské směrnice o skládkách odpadů pro rok 2013 ukládat 50 % biologicky rozložitelného komunálního odpadu na skládky oproti množství z roku 1995 a podle dosavadního vývoje hrozí riziko nesplnění dalšího cíle stanoveného směrnicí, a to ukládat pouze 35 % tohoto odpadu na skládky v roce 2020.

---

68 Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 15/21 – *Peněžní prostředky určené na rekultivace v lokalitách jezer Most a Chabařovice* byl zveřejněn v částce 3/2016 *Věstníku NKÚ* a kontrolní závěr z kontrolní akce č. 16/07 – *Peněžní prostředky určené na zahlazování následků hornické činnosti v podniku DIAMO, státní podnik* byl zveřejněn v částce 1/2017 *Věstníku NKÚ.*

69 Směrnice Rady 1999/31/ES, o skládkách odpadů.

Na zásadní systémové nedostatky v této oblasti upozornil NKÚ již v roce 2011 při KA č. **10/14**[70]. Jednalo se především o nedostatky v oblasti hodnocení přínosů podpory z OPŽP 2007–2013, vč. nastavení indikátorů, systém monitoringu dopadů projektů ve vztahu k plnění cílů POH ČR. I když v reakci na tuto kontrolu NKÚ uložila vláda ministrovi životního prostředí realizovat 12 opatření k nápravě zjištěných nedostatků, mnohé z nich přetrvávají.

Podle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, a POH ČR 2015–2024 má být skládkování komunálního odpadu ukončeno v roce 2024. Podle údajů Eurostatu[71] z roku 2014 skládkovala Česká republika **56,1 %** komunálních odpadů, přičemž průměr Evropské unie byl **27,7 %.** Švýcarsko a Německo měly více než dvojnásobnou produkci komunálního odpadu, ale Švýcarsko neskládkovalo vůbec a Německo pouze **1,4 %.** Zhruba na stejné úrovni jako ČR byly Polsko a Maďarsko. Větší podíl skládkování mělo Slovensko.

Graf č. 24: Objem komunálního odpadu v roce 2014

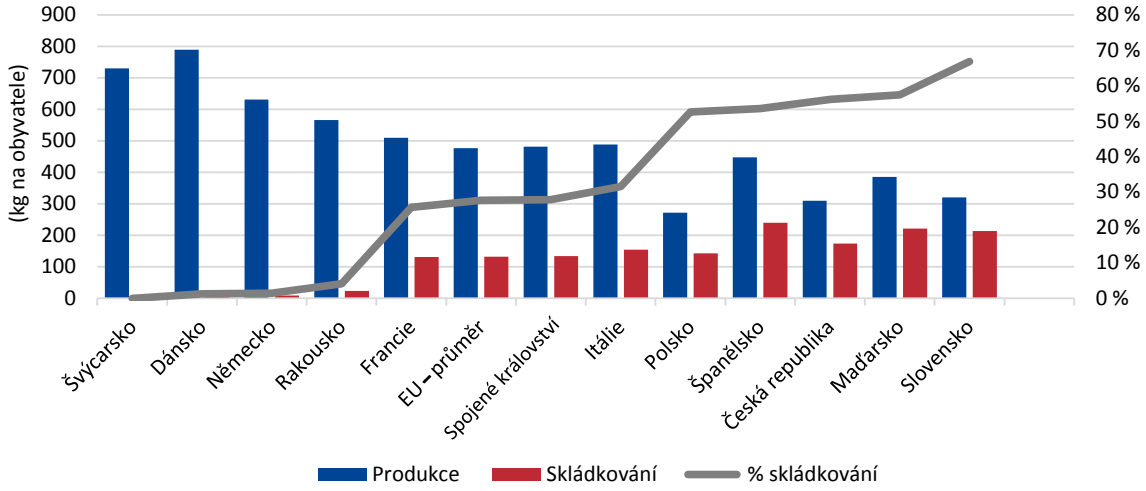

Zdroj: Eurostat.

Na základě výsledků kontrolní akce vyhodnotí MŽP přínosy realizovaných projektů OPŽP 2007–2013 ve vztahu k plnění cílů *Plánu odpadového hospodářství pro roky 2015–2024* v horizontu do konce roku 2018. Mimo to připraví novelu vyhlášky č. 321/2014 Sb., o rozsahu a způsobu zajištění odděleného soustřeďování složek komunálních odpadů, která se zaměří na zvýšení sběru biologicky rozložitelných komunálních odpadů, a to zejména prostřednictvím zavedení celoročního sběru v obcích. Případně bude zváženo zavedení dalších opatření ve vyhlášce.

3.10 Regionální rozvoj – financování projektů podpory spolupráce obcí je nutno podmínit prokazatelnou potřebností a zajištěním využití vytvořených výstupů

Významnou rolí státu je přispívat ke zlepšení kvality života svých občanů nejen ve velkých městech, ale i ve venkovských oblastech. Podpora regionálního rozvoje je v ČR realizována většinou prostřednictvím evropských fondů. Jednou z nejdůležitějších otázek, na které NKÚ v této oblasti hledal odpověď, bylo, zda stát za své podpory skutečně získává, co potřebuje, a zda realizací podporovaných projektů opravdu dochází k požadovanému zlepšení stavu.

70 Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 10/14 – *Peněžní prostředky určené na realizaci opatření v oblasti nakládání s odpady* byl zveřejněn v částce 2/2011 *Věstníku NKÚ*.

71 Údaje Eurostatu se liší od údajů MŽP, které uvádí podíl 48,3 %.

V roce 2017 NKÚ ukončil dvě kontrolní akce v oblasti regionálního rozvoje zaměřené na:

- podporu místního rozvoje v rámci iniciativy LEADER prostřednictvím programů rozvoje venkova (KA č. **16/14**);
- podporu rozvoje vzájemné spolupráce obcí a rozvoje místních partnerství (KA č. **16/32**).

Na základě výsledků obou kontrolních akcí NKÚ vyhodnotil, že podpora místního rozvoje a podpora vzájemné spolupráce obcí a rozvoje místních partnerství je nekoordinovaná a vzájemně si konkurující. V rámci různých finančních zdrojů a projektů vzniká celá řada strategií, jejichž cílem má být územní rozvoj. Výsledky činnosti NKÚ přinesly ještě další následující poznatky:

- **při výběru a schvalování projektů není důsledně dbáno na prokázání potřebnosti jejich výstupů pro cílové skupiny;**
- **není dostatečně zajištěno využití vytvořených strategických dokumentů, které navíc nevypovídají o pokroku vzájemné spolupráce při rozvoji území, a není jasný jejich skutečný přínos;**
- **poskytovatelé dotací využití a dopad intervencí na regionální rozvoj nesledují a nevyhodnocují;**
- **čerpání prostředků je vázáno pouze na realizaci projektů, ale není vázáno na dosažení deklarovaných cílů/dopadů.**

Realizací takto nastavených projektů dochází sice k vyčerpání prostředků/alokací, ale v konečném důsledku nelze vyhodnotit skutečný přínos projektů, tedy zda bylo dosaženo požadované změny stavu.

- Dotace poskytované v programovém období 2007–2013 /PO 2007+/ v rámci *Programu rozvoje venkova 2007–2013* /PRV 2007+/ prostřednictvím iniciativy LEADER měly za cíl zlepšit kvalitu života ve venkovských oblastech na základě strategií místního rozvoje prostřednictvím zapojení místních subjektů. NKÚ v rámci KA č. **16/14** zjistil, že MZe jako řídicí orgán PRV 2007+ nenastavilo optimální podmínky pro čerpání dotací, které by zohledňovaly potřebnost, účelnost a hospodárnost, a dostatečně nesledovalo realizované projekty a nevyhodnocovalo, jaký byl skutečný přínos projektů zhruba za **4 mld. Kč.** MZe také vyhlásilo mimořádné kolo příjmu žádostí o dotace na realizaci projektů spolupráce, které však neuskutečnilo v souladu s principy účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti /3E/. MZe snížilo požadavky na kvalitu a výstupy těchto projektů, kterými byly metodiky a sdílení zkušeností. Hlavním účelem bylo poskytnout místním akčním skupinám prostředky na krytí mzdových a provozních výdajů (mzdové náklady činily **80 %** dotace) v době, kdy byly MAS ve finančních potížích. NKÚ také poukázal na fakt, že nastavené monitorovací indikátory ze strany MAS a jejich cílové hodnoty často neměly žádnou vypovídací schopnost ohledně účinnosti poskytované podpory. Byly jimi kvantitativní technické ukazatele jako např. počet, rozloha apod., které neměly žádnou vazbu na kvalitativní cíle opatření PRV 2007+ a účinnost podpory. MAS chybovaly při administraci projektů. V mnoha případech bylo zjištěno, že MAS hodnotily a vybíraly projekty netransparentním způsobem.
- Z výsledků KA č. **16/32** vyplynulo, že na zlepšení meziobecní spolupráce /MOS/ poskytly MPSV a MV v rámci operačního programu *Lidské zdroje a zaměstnanost* /OP LZZ/ Svazu měst a obcí ČR a Sdružení místních samospráv ČR **619 mil. Kč** na dva obdobně zaměřené projekty, projekt MOS[72] a projekt MAS[73]. NKÚ zjistil, že MPSV a MV schválily projekty, i když příjemci neprokázali jejich potřebnost. Jedním z hlavních důvodů pro schválení např. projektu MOS bylo vyčerpání alokace končícího programového období 2007+. Podpora z OP LZZ byla ministerstvy poskytnuta nekoordinovaně na projekty vzájemně si konkurující v oblasti spolupráce obcí.

72 *Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností* /projekt MOS/.

73 *MAS jako nástroj spolupráce obcí pro efektivní chod úřadů* /projekt MAS/.

Hlavní cíle obou projektů, tj. podpora rozvoje vzájemné spolupráce obcí a rozvoj místních partnerství, nebyly měřitelné ani časově vymezené a v důsledku toho nelze přínos a dopad projektů vyhodnotit. Oba projekty měly stejný podcíl, a to vytvoření strategií místního rozvoje. Vzniklo tak **258 strategií** a **176 akčních plánů** z nich vycházejících. Využití strategických dokumentů není závazné, a tudíž hrozí značné riziko, že nebudou využity. Navíc poskytovatelé dotací využití a přínos vytvořených strategií nesledují ani nevyhodnocují, neposuzují tedy účinnost poskytnuté podpory. Kontrolou NKÚ byla rovněž zjištěna personální provázanost na úrovni členů realizačních týmů pro zpracování strategií a v řadě dokumentů i shoda částí textů výstupů z obou projektů. **Pokud budou výsledky projektů pouze mrtvé strategie, které nikdo nebude realizovat, lze říci, že prostředky nebyly účelně vynaloženy.** Dotazníkové šetření provedené NKÚ na vzorku obcí zjistilo, že téměř polovina respondentů dokumenty vytvořené v rámci projektů nepokládá za přínosné nebo je vůbec nezná a nevyužívá je.

V probíhajícím programovém období 2014–2020 /PO 2014+/ je rozdělování dotací z iniciativy LEADER na podporu komunitně vedeného místního rozvoje /CLLD/ z důvodu vícefondového přístupu a zapojení více subjektů do implementace ještě složitější, náročnější a zdlouhavější než v PO 2007+. Čerpání dotací je ve velkém časovém skluzu, za první tři roky současného programového období nebyly vyčerpány žádné prostředky z evropských strukturálních a investičních fondů /ESI fondy/. Podle NKÚ hrozí riziko, že do konce období nebude reálné realizovat dostatečný počet kvalitních projektů, které zajistí účelné vyčerpání alokace příslušných programů.

Významné doporučení NKÚ se týká využití zkušeností MZe a SZIF s fungováním administrace projektů iniciativy LEADER z PO 2007+ novými subjekty zapojenými do implementace, tj. MMR, MPSV a MŽP. Tím se může dle NKÚ odstranit riziko opakování chyb. Následující přehledová tabulka poskytuje srovnání základních charakteristik kontrolou dotčených programových období:

Tabulka č. 2: Srovnání programových období 2007+ a 2014+

	Programové období 2007–2013	Programové období 2014–2020
Počet MAS (schválených/standardizovaných)	112	182
Orgán zodpovědný za oblast LEADER/CLLD	MZe	MMR
Finanční zdroj	PRV 2007+	IROP, PRV, OPŽP, OPZ[74]
Zahájení čerpání dotací z evropských fondů	2008 2. rok programového období	2017 4. rok programového období

V návaznosti na výsledky kontrolní akce č. 16/14 a doporučení NKÚ přijaly MZe a SZIF v oblasti *Programu rozvoje venkova na období 2014–2020* /PRV 2014+/ a v činnosti MAS nápravná opatření směřující do programového období 2014–2020. NKÚ považuje většinu přijatých opatření za dostatečnou v rámci resortu MZe. Avšak upozorňuje, že v programovém období 2014–2020 jsou do komunitně vedeného místního rozvoje zapojeny kromě MZe rovněž MMR, MPSV a MŽP, které nebyly kontrolovanými osobami. Poznatky z této kontrolní akce tedy mají význam nejenom pro MZe, ale rovněž pro další zapojené resorty, zejména pro MMR jako koordinátora CLLD. NKÚ považuje za důležité, aby jeho poznatky z kontrolní akce nezůstaly pouze na úrovni MZe/SZIF, ale aby byly přeneseny i nově zapojeným subjektům implementace. NKÚ proto doporučuje vládě tento proces zkoordinovat.

74 IROP – *Integrovaný regionální operační program,* PRV – *Program rozvoje venkova 2014–2020,* OPŽP – operační program *Životní prostředí 2014–2020,* OPZ – *operační program Zaměstnanost 2014–2020.*

MZe dostatečně nesledovalo a nevyhodnocovalo skutečný přínos projektů za cca 4 mld. Kč, které měly v souladu se strategiemi místního rozvoje zlepšit kvalitu života na venkově.

MPSV a MV poskytly prostředky ve výši cca 619 mil. Kč na dva projekty, které byly zaměřeny na meziobecní spolupráci a u kterých nebyla dostatečně prokázána potřebnost jejich realizace. Z dotazníkového šetření, které provedl NKÚ na vzorku obcí, vyplynulo, že téměř polovina respondentů dokumenty vytvořené v rámci projektů nepokládá za přínosné, nevyužívá je nebo je vůbec nezná.

3.11 Lesnictví – nestanovení limitů způsobilých výdajů a 100% míra dotace představují riziko pro hospodárnost, účelnost a efektivnost vynakládání veřejných prostředků

Další oblastí, které se NKÚ v roce 2017 věnoval, byla podpora lesnictví. Plocha lesních pozemků v ČR trvale roste. Ke konci roku 2015 lesy pokrývaly **34 %** z celkového území státu, což je mírně pod průměrem zemí Evropské unie (**37,6 %**). Jak ukazuje graf č. 25, celková výměra lesní půdy v ČR v roce 2007 byla **2,651 mil. ha.** V roce 2015 byla celková výměra lesní půdy v ČR **2,668 mil. ha**[75], což představuje v období 2007–2015 nárůst o cca **17 200 ha.**

Graf č. 25: Výměra lesních pozemků včetně ročních přírůstků zalesněné plochy v letech 2007–2015 **(v tis. ha)**

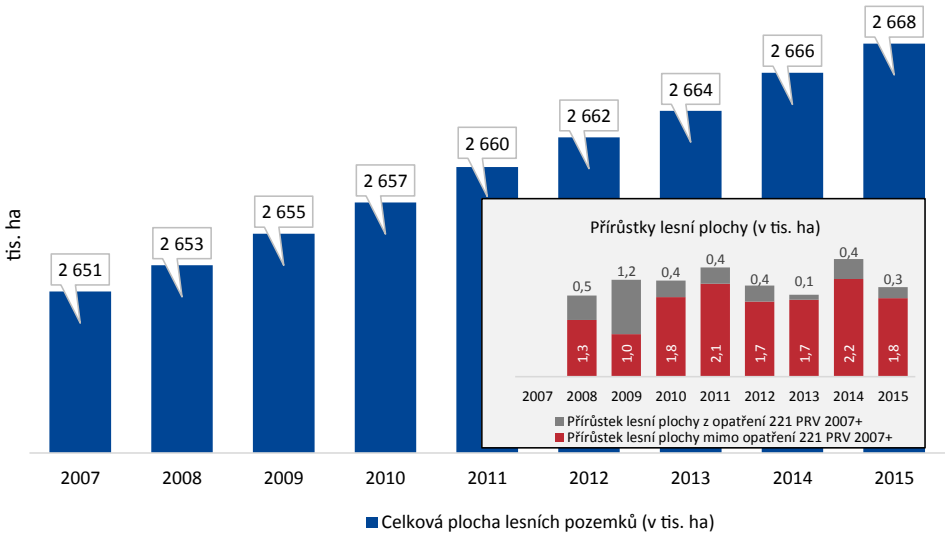

Zdroj: výroční zprávy PRV 2007+; zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky za roky 2007 až 2015; ex-post hodnocení PRV 2007+.

Při KA č. **17/06** se NKÚ v oblasti lesnictví zaměřil jak na národní, tak i na evropské dotace. Prověřil cíle a podmínky podpory lesnictví poskytované MZe z PRV 2007+, PRV 2014+ a rovněž z národních dotačních programů.

MZe v rámci obou programů rozvoje venkova vynaložilo ke konci roku 2016 přes 2 mld. Kč, aniž by nastavilo systém poskytování dotací tak, aby byly tyto prostředky hospodárně využívány. Nejvýznamnější riziko nehospodárného a neefektivního vynakládání veřejných prostředků představovala skutečnost, že MZe nenastavilo u PRV 2007+ limity způsobilých výdajů u většiny projektových opatření. Tudíž neexistovaly finanční stropy, do kterých by žadatelům podporu vyplácelo. Současně u některých opatření byla míra dotací ve výši 100 %, proto nebyli příjemci nuceni podílet se na svých projektech vlastními prostředky.

75 *Zpráva o stavu lesa a lesního hospodářství ČR v roce 2015.*

- Takto rozvolněné podmínky pro poskytování podpor umožnily příjemcům realizovat projekty bez ohledu na principy hospodárnosti. NKÚ například zjistil, že v rámci dvou projektů vybudoval jeden příjemce dotace pět pozorovatelen zvěře s průměrnou cenou **306 tis. Kč** za jednu pozorovatelnu. Významné rozdíly byly i v cenách za rekonstrukce lesních cest. NKÚ provedl porovnání ceny za jeden metr rekonstrukce lesní cesty u dvou projektů jednoho příjemce hrazených z různých podopatření PRV 2007+. V případě, kdy byl stanoven limit způsobilých výdajů, byla rekonstrukce provedena cca za **3 tis. Kč** za metr cesty a v případě, kdy finanční strop stanoven nebyl, stála oprava jednoho metru cesty víc než **13 tis. Kč.** Přitom se jednalo o navazující úsek jedné cesty u téhož příjemce. U podopatření týkajícího se odstraňování škod po kalamitách MZe přesně nestanovilo, jakým způsobem měl žadatel prokázat věcnou existenci vzniklé škody ani její výši. NKÚ také poukázal na to, že se nepodařilo naplnit cíle plošných lesnických opatření[76] PRV 2007+, do kterých se zapojily pouhé desítky žadatelů.

Nejvýznamnější riziko nehospodárného a neefektivního vynakládání veřejných prostředků představovala skutečnost, že MZe nenastavilo pro většinu lesnických opatření v PRV 2007+ po celé programové období limity způsobilých výdajů.

V případě, kdy byl stanoven limit způsobilých výdajů, byla rekonstrukce lesní cesty provedena cca za 3 tis. Kč za metr cesty a v případě, kdy finanční strop stanoven nebyl, stála oprava jednoho metru cesty víc než 13 tis. Kč.

Doporučení

Stav v oblasti podpory lesnictví vedl NKÚ k návrhu řady doporučení, která by mělo MZe realizovat ke zlepšení současného stavu. Pro PRV 2014+ doporučil NKÚ stanovit kritéria zohledňující potřebnost a kvalitu projektů, zavést limity způsobilých výdajů a nastavit základní míru dotace nižší než 100 %. Dále NKÚ doporučil, aby MZe v případě finančních příspěvků na hospodaření v lesích zajistilo funkčnost IS *Národní dotace* a zpracovalo podrobnější pokyny ke kontrolám finančních příspěvků pro krajské úřady. V neposlední řadě doporučil, aby MZe pokračovalo v *Národním programu ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin* i po jeho ukončení v roce 2018, a to zejména z důvodu zachování kontinuity v naplňování mezinárodních závazků a zajištění ochrany genofondu lesních dřevin České republiky.

4. Management institucí

NKÚ v rámci své kontrolní a analytické činnosti neopomíjí vedle významných výdajových politik ani oblast managementu institucí, která zahrnuje široké spektrum činností spojených s jejich hospodařením, řízením a kontrolou. Hospodaření se státním majetkem a peněžními prostředky státu, jež jsou státními institucemi vynakládány na zajištění jejich provozu a plnění zadaných úkolů, je důležitým předmětem kontroly NKÚ. Velkou pozornost NKÚ věnuje při kontrolních akcích také zadávání veřejných zakázek, v souvislosti s hospodárným nakládáním s veřejnými prostředky je zvláštní zřetel kladen na dodržování pravidel a zásad při realizaci veřejných zakázek. Velmi důležitou oblastí, na kterou se NKÚ každoročně při svých kontrolách rovněž zaměřuje, je řízení finančních prostředků poskytnutých ČR ze zahraničních zdrojů, především z rozpočtu EU. Dlouhodobě se NKÚ také zabývá posuzováním a vyhodnocováním spolehlivosti účetních a finančních údajů, které jsou nutnou podmínkou pro zajištění správného finančního řízení státu.

4.1 Hospodaření institucí – v nakupování služeb a využívání nemovitého majetku existuje významný prostor k optimalizaci nákladů

Jednou z trvale sledovaných oblastí, na kterou NKÚ zaměřuje pozornost při své kontrolní činnosti, je hospodaření kontrolovaných osob s majetkem a peněžními prostředky státu. NKÚ se snaží dlouhodobě a systematicky upozorňovat veřejné instituce na ty oblasti jejich hospodaření, ve

76 Plošná, resp. neprojektová lesnická opatření jsou dotační opatření, u nichž má žadatel na dotaci nárok, pokud splní stanovené podmínky v závislosti na velikosti lesní plochy.

kterých spatřuje významný prostor pro úspory při čerpání rozpočtových výdajů. V roce 2017 bylo v této oblasti kontroly dokončeno celkem sedm kontrolních akcí zaměřených na:

- hospodaření vybraných organizačních složek státu a příspěvkových organizací /PO/ (v KA č. **16/15** byla provedena kontrola u Národního divadla /ND/, v KA č. **16/18** u Státního ústavu pro kontrolu léčiv, v KA č. **16/22** u ŘSD, v KA č. **16/24** u Národního bezpečnostního úřadu /NBÚ/);
- výdaje na majetek a provoz České národní banky /ČNB/ v KA č. **17/11**;
- úhradu nákladů z činnosti u vybraných správců kapitol SR v KA č. **16/27** a u vybraných nemocnic v KA č. **16/28**[77].

NKÚ se v roce 2017 v této oblasti soustředil především na výdaje související s provozem státních organizací a se správou majetku státu. Státní závěrečný účet za rok 2016 uvádí, že na platy a ostatní platby za provedenou práci bylo v roce 2016 vynaloženo celkem **81,3 mld. Kč,** z toho platy dosáhly **74,9 mld. Kč** při meziročním nárůstu o **4,8 mld. Kč,** tj. o 6,8 % více než v roce 2015. Tento nárůst byl způsoben zejména úpravami platových tarifů v souvislosti se zavedením státní služby. Meziročně se současně nejvíce zvýšily výdaje na opravy a udržování o **506 mil. Kč** a na cestovné o **165 mil. Kč.** Ostatní platby za provedenou práci činily **6,4 mld. Kč** při meziročním poklesu o **735 mil. Kč,** tj. o 10,3 %. Meziročně se též snížily neinvestiční nákupy a související výdaje celkem o **17,1 mld. Kč,** tj. o 14,7 %. K poklesu došlo u výdajů na nákup služeb **o 2,1 mld. Kč,** nákupu materiálu o **1,9 mld. Kč,** výdajů souvisejících s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhradami a věcnými dary o **1,1 mld. Kč** a výdajů na nákup vody, paliv a energie o **425 mil. Kč.**

Vývoj vybraných položek neinvestičních výdajů u ministerstev v roce 2017 pozitivní pokles nepotvrzuje. Jak ukazuje graf č. 26, všechny vybrané položky výdajů ministerstev se od roku 2016 zvýšily. Ze sledovaných skupin výdajů je v grafu jasně patrný největší nárůst platů. Meziroční nárůst je progresivní, od roku 2012 je to v průměru **6,1 %** ročně. Další sledované nákupy po poklesu v roce 2016 opět v roce 2017 vzrostly, největší výkyvy lze pozorovat u nákupu materiálu. Částka za vodu, paliva a energie se z dlouhodobého hlediska naopak téměř nemění.

Graf č. 26: Vývoj vybraných položek neinvestičních výdajů ministerstev v letech 2012–2017 **(v mld. Kč)**

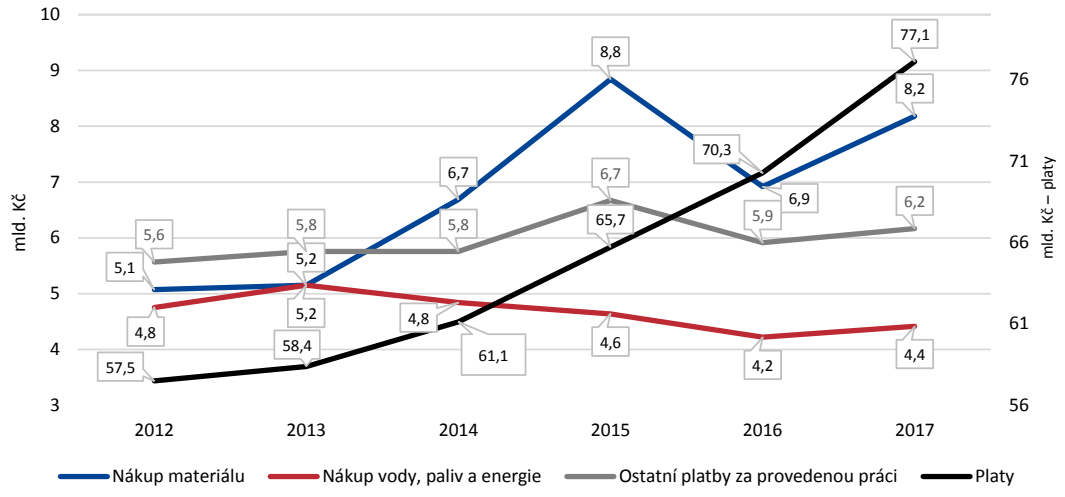

Zdroj: IISSP.

Součástí neinvestičních nákupů ministerstev jsou i nákupy služeb. Graf č. 27 ukazuje, jaký byl vývoj výdajů na nákupy vybraných druhů služeb. Je zřejmé, že z konkrétních položek potvrdily výrazný a setrvalý každoroční nárůst výdaje na zpracování dat a služby související s informačními

77 Výsledky této kontrolní akce jsou uvedeny v kapitole II.3.7.

a komunikačními technologiemi. Výdaje na nákup ostatních služeb zaznamenaly v roce 2017 po pravidelných meziročních poklesech poprvé od roku 2012 slabý nárůst. Pokles od roku 2012 s mírným nárůstem v roce 2017 zaznamenaly výdaje na nákup konzultačních, poradenských a právních služeb. Téměř beze změny dlouhodobě zůstávají výdaje na služby školení a vzdělávání a na ostatní jinde nezařazené nákupy. Zajímavou výdajovou položkou je nájemné, které se po výraznějším poklesu v roce 2016 dostává zpět mírně nad svůj pětiletý průměr.

Graf č. 27: Vývoj výdajů ministerstev na vybrané služby v letech 2012–2017 **(v mld. Kč)**

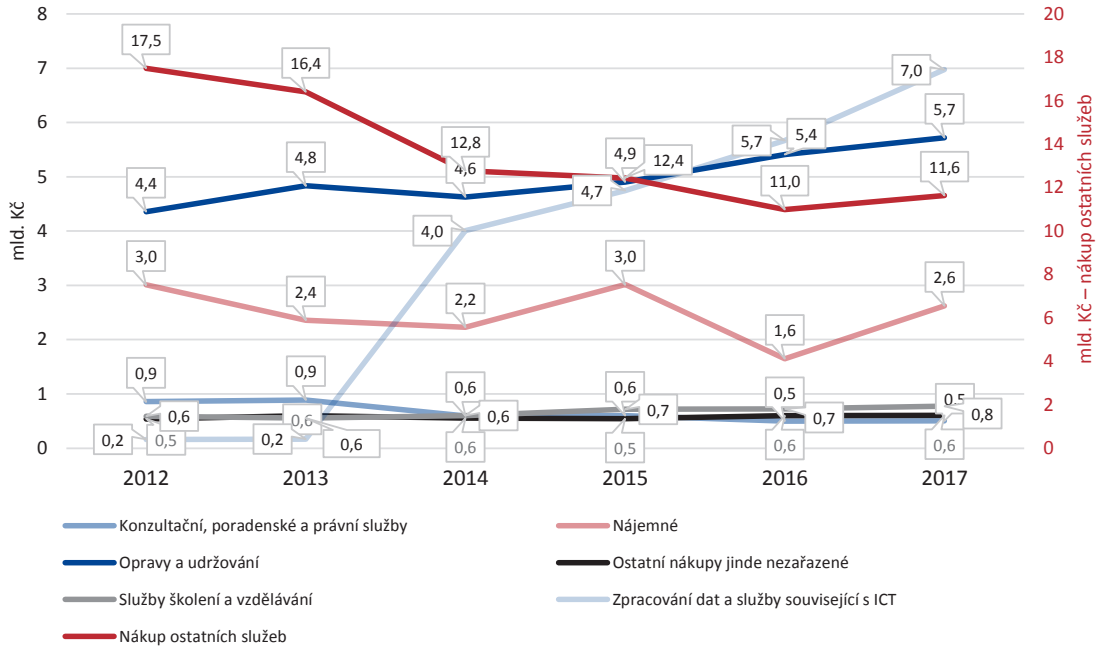

Zdroj: IISSP.

Na základě výsledků následných kontrolních akcí provedených NKÚ v roce 2017 a na základě dlouhodobé snahy působit svými doporučeními ke zlepšení stavu v hospodaření státních institucí došel NKÚ k závěru, že v oblasti hospodaření níže uvedených kontrolovaných státních institucí došlo z hlediska dodržování právních předpisů ke zlepšení. Dokladem toho je nižší počet porušení právních předpisů v této oblasti či účelnější a hospodárnější využívání majetku. Názorným příkladem jsou výsledky následujících kontrolních akcí provedených v uplynulém roce:

- V rámci KA č. **16/24** a KA č. **17/11** NKÚ v oblasti výdajů na pořízení majetku a na provoz odhalil jak u NBÚ, tak u ČNB pouze několik dílčích nedostatků, které však nebyly závažné z hlediska četnosti ani významnosti. Zároveň NKÚ v těchto kontrolách prověřil plnění opatření k nápravě nedostatků zjištěných předchozími kontrolami (KA č. **04/16**[78] a KA č. **04/35**[79]) a mohl konstatovat, že přijatá opatření vedla k pozitivním změnám v oblasti hospodaření těchto kontrolovaných osob. Např. ČNB přijala nápravná opatření k 21 bodům předchozí kontrolní akce NKÚ a promítla je do úpravy vnitřních předpisů. Jak kontrolované osoby přistupují k výsledkům jeho kontrolní činnosti, sledoval NKÚ při KA č. **16/22**, kde se mj. zaměřil na plnění opatření k odstranění nedostatků zjištěných předchozí kontrolní akcí č. **12/31**[80], která potvrdila, že ŘSD nevyužívalo majetek účelně a hospodárně a že snižovalo výnos z tohoto majetku, což se týkalo zejména provozu osobních vozidel a pronájmů pozemků. ŘSD tyto nedostatky odstranilo a NKÚ mohl při

78 Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 04/16 – *Majetek státu a prostředky státního rozpočtu určené na zabezpečení činnosti Národního bezpečnostního úřadu* byl zveřejněn v částce 1/2005 *Věstníku NKÚ*.

79 Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 04/35 – *Výdaje na pořízení majetku a výdaje na provoz ČNB* byl zveřejněn v částce 4/2005 *Věstníku NKÚ*.

80 Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 12/31 – *Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušná hospodařit státní příspěvková organizace Ředitelství silnic a dálnic ČR* byl zveřejněn v částce 3/2013 *Věstníku NKÚ*.

následné kontrole konstatovat, že se stav v oblasti hospodaření s majetkem zlepšil. Výjimkou však byly peněžní prostředky vynakládané na právní služby, kde některé problémy přetrvávaly.

Náklady na vybrané služby sleduje NKÚ dlouhodobě nejen z hlediska jejich výše, ale především je vyhodnocuje z hlediska jejich účelnosti a hospodárnosti a zjišťuje pozitivní trend jejich snižování, přesto i zde nadále spatřuje prostor pro zlepšení. Příkladem byla následná KA č. 16/22 zaměřená na hospodaření ŘSD, při které NKÚ zjistil, že náklady na právní služby od roku 2013 každoročně klesaly, v roce 2015 byly o 59 mil. Kč nižší oproti roku 2013, tj. o 49 % nižší oproti stavu, který NKÚ zjistil předchozí KA č. 12/31, kdy tyto náklady naopak rostly. NKÚ však také odhalil následující nedostatky:

- Generální ředitelství ŘSD v období od ledna 2013 do září 2016 uhradilo za právní služby celkem **291 mil. Kč,** v převážné části na základě prováděcích smluv k rámcové smlouvě z roku 2007. V případech, jako jsou např. neuzavřené soudní spory, mají uvedené prováděcí smlouvy opodstatnění, u některých z nich však hrozí riziko nehospodárného vynaložení peněžních prostředků. Přestože ŘSD zvýšilo počet zaměstnanců právního odboru, zajišťovalo prostřednictvím externích právních poradců i běžné činnosti, které mohlo zajistit svými zaměstnanci. Jednalo se např. o tvorbu vnitřních předpisů a vzorových dokumentů ŘSD nebo o běžnou administraci veřejných zakázek. Využívalo k tomu prováděcí smlouvy k rámcové smlouvě z roku 2007, která platila jen do roku 2010, a hodinové sazby se pohybovaly od **3 500 Kč** do **4 800 Kč.** NKÚ tyto smlouvy kritizoval již v předchozí kontrole a ŘSD mělo do března 2014 zjednat nápravu, což se stalo až na konci roku 2016, kdy ŘSD uzavřelo tři nové rámcové smlouvy s hodinovými sazbami o více než **60 %** nižšími než v rámcové smlouvě z roku 2007.

V oblasti využívání nemovitého majetku existuje i nadále významný prostor k optimalizaci nákladů státu. Podmínkou však je efektivní a účelná správa a využívání nemovitého majetku. Jednou z priorit vlády ČR[81] bylo veškerý nemovitý majetek státu centrálně evidovat a spravovat, z čehož měla vyplynout i racionalizace portfolia nemovitého majetku a optimalizace jeho využití. Na výdaje určené na provoz a využití nemovitého majetku státu se zaměřila KA č. 16/26, jejíž výsledky prokázaly, že stát nemá strategii pro správu nemovitého majetku a na centrální úrovni neexistuje přehled o veškerém využívaném nemovitém majetku státu. Existuje sice *Centrální registr administrativních budov*, ten ale v roce 2015 poskytoval přehled o správě pouze 6 % objektů v majetku státu[82].

- V rámci KA č. **16/26** NKÚ dále vyhodnotil, že nebyly naplněny předpoklady pro účelné a efektivní vynakládání peněžních prostředků na správu státem využívaného nemovitého majetku. Dle údajů evidovaných v CRAB za rok 2015 činily výdaje státních institucí na správu více než tří tisíc administrativních budov **3,4 mld. Kč.** Systémovým nedostatkem, který ovlivnil celou oblast správy, provozu a využití nemovitého majetku, byla chybějící strategie, která by stanovila potřeby a měřitelné cíle v této oblasti, a nová právní úprava, ve které by došlo k oddělení kompetencí a odpovědností za využívání majetku. Orgány podílející se na správě, provozu a využití budov tak nemohly rozhodovat koncepčně a stávající CRAB jim v tomto směru ke zlepšení nepomohl.

  NKÚ na základě hodnot klíčových ukazatelů výkonnosti v CRAB konstatoval, že se průměrná plocha na státní zaměstnance v období let 2012–2016 ani provozní výdaje na 1 m^2 celkové plochy nesnížily a míra obsazenosti budov se nezvýšila. Oproti tomu je např. ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irska stanovena celková strategie státu pro správu a vlastnictví nemovitého majetku. Pomocí nástrojů a přijímaných opatření došlo ve Spojeném království v období let 2010–2016 například ke snížení průměrné plochy na jednoho zaměstnance o 2,6 m^2 (tj. o 20 %).

---

81 Dle programového prohlášení vlády ČR ze dne 12. února 2014.

82 Pro hodnotu 100 % objektů v majetku státu byl použit údaj z tzv. mapy majetku státu.

- V rámci KA č. **16/22** NKÚ vyhodnotil, že ŘSD nemá z pohledu hospodárnosti uspokojivě vyřešenou dislokaci pracovišť v Praze, která jsou umístěna v několika objektech, přičemž tři z nich si ŘSD najímá. Za ně v roce 2015 uhradilo nájemné ve výši **45 mil. Kč.** Přitom má ŘSD příslušnost hospodařit s pozemky v Praze 4 – Michli o rozloze **19 870 m²,** které jsou k dispozici pro vybudování vlastního sídla (pro potřeby ŘSD by stačila jejich třetina). Výstavba nového sídla na těchto pozemcích by měla podle analýzy, kterou si nechalo ŘSD vypracovat, návratnost 9 let. V souvislosti s tím NKÚ dále zjistil, že ŘSD jednalo s ÚZSVM ohledně umístění svých zaměstnanců a po sdělení ÚZSVM, že nedisponuje vhodnou administrativní budovou, začalo ŘSD jednat o záměru výstavby vlastního sídla s MD. Do ukončení kontroly však nedošlo k vyřešení situace.
- NKÚ považuje za problém skutečnost, kterou zjistil v KA č. **16/26**, a to že v CRAB nelze rozlišit, zda nevyužité plochy jsou v rámci jednoho patra či v různých částech budovy a zda je objekt způsobilý k užívání, nebo vyžaduje rekonstrukci. Některé státní instituce z důvodu nedostatku vhodných prostor pro umístění svých zaměstnanců navrhly výstavbu nových budov.

Doporučení

Na základě nedostatků zjištěných a vyhodnocených v KA č. 16/22 a v zájmu hospodárného vynakládání peněžních prostředků doporučil NKÚ, aby ŘSD:

- přijalo opatření k minimalizaci externího zajišťování běžných činností, které mohou vykonávat vlastní zaměstnanci;
- individuálně posoudilo v oblasti právních služeb nezbytnost trvání prováděcích smluv k rámcové smlouvě z roku 2007;
- urychleně rozhodlo o řešení umístění svých pracovišť v Praze, případně i vybudováním nového sídla, a o způsobu naložení s nevyužitými pozemky.

ŘSD v reakci na doporučení NKÚ přijalo opatření, na jejichž základě bude individuálně posuzovat nezbytnost trvání stávajících prováděcích smluv k rámcové smlouvě z roku 2007 a v návrhu rozpočtu na rok 2018, resp. střednědobém výhledu na roky 2019–2020 zapracuje požadavek na poskytnutí účelové dotace na financování vlastní budovy.

NKÚ také na základě nedostatků zjištěných v rámci KA č. **16/26** zaměřené na provoz a využití nemovitého majetku státu poukázal na fakt, že v ČR existuje decentralizovaná správa nemovitého majetku státu, tj. oddělení kompetencí a odpovědností mezi tím, kdo odpovídá za účelné a hospodárné využití nemovitého majetku (vedoucí státní instituce), a tím, kdo rozhoduje o případných změnách v jeho využívání a nakládání s ním (vláda ČR, vládní či regionální dislokační komise). V návaznosti na toto zjištění doporučil NKÚ vymezit kompetence a odpovědnost orgánů podílejících se na rozhodování o hospodaření a nakládání s nemovitým majetkem.

NKÚ v roce 2017 v oblasti hospodaření také upozornil na příklad, kdy snaha o úsporu a optimalizaci nákladů sloučením dvou veřejných institucí měla opačný efekt a nepřispěla k efektivnějšímu hospodaření. Obecně lze konstatovat, že slučování organizací by měla předcházet důkladná analýza, která by prokázala výhodnost takového kroku. Kromě sloučení Národního divadla a Státní opery Praha /SOP/ se zaměřil NKÚ při KA č. 16/15 i na hospodaření ND s majetkem státu v letech 2013 až 2015.

- V rámci této kontrolní akce NKÚ vyhodnotil, že transformace SOP nepřinesla deklarovanou úsporu nákladů, kterou MK očekávalo především v ekonomické oblasti. V prvním roce po sloučení SOP s ND, tj. v roce 2012, sice došlo k mírnému snížení celkových nákladů o **0,87 % (8,3 mil. Kč),** ale poté již docházelo k nárůstu jak nákladů z činnosti, tak celkových nákladů, které v roce 2015 činily přes **1 mld. Kč.** ND navíc nesledovalo celkové náklady transformace. NKÚ však zjistil, že na vlastní přípravu transformace bylo vynaloženo minimálně **1,4 mil. Kč.** Vývoj celkových nákladů a výnosů SOP v letech 2010 a 2011 a ND v letech 2010 až 2015 znázorňuje následující graf.

Graf č. 28: Vývoj celkových nákladů a výnosů SOP v letech 2010 a 2011 a ND v letech 2010 až 2015 **(v tis. Kč)**

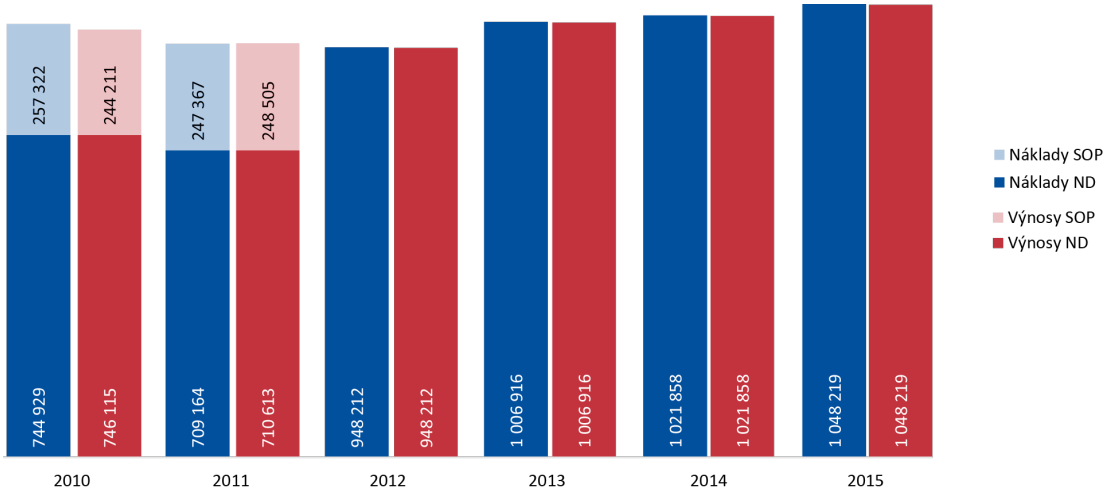

Zdroj: kontrolní závěr z kontrolní akce NKÚ č. **16/15**.

Náklady z činnosti za všechny kapitoly státního rozpočtu každoročně představují stovky miliard korun. Obecně je možné dovodit, že v takto vysokých částkách se skrývá značný prostor pro účelnost, hospodárnost a efektivnost vynakládání prostředků a také potenciál úspor, jak ukazují i příklady dále uvedené. To je důvod, proč se NKÚ oblastí vybraných nákladů z činnosti zabývá a bude zabývat i nadále. NKÚ i v uplynulém roce poukázal na významné rozdíly mezi jednotlivými státními organizacemi v položkách běžných nákupů materiálu a služeb, což nasvědčuje tomu, že vysoký efekt by mohl mít centrální nákup určitých standardizovaných položek. NKÚ trvale klade důraz na kontrolu jednotkových cen, která přináší prostor pro porovnání mezi organizacemi a hledání možného optima a prostoru pro dosažení výhodnějších cen. Tento fakt dokládají výsledky následujících kontrolních akcí.

- V rámci KA č. **16/27** srovnáním jednotkových cen za nákup služeb NKÚ zjistil značné rozdíly. Cena za hodinu výuky anglického jazyka byla u Státního úřadu pro jadernou bezpečnost /SÚJB/ poloviční než u Úřadu průmyslového vlastnictví /ÚPV/ (**550 Kč** ÚPV, **254 Kč** SÚJB). Ceny za denní pravidelný měsíční úklid plochy 100 m^2 se pohybovaly od **816 Kč** u ÚPV až do **1 548 Kč** u Úřadu pro ochranu osobních údajů /ÚOOÚ/. A třeba jednotkové ceny hodiny práce pracovníka ostrahy se pohybovaly od **82 Kč** u ÚPV do **121 Kč** u ÚOOÚ.
- V rámci KA č. **16/28** srovnáním cen identických zdravotnických prostředků NKÚ prokázal značné rozdíly v cenách, za které je jednotlivé kontrolované nemocnice nakupovaly. Např. cena určitého komponentu pro totální endoprotézu se v roce 2015 pohybovala od **1 500 Kč** do **4 300 Kč,** nebo cena kardioverteru byla v rozpětí od **227 tis. Kč** do **311 tis. Kč.**

Významné rozdíly mezi jednotlivými státními organizacemi v položkách běžných nákupů materiálu a služeb nasvědčují tomu, jak vysoký efekt by mohl mít centralizovaný nákup standardizovaných položek.

Při KA č. **16/18** NKÚ poukázal na systémový nedostatek ve způsobu financování činnosti SÚKL prostřednictvím tvorby a čerpání rezervního fondu z mimorozpočtových zdrojů. SÚKL podle zákona vybírá náhrady výdajů za provedené odborné výkony, které v letech 2013–2015 dosáhly téměř **1,6 mld. Kč.** Jedná se o mimorozpočtové prostředky, z nichž SÚKL tvoří rezervní fond, ze kterého pak na základě rozpočtových opatření převádí prostředky na svůj příjmový účet, a používá je na úhradu své činnosti. Tento postup však nemá oporu v obecně závazných právních předpisech. Zjištěný systémový nedostatek mění významným způsobem pohled na finanční situaci účetní jednotky. SÚKL vede opakovaná jednání s MF o způsobu vyřešení tohoto nedostatku, resp. o vyjasnění metodiky účtování o mimorozpočtových zdrojích.

Na závěr je možné konstatovat, že přes dílčí zlepšení v hospodaření státních institucí v některých oblastech NKÚ spatřuje prostor pro další snižování výdajů státu např. v efektivní a účelné správě a využívání nemovitého majetku státu.

4.2 Zadávání veřejných zakázek – nízká míra transparentnosti má negativní vliv na hospodárnost vynakládaných prostředků

Prostřednictvím veřejných zakázek je vynakládána významná část veřejných výdajů a NKÚ zde detekuje značný potenciál pro možné úspory a zvýšení transparentnosti. Tato skutečnost je důvodem, proč podstatná část kontrolních akcí NKÚ obsahuje část zaměřenou na kontrolu procesu zadávání veřejných zakázek. ČR se stále potýká s nízkou transparentností trhu veřejných zakázek. Je možné konstatovat, že v uplynulých letech podle údajů o veřejných zakázkách ministerstev celkový objem stoupal, ale podíl zakázek zadaných v nesoutěžním prostředí prostřednictvím JŘBU přesahoval výrazně průměr EU, který v letech 2014–2016 činil cca **5 %**[83]. Podíl JŘBU na celkových zakázkách ministerstev ve stejném období se pohyboval v rozmezí **22–34 %.** Pozitivně je možno hodnotit pokles podílu JŘBU v roce 2017 na úroveň **10 %.**

V roce 2017 dosáhl celkový objem veřejných zakázek zadaných ministerstvy přes **30 mld. Kč.** Z grafu č. 29 je patrný nárůst objemu veřejných zakázek. Jasný trend představuje každoroční, v průměru dvacetiprocentní nárůst objemu veřejných zakázek ministerstev zveřejňovaných ve věstníku VZ. Zakázky vypisované v režimu JŘBU žádný výrazný trend nevykazují. V roce 2017 byl zaznamenán jak nejnižší podíl zakázek typu JŘBU na celkové hodnotě, tak i jejich nejnižší absolutní objem.

Graf č. 29: Objem a podíl veřejných zakázek zadávaných v režimu JŘBU na celkovém objemu veřejných zakázek zadaných ministerstvy v období 2012–2017

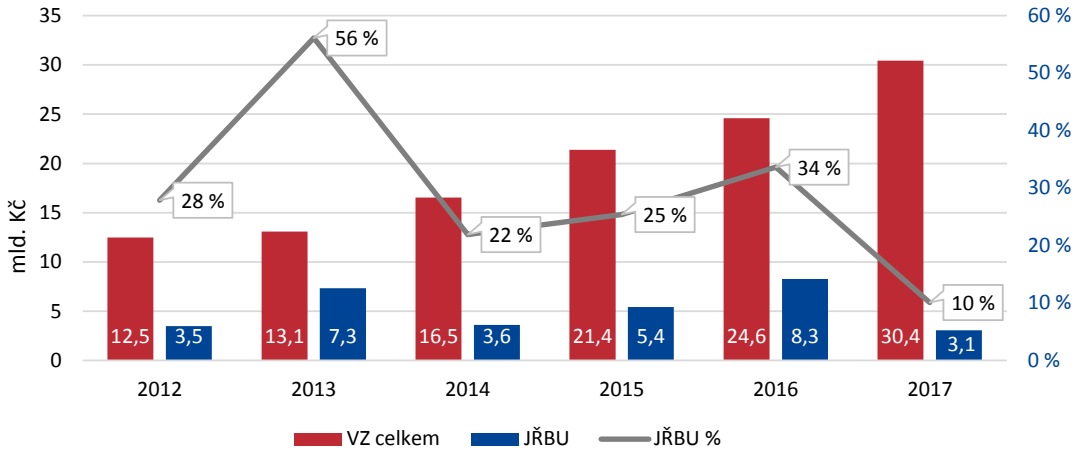

Zdroj: *Informační systém o veřejných zakázkách*, graficky zpracoval NKÚ.

Za jeden z nejzávažnějších nedostatků považuje NKÚ zadávání veřejných zakázek bez otevřené hospodářské soutěže, buď přímým nákupem, nebo formou JŘBU. Výsledky kontrolních akcí NKÚ provedených v roce 2017 upozornily na tyto netransparentní postupy některých státních organizací, které omezují konkurenční prostředí a nedávají záruku dosažení ekonomické výhodnosti.

- Kontrolované fakultní nemocnice nakoupily v letech 2014 až 2016 bez zadávacího řízení léčiva za více než **5,5 mld. Kč.** Z toho více než **2,7 mld. Kč (52 %)** tvořil nákup přímo od výrobců a nákup

83 Vlastní výpočet na základě statistických dat EK, viz http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_per_policy_area/public_procurement/index_en.htm.

od vybraných distributorů neregistrovaných léčiv v rámci mimořádného dovozu. Podrobnosti o těchto netransparentních nákupech jsou podrobně popsány v kapitole II.3.7 (KA č. **16/28**).

- Do doby ukončení kontroly Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání /CZVV/ nezadalo řádným způsobem veřejnou zakázku na zajištění služeb na provoz datového centra a jeho telekomunikační infrastruktury pro státní maturitní zkoušky. Služby zajišťovalo na základě plnění ze smlouvy vzešlé z JŘBU, které nebylo zadáno v souladu se zákonem o veřejných zakázkách. NKÚ toto jednání CZVV vyhodnotil jako porušení rozpočtové kázně. Za období plnění z uzavřené smlouvy od listopadu 2014 do září 2016 vynaložilo CZVV celkem **83 mil. Kč** (KA č. **16/13**).
- Koordinační středisko pro resortní zdravotnické informační systémy pořídilo dva zdravotnické registry v souhrnné hodnotě **24 mil. Kč** na základě rámcové smlouvy s pěti dodavateli, ačkoli jejich dodávka překračovala předmět rámcové smlouvy a měla být zadána prostřednictvím veřejné zakázky (KA č. **17/03**).
- V roce 2016 MD použilo pro prodloužení smluv o tři roky se stávajícím dodavatelem systému elektronického mýtného /SEM/ v rozporu se zákonem jednací řízení bez uveřejnění. Tím, že MD ponechalo ve smlouvě některé podle NKÚ neopodstatněné činnosti, např. činnosti týkající se obnovy majetku v ceně minimálně **252 mil. Kč** nebo činnosti tykající se vztahů s veřejností v ceně **58 mil. Kč,** dojde k negativnímu ovlivnění hospodárnosti a účelnosti provozování SEM v letech 2017–2019 (KA č. **17/10**).

Zadávání veřejných zakázek formou JŘBU omezuje konkurenční prostředí a nemusí být zárukou dosažení ekonomické výhodnosti.

NKÚ také upozornil na další stále se opakující nesprávné postupy a nedodržování pravidel při zadávání veřejných zakázek, ať už se jednalo o nevytvoření dostatečně konkurenčního prostředí při zadávacím řízení, nebo o účelové dělení předmětu veřejné zakázky do více samostatných zakázek tak, aby mohly být následně zadány v režimu podlimitních zakázek nebo zakázek malého rozsahu.

Tyto chybné postupy dokládají následující příklady:

- Při prověřování zadávání veřejné zakázky s cenou **683 mil. Kč** na stavby infrastrukturních částí systému GSM-R zjistil NKÚ, že výběr dodavatelů neprobíhal v konkurenčním prostředí, neboť fakticky vznikl monopol jednoho dodavatele, což může mít negativní dopad na hospodárnost realizace celého projektu. Důvodem mohly být některé požadavky a technické podmínky stanovené SŽDC v zadávacích dokumentacích (KA č. **16/16**).
- SÚJB rozdělil veřejnou zakázku na nákup motorových vozidel s předpokládanou hodnotou ve výši téměř **2 mil. Kč.** Dále v zadávacích řízeních na nákup osobních vozidel stanovil takové technické parametry vozidel, které odpovídaly pouze konkrétní značce a typu vozidla. SÚJB takto pořídil třináct osobních vozidel za téměř **4 mil. Kč.** ÚOOÚ u nákupu služeb výuky anglického jazyka uzavíral smlouvy přímo s konkrétními poskytovateli služby v celkové výši **961 tis. Kč.** (KA č. **16/27**)
- ŘSD v roce 2013 neoprávněně rozdělilo předmět veřejné zakázky na poradenství související s mýtným systémem do 12 samostatných zakázek malého rozsahu. Uzavřelo tak 12 smluv s jednou advokátní kanceláří bez zadávacího řízení, přičemž hodinová sazba činila **3 500 Kč** (KA č. **16/22**).

Obecně lze konstatovat, že dostatečná míra konkurence je předpokladem efektivního fungování trhu veřejných zakázek a dostatečný počet nabídek umožňuje dosahování příznivých cen pro zadavatele. Tento fakt potvrzuje i pozitivní zjištění NKÚ z KA č. 17/05, jak již bylo uvedeno v kapitole II.3.3.

4.3 Řízení zdrojů poskytnutých ČR ze zahraničí – výrazné zpoždění čerpání prostředků může vést ke ztrátě výkonnostní rezervy

Za období roku 2017 dokončil NKÚ celkem čtyři kontrolní akce, které byly prioritně zaměřeny na hospodaření s peněžními prostředky poskytnutými ČR ze zahraničí. Ve všech případech byly předmětem kontroly peněžní prostředky poskytnuté z rozpočtu Evropské unie.

Podporám směrovaným do oblasti rozvoje venkova a zemědělství se věnovaly následující kontroly prostředků EU vynakládaných na:

- podporu místního rozvoje v rámci iniciativy LEADER prostřednictvím programů rozvoje venkova (KA č. **16/14**);
- podporu rozvoje vzájemné spolupráce obcí a rozvoje místních partnerství (KA č. **16/32**);
- podporu lesnictví (KA č. **17/06**)[84].

Stěžejní kontrolní akcí NKÚ v této oblasti byla KA č. **16/12** zaměřená na jednotné metodické prostředí /JMP/.

V minulém programovém období 2007–2013 se ČR již od třetího roku začala potýkat s nižší mírou čerpání prostředků alokovaných na politiku soudržnosti. V porovnání s ostatními členskými státy EU stále více zaostávala, což se následně projevilo tím, že část alokace jí byla tzv. zrušením závazku EK nenávratně odebrána. Teprve v roce 2015, tj. v posledním roce způsobilosti výdajů, se jí podařilo výrazné manko v čerpání eliminovat. Přesto však ČR podle dosavadní predikce nenávratně přišla přibližně o **20 mld. Kč**[85], a to zejména u operačních programů /OP/ řízených MŠMT a MŽP.

Porovnáme-li stav čerpání z evropských strukturálních a investičních fondů na konci čtvrtého roku PO 2014+[86] se stejným časovým úsekem předchozího programového období[87], je na tom ČR hůře, viz graf č. 30. Pro zachování maximální objektivity srovnání byly poměrové hodnoty týkající se čerpání vztaženy vždy k celkové alokaci na dané programové období[88]. Přitom hodnoty dosažené v PO 2014+ jsou navíc pozitivně ovlivněny vysokou mírou čerpání prostředků v rámci PRV 2014+, jehož zdroj financování[89] je oproti předchozímu programovému období rovněž zahrnut mezi ESI fondy. Na vysoké míře čerpání u tohoto programu se podílí především tzv. nárokové platby proplácené v rámci PRV 2014+, a nikoliv realizace projektových opatření.

---

84 Informace o této kontrolní akci jsou uvedeny v kapitole II.3.11.

85 Dle *Informace o stavu uzavírání programového období 2007–2013*, čj. 75/18, předložené na jednání vlády ČR dne 7. 2. 2018.

86 *Měsíční informace o implementaci ESI fondů v České republice v programovém období 2014–2020, prosinec 2017,* MMR leden 2018, data platná k 8. lednu 2018.

87 *Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a národních zdrojů v programovém období 2007–2013, prosinec 2010*, MMR 21. ledna 2011, data platná k 5. lednu 2011.

88 V programovém období 2014–2020 sleduje MMR míru čerpání vztaženou k tzv. hlavní alokaci, což je celková alokace snížená o výkonnostní rezervu ve výši 36,2 mld. Kč (přepočet dle aktuálního kurzu koruny k euru).

89 *Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova*.

Graf č. 30: Porovnání stavu čerpání prostředků EU v ČR v prosinci 2010 a v prosinci 2017 vyjádřeného v % z celkové alokace pro příslušné programové období

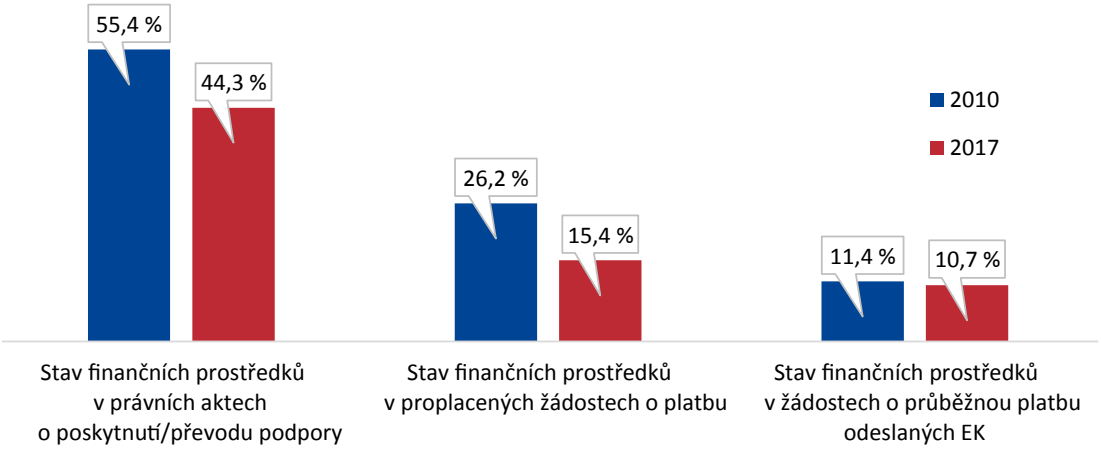

Zdroj: *Měsíční monitorovací zpráva MMR pro programové období 2007–2013, prosinec 2010*; *Měsíční monitorovací zpráva MMR pro programové období 2014–2020, prosinec 2017.* Graficky zpracoval NKÚ.

Svou roli v tomto porovnání sice sehrál cca půlroční skluz ve schválení programových dokumentů OP Evropskou komisí, avšak ten se v podobném rozsahu týkal i ostatních členských států EU. Přitom z údajů publikovaných EK v lednu 2018 je zřejmé, že ČR patří podle míry uzavřených právních aktů k poskytnutí podpory až do třetí třetiny členských států. Za zpožďováním oproti většině ostatních členských států EU je především zdlouhavý proces výběru a schvalování projektů k financování. Dle žádostí o platbu odeslaných Evropské komisi bylo k 31. 12. 2017 z programového období 2014–2020 vyčerpáno pouze **10,7 %** alokace prostředků EU. Výrazně pomalé čerpání alokovaných prostředků v rámci jednotlivých operačních programů je zřejmé z grafu č. 31, mezi nejméně úspěšné patří OP PPR a IROP.

Graf č. 31: Čerpání prostředků EU v PO 2014+ v žádostech o průběžnou platbu odeslaných Evropské komisi dle podílu z celkové alokace jednotlivých OP

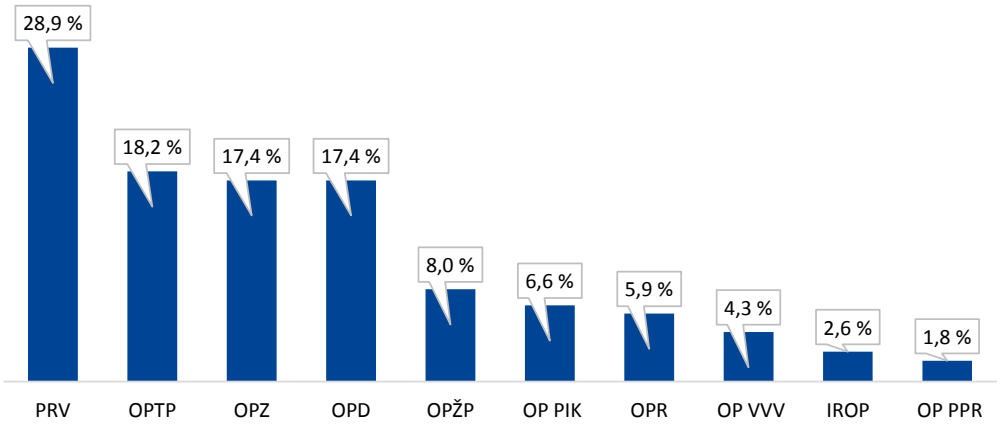

Pozn.: Údaje jsou vztaženy k hlavní alokaci programu v PO 2014+, tj. k celkové alokaci bez výkonnostní rezervy.
Zdroj: *Měsíční monitorovací zpráva MMR pro programové období 2014–2020, prosinec 2017.*

Zpoždění v čerpání alokace jednotlivými OP může zapříčinit nesplnění milníků stanovených ČR pro rok 2018, což může ve svém důsledku vést ke ztrátě výkonnostní rezervy až do souhrnné výše 36,2 mld. Kč.

Při KA č. 16/12 NKÚ prověřoval, jakým způsobem MMR vytvářelo v letech 2011–2016 jednotné metodické prostředí. NKÚ konstatoval, že problémovým faktorem, který se negativně podepisuje na čerpání alokovaných prostředků v období 2014–2020, je také dlouhý proces hodnocení a schvalování projektů. Pro délku schvalování žádostí stanovilo MMR lhůtu *„bez zbytečného odkladu“*. Průměrná délka schvalování žádostí o podporu přitom dle poznatků NKÚ činila 198 dnů a celková délka schvalování žádostí se pohybovala mezi 7 až 474 dny. Právě vytvoření JMP mělo být jedním z kroků, které měly zlepšit podmínky pro čerpání evropských dotací.

- JMP představuje soubor pravidel a postupů pro poskytovatele podpory z EU, které mají přispět ke zlepšení v nakládání s evropskými penězi, zvýšit transparentnost a snížit administrativní zátěž spojenou se získáním podpory. Společná metodická pravidla upravující postup při rozdělování evropských dotací, která jsou zpracována přibližně na **2 500** stranách, nejsou jednotná a jejich plnění není vymahatelné. Dohled nad dodržováním závazných pravidel, který je předpokladem jejich vymahatelnosti, MMR nestanovilo. Dle vyhodnocení NKÚ tento stav nevytváří předpoklady pro dosažení transparentnosti procesů a přehlednosti pravidel pro poskytování podpor z evropských strukturálních a investičních fondů.

  Nástrojem pro aplikaci těchto pravidel je informační systém MS2014+ pro monitorování ESI fondů. MMR definovalo požadavky na jeho funkcionality pouze obecně, což vedlo k tomu, že náklady na rozvoj systému převýšily náklady na jeho vlastní pořízení. Rozvoj systému s významnými výdaji přitom dále pokračuje. Do srpna 2016 vynaložilo MMR na JMP **880 mil. Kč,** z toho bylo **872 mil. Kč** za pořízení, rozvoj a provoz IS MS2014+. Oproti tomu za monitorovací systémy provozované v minulých obdobích bylo za osm let (2001–2009) uhrazeno **917 mil. Kč.** Problematické je i financování IS MS2014+, neboť vlivem nesrovnalostí a následných finančních oprav se snížila podpora EU z plánovaných 85 % na 57 %. Od roku 2016 jsou jeho provoz, rozvoj a udržování zatím plně hrazeny ze státního rozpočtu.

Jak již bylo uvedeno, také tato KA prokázala, že ve srovnání s předchozím PO 2007+ stále dochází k pomalejšímu čerpání finančních prostředků.

Na základě soustavné kontrolní činnosti v oblasti politiky soudržnosti NKÚ upozorňuje na skutečnosti, na které poukázal již v dříve provedených kontrolách (např. v KA č. 14/24, 15/06, 16/01)[90] a současně i v KA č. 16/14, 16/32 a 17/06. Jedná se o opakované nedostatky, jakými jsou obecné formulace cílů programových intervencí i samotných projektů, nedostatky ve schvalovacím procesu či nedostatečné hodnocení přínosů uskutečněných projektů. Při výběru a schvalování projektů není důsledně dbáno na prokázání potřebnosti a není dostatečně zajištěno využití vytvořených výstupů po ukončení projektových aktivit.

Realizací takto nastavených projektů dochází sice k vyčerpání prostředků/alokací, ale v konečném důsledku nelze vyhodnotit skutečný přínos projektů, tedy zda bylo dosaženo požadované změny stavu. Vzhledem k dlouhodobě se opakujícímu výskytu těchto zjištění je NKÚ považuje za významný systémový nedostatek při hospodaření s veřejnými prostředky v ČR.

V souvislosti s pomalým tempem čerpání alokovaných prostředků v programovém období 2014–2020 existuje riziko, že v jeho závěru může dojít k situaci, kdy budou překotně čerpány alokované prostředky na projekty nesplňující principy 3E.

Dle výsledků kontrolní činnosti NKÚ za zpožďováním oproti většině ostatních členských států EU v PO 2014+ stojí vysoká administrativní náročnost, složitá implementace některých OP a především zdlouhavý proces výběru a schvalování projektů k financování.

90 Kontrolní závěr z kontrolní akce č. 14/24 – *Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu poskytnuté na úhradu výdajů národních projektů v rámci operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost* byl zveřejněn v částce 3/2015 *Věstníku NKÚ*; kontrolní závěr z kontrolní akce č. 15/06 – *Peněžní prostředky strukturálních fondů Evropské unie a státního rozpočtu určené na financování operačních programů z hlediska udržitelnosti projektů* byl zveřejněn v částce 1/2016 *Věstníku NKÚ* a kontrolní závěr z kontrolní akce č. 16/01 – *Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu určené na financování opatření v rámci operačního programu Podnikání a inovace z hlediska dosažení cílů* byl zveřejněn v částce 1/2017 *Věstníku NKÚ*.

4.4 Spolehlivost údajů pro finanční řízení – významné nedostatky ve vedení účetnictví nadále ovlivňují spolehlivost informací pro monitorování a řízení veřejných financí

Smyslem pravidelného prověřování vykazovaných údajů o hospodaření státu a jeho složek je získat souhrnné informace o jejich spolehlivosti a též přispět ke správnosti (tj. omezit chybovost) vykazovaných údajů kontrolovaných účetních jednotek, neboť tyto údaje slouží pro monitorování a řízení veřejných financí. Užitečnost těchto informací je však podmíněna jejich správností. Proto NKÚ věnuje část své kapacity právě ověřování správnosti údajů.

NKÚ v roce 2017 prověřoval spolehlivost údajů pro monitorování a řízení veřejných financí a dokončil následující tři kontrolní akce typu finanční audit:

- KA č. **16/25** – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo průmyslu a obchodu za rok 2015, účetní závěrka Ministerstva průmyslu a obchodu za rok 2015 a údaje předkládané Ministerstvem průmyslu a obchodu pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2015*;
- KA č. **16/29** – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo práce a sociálních věcí za rok 2016, účetní závěrka Ministerstva práce a sociálních věcí za rok 2016 a údaje předkládané Ministerstvem práce a sociálních věcí pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2016*;
- KA č. **17/08** – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo pro místní rozvoj za rok 2016, účetní závěrka Ministerstva pro místní rozvoj za rok 2016 a údaje předkládané Ministerstvem pro místní rozvoj pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2016.*

V kontrolních akcích typu finanční audit byly u kontrolovaných osob za uvedená období prověřovány údaje z jejich účetních závěrek, dle kterých činila celková výše aktiv netto **96,5 mld. Kč,** celková výše nákladů **81,5 mld. Kč** a celková výše výnosů **40,6 mld. Kč.** Dále byly prověřovány údaje z výkazů pro hodnocení plnění rozpočtu, ve kterých byly kontrolou prověřeny příjmy v celkové výši **14,3 mld. Kč** a výdaje v celkové výši **26,6 mld. Kč.**

V oblasti dodržování právních předpisů při sestavování závěrečných účtů zjistil NKÚ v rámci KA č. 16/25 a 17/08 nedostatky, kdy některé informace neodpovídaly údajům ve finančních výkazech za kontrolované období nebo údajům v účetnictví a v účetní závěrce sestavené k rozvahovému dni. V některých případech byly zjištěny nesprávné číselné a věcné údaje zapříčiněné např. nesprávným výpočtem, chybným zápisem nebo špatným přenosem z podkladů věcně příslušných odborů či podřízených organizací.

Hlavní pozornost je při kontrolách typu finanční audit věnována vedení účetnictví. NKÚ prověřoval, zda kontrolované osoby vedou účetnictví takovým způsobem, aby na jeho základě sestavená účetní závěrka /ÚZ/ podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví. Uvedenými kontrolami NKÚ opět zjistil významné nedostatky, které nepříznivě ovlivnily spolehlivost údajů využitelných pro monitorování a řízení veřejných financí:

- **Kontrolované účetní jednotky nevedly správné účetnictví.** Např. MPO neúčtovalo o transferech poskytovaných z národních zdrojů ve výši **15,7 mld. Kč,** které byly určeny k finančnímu vypořádání, jako o zálohách. MPO rovněž nesprávně účtovalo o krátkodobých podmíněných pohledávkách z předfinancování transferů ve výši **3,9 mld. Kč** i v případech, kdy nešlo o transfer ve prospěch jiných subjektů, ale o vlastní spotřebu peněžních prostředků spolufinancovaných z EU (KA č. **16/25**). Dále např. MPSV neúčtovalo ke správnému okamžiku o pozbytí majetkové účasti ve společnosti E.ON SE v roce 2016, což mělo vliv i na ÚZ. Majetková účast ve společnosti E.ON SE v hodnotě **890 mil. Kč** byla z účetnictví MPSV nesprávně vyřazena již v roce 2015, což mohlo mít významný vliv na účetní výkazy za Českou republiku za rok 2015 (KA č. **16/29**). MMR akcie Českomoravské záruční a rozvojové banky, a.s., /ČMZRB/ nabyté bezúplatně v letech 2014 a 2015 jako podíly na jejím zisku ocenilo jmenovitou hodnotou místo reprodukční pořizovací cenou a tyto výnosy z podílu na zisku vykázalo nesprávně na účtu 401 – *Jmění účetní jednotky* místo na účtu 665 – *Výnosy z dlouhodobého finančního majetku,* čímž podhodnotilo zůstatek účtu účtové skupiny 06 – *Dlouhodobý finanční majetek* o **310 mil. Kč,** nadhodnotilo zůstatek účtu 401 – *Jmění účetní jednotky* **o 198 mil. Kč** a podhodnotilo výsledek hospodaření o **508 mil. Kč.** MMR dále dlouhodobě nesprávně aplikovalo účetní metodu odpisování majetku,

neboť v některých případech neodpisovalo veškerý majetek, o některých vypočtených odpisech neúčtovalo a naopak o některých odpisech účtovalo dvakrát. Nedostatky byly na vybraných případech vyčísleny ve výši **145 mil. Kč** a měly dopad na správnost vykázaných zůstatků účtů dlouhodobého odpisovaného majetku, účtu 401 – *Jmění účetní jednotky*, účtu 551 – *Odpisy dlouhodobého majetku* a výsledků hospodaření v účetních obdobích 2011 až 2016 (KA č. **17/08**).

- **Kontrolované subjekty nevedly úplné účetnictví.** Např. MPO neúčtovalo o peněžních prostředcích, se kterými bylo příslušné hospodařit a které byly uloženy na bankovních účtech vedených u ČMZRB a jedné komerční banky, čímž podhodnotilo v ÚZ v rozvaze zůstatky účtů aktiv v účtové skupině 24 – *Ostatní bankovní účty* o **1,9 mld. Kč.** MPSV neúčtovalo o dlouhodobých podmíněných závazcích z uzavřených smluv, což mělo dopad na vykázané zůstatky podrozvahových účtů v příloze ÚZ k 31. 12. 2016, a to na podhodnocení zůstatku účtu 974 – *Dlouhodobé podmíněné závazky z jiných smluv* minimálně o **628 mil. Kč** (KA č. **16/29**). MMR neúčtovalo o krátkodobých ani dlouhodobých podmíněných závazcích z vydaných rozhodnutí o poskytnutí dotace v rámci národních dotačních programů ani o dlouhodobých podmíněných závazcích z titulu platby příspěvků mezinárodním organizacím. V souvislosti s tím činilo podhodnocení zůstatků účtů 916 – *Ostatní krátkodobé podmíněné závazky z transferů* **38 mil. Kč,** 956 – *Ostatní dlouhodobé podmíněné závazky z transferů* **131 mil. Kč** a 954 – *Dlouhodobé podmíněné závazky ze zahraničních transferů* **27 mil. Kč** (KA č. **17/08**).
- **MPSV nevedlo průkazné účetnictví.** V důsledku opakované změny softwaru pro vedení účetnictví a nedostatečného převodu jednotlivých zůstatků účtů i nedostatečně podrobného a úplného vedení účetnictví nebylo schopno vytvořit průkazné inventurní soupisy v souladu se zákonem o účetnictví a prováděcí vyhláškou. MPSV nedoložilo, z jakých položek jsou tvořeny zůstatky účtů pohledávek, které představují **96 %** celkových aktiv, a závazků, což činilo **77 %** pasiv. U **61 %** zůstatků účtů podmíněných (podrozvahových) pohledávek a u téměř všech zůstatků podmíněných (podrozvahových) závazků nebyla provedena dokladová inventura. Možnost vyjádřit se ke spolehlivosti ÚZ tak byla ve významném rozsahu omezena z důvodu neprůkaznosti účetnictví (KA č. **16/29**).
- NKÚ v rámci kontroly účetnictví zjistil (KA č. **16/25**), že MPO v roce 2015 hospodařilo s peněžními prostředky na podporu malého a středního podnikání mimo rozpočet. Na bankovních účtech byly k 31. 12. 2015 vedeny u ČMZRB peněžní prostředky ČR v celkové výši téměř **2 mld. Kč,** se kterými bylo příslušné hospodařit MPO. V rozporu s ustanovením zákona o účetnictví a zákona č. 219/2000 Sb. MPO o těchto peněžních prostředcích a o nakládání s nimi v průběhu roku 2015 neúčtovalo. K datu účetní závěrky neprovedlo jejich inventarizaci a nevykázalo je v účetní závěrce.

V oblasti kontroly legality vedení účetnictví dokončil NKÚ v roce 2016 dvě kontrolní akce:

- V rámci KA č. **16/03** bylo u MF mj. zjištěno, že vykázané údaje o podmíněných závazcích jsou zatíženy problémy s aplikací právních předpisů i chybami v účetnictví. Rozsah problému byl zjištěn v řádu **desítek až stovek miliard korun.** MF také netvořilo a v ÚZ nevykazovalo žádné rezervy a nesnížilo hodnotu některého majetku, přestože kontrola prokázala důvody pro účtování o těchto skutečnostech. Rozsah problému byl zjištěn v řádu **desítek miliard korun.** Důsledkem je pokřivení údajů o stavu majetku a pasiv (cizích zdrojů) MF. Dále NKÚ zjistil, že MF v minulosti v některých oblastech uzavíralo smluvní vztahy založené formálně na poskytnutých zárukách tak, aby se vyhnulo vykázání vyššího státního dluhu.
- V rámci KA č. **16/17** byly v účetnictví MZV zjištěny nesprávnosti v celkové výši **2,7 mld. Kč,** na kterých se podílelo především chybné účtování účetních případů zastupitelských úřadů, podmíněných závazků z transferů a prostředků na financování záloh zastupitelských úřadů.

Výše uvedené případy ovlivňují správnost, a tudíž i vypovídací schopnost údajů účetních výkazů nejen konkrétních kontrolovaných účetních jednotek, ale též mohou ovlivňovat využitelnost souhrnných účetních výkazů za Českou republiku.

Dále NKÚ u vybraných kontrolovaných osob kontroloval výkazy pro hodnocení plnění rozpočtu. NKÚ také zjistil následující nesprávnosti:

- Např. v roce 2015 MPO na základě rozhodnutí o poskytnutí dotace poskytlo operátorovi trhu s elektřinou v souladu se zákonem č. 165/2012 Sb.[91] dotaci v celkové výši **15,7 mld. Kč,** kterou zatřídilo z hlediska odvětvového členění rozpočtové skladby na paragraf 2161 – *Činnost ústředního orgánu státní správy v odvětví energetiky, průmyslu, stavebnictví, obchodu a služeb*, ačkoliv obsahem tohoto paragrafu má být vlastní činnost MPO. V důsledku této skutečnosti MPO v uvedené výši nadhodnotilo uvedený rozpočtový paragraf a podhodnotilo rozpočtový paragraf 2115 – *Úspora energie a obnovitelné zdroje*. Číselné řady v této oblasti, která souvisí mimo jiné i s veřejnou podporou, jsou tak zatíženy uvedenou chybou (KA č. **16/25**). MPSV nesprávně zatřídilo výdaje na zpracování dat a služby související s informačními a komunikačními technologiemi na položky rozpočtové skladby 5169 – *Nákup ostatních služeb*, 5171 – *Opravy a udržování* v celkové výši **143 mil. Kč,** ačkoliv podle platné rozpočtové skladby je pro tento druh výdaje určena položka rozpočtové skladby 5168 – *Zpracování dat a služby související s informačními a komunikačními technologiemi* (KA č. **16/29**). MMR výdaje ve výši **7 mld. Kč** z titulu dotací poskytovaných regionálním radám regionů soudržnosti, územním samosprávným celkům a příspěvkovým organizacím zatřídilo nesprávně na rozpočtový paragraf 3691 – *Mezinárodní spolupráce v oblasti bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje*, ačkoliv se nejednalo o výdaje charakteru příspěvků mezinárodním organizacím ani výdajů na mezinárodní semináře a podobné akce mezinárodní spolupráce (KA č. **17/08**).

Zjištěné významné nesprávnosti ovlivňují vypovídací schopnost údajů účetních výkazů nejen konkrétních kontrolovaných účetních jednotek, ale též mohou ovlivňovat využitelnost souhrnných účetních výkazů za Českou republiku v rámci konsolidace. Zjištěné nesprávnosti ve finančních výkazech se promítají do závěrečných účtů, které jsou v některých případech zatíženy nepřesnostmi.

Kontrolní závěry z KA č. **16/03** a **16/17** byly v roce 2017 projednány vládou ČR. Ze stanovisek MF a MZV ke kontrolním závěrům vyplývá snaha o odstranění zjištěných nedostatků. Kontrolovaná ministerstva reagovala na všechny zjištěné nedostatky uvedené v KZ.

NKÚ v posledních třech letech prověřil vykazování údajů v celkem deseti kapitolách SR, z toho v osmi případech se jednalo o kontrolu účetních závěrek. Některé kapitoly byly podrobeny finančnímu auditu poprvé, u některých se jednalo o několikátý finanční audit. V následujícím grafu č. 32 je zobrazeno vyhodnocení zjištěných nesprávností v jednotlivých částech účetní závěrky ve vztahu k významnosti (materialitě)[92] stanovené pro posuzování spolehlivosti účetních závěrek u jednotlivých kontrolovaných osob. Ze zobrazených údajů je patrné, že nejlépe dopadly kontroly u ČSSZ a MŠMT, což jsou subjekty patřící k nejvýznamnějším subjektům SR, kde NKÚ provádí kontroly typu finanční audit pravidelně. Je proto možné konstatovat, že systematicky opakované kontroly přispívají ke správnosti vykazovaných údajů.

91 Zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů.

92 Pro posouzení spolehlivosti účetní závěrky je používána významnost neboli materialita (tj. hodnota nesprávností, u kterých je možné přiměřeně očekávat, že jednotlivě nebo v součtu ovlivní ekonomická rozhodnutí uživatelů účetní závěrky). Obvykle je v souladu s dobrou praxí stanovována ve výši přibližně 2 % z hodnoty, která nejvýstižněji zobrazuje charakter účetní jednotky. Jedná se například o aktiva netto či náklady celkem.

Graf č. 32: Vztah zjištěné nesprávnosti ke zvolené hladině významnosti (násobky)

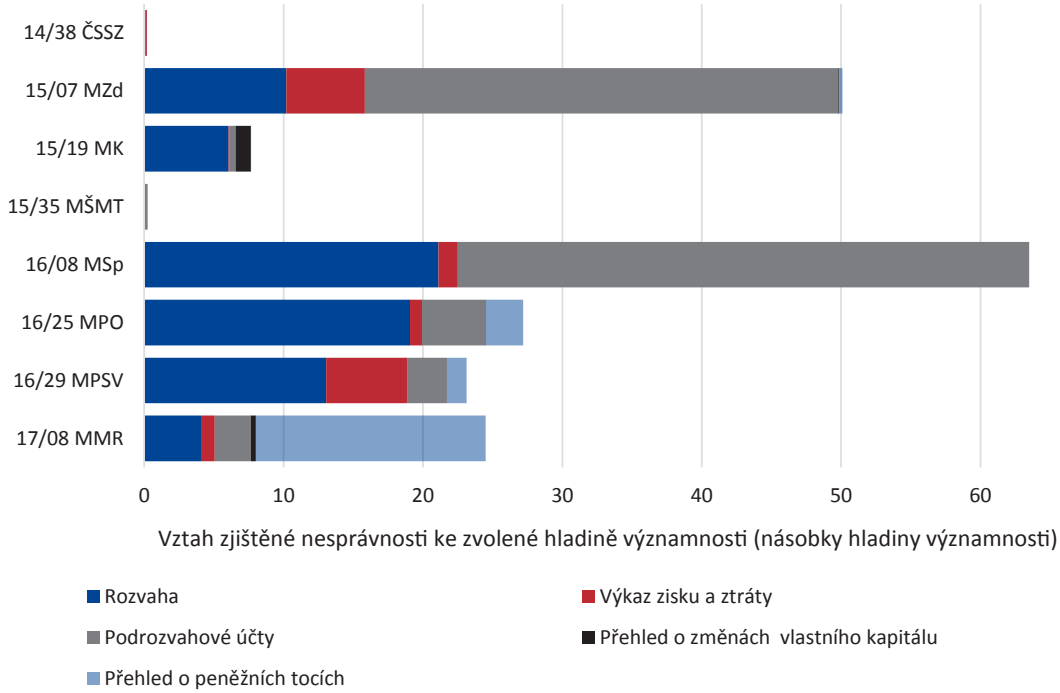

Podpora dobré účetní praxe

NKÚ má za to, že reforma účetnictví státu, která formálně započala roku 2010:

- **vedla k posílení stupně akruálnosti a k poskytování i zveřejňování komplexnějších informací o hospodaření ve veřejném sektoru;**
- **vytvořila předpoklady pro konsolidaci údajů za stát.**

Průběh reformy se však neobešel bez významných problémů, přičemž některé jsou postupně odstraňovány, zatímco jiné přetrvávají a NKÚ na ně zejména prostřednictvím svých kontrolních závěrů nadále a opakovaně upozorňuje. Za jeden z nejdůležitějších problémů považuje NKÚ to, že stále chybí koncepční vymezení základních účetních pojmů, jako jsou aktiva, náklady, výnosy aj.

NKÚ oceňuje, že v průběhu roku 2017 byly za účetní období roku 2016 sestaveny a zveřejněny roční účetní výkazy za ČR, což umožňuje plně využívat všechny informace, které lze z účetnictví získat, pro řízení státu jako celku. Jedná se o první roční účetní výkazy za ČR, které obsahují údaje nejen za všechny vybrané účetní jednotky, ale i za další účetní jednotky, které patří do konsolidačního celku ČR (zejm. obchodní korporace, v nichž mají vybrané účetní jednotky majetkový podíl, či veřejné výzkumné instituce). Konsolidační celek ČR tak tvoří více než 18 tisíc účetních jednotek. Vykázané údaje za stát jsou však zatíženy nesprávnostmi, které jsou obsaženy v účetních závěrkách konsolidovaných subjektů.

NKÚ svou kontrolní činností napomáhá pojmenovávat systémová rizika a typické problémy při vykazování údajů, hledá možnosti jejich řešení a podporuje prohlubování využití akruálních účetních údajů o hospodaření státu, např. při sestavování závěrečných účtů jednotlivých kapitol a SZÚ. Jedná se o proces, jehož cílem je zajištění spolehlivých údajů pro potřeby doložení řádného nakládání s veřejnými prostředky.

III. Finanční zhodnocení kontrolní činnosti

1. Celkové finanční zhodnocení kontrolních akcí

Prostřednictvím ukazatele celkového objemu zkontrolovaných finančních prostředků, majetku a závazků je každoročně sledováno celkové finanční zhodnocení kontrolní činnosti. Jedná se o informativní údaj, který zahrnuje celkový rozsah zkontrolovaných položek příjmů a výdajů státního rozpočtu, majetku a závazků státu, finančních prostředků poskytnutých ČR ze zahraničí a ostatních finančních prostředků (např. prostředků státních fondů). Výši tohoto ukazatele ovlivňuje počet kontrolních akcí, jejich zaměření a délka kontrolovaného období.

Celkový objem finančních prostředků a majetku zkontrolovaný v kontrolních akcích, jejichž kontrolní závěr byl schválen v roce 2017, představuje **147 mld. Kč.** Tento objem neobsahuje údaje z kontrolních akcí zaměřených na závěrečné účty kapitol státního rozpočtu (viz část II.4.4).

V ukazateli celkového objemu zkontrolovaných finančních prostředků, majetku a závazků nejsou zahrnuty finanční prostředky posuzované pouze na úrovni systému. Jedná se např. o kontroly strategických a koncepčních materiálů a kontroly finančních prostředků programů, kdy jsou posuzovány činnosti jejich správců nebo zprostředkujících subjektů. V kontrolách ukončených v roce 2017 hodnota těchto prostředků dosáhla výše **914 mld. Kč.**

2. Plnění oznamovací povinnosti podle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád

Na základě skutečností uvedených v kontrolních protokolech oznamuje NKÚ příslušným správcům daně zjištěné nedostatky, které mají vztah k daňovým povinnostem kontrolovaných osob. Konkrétní kontrolní zjištění mohou být využita příslušnými správci daní k zahájení řízení, které může vést k rozhodnutí o nařízení odvodu za porušení rozpočtové kázně.

V roce 2017 bylo v rámci oznamovací povinnosti příslušným správcům daně odesláno celkem **35** oznámení z 18 kontrolních akcí. Celková částka finančních prostředků vyčíslená v těchto oznámeních činila téměř **175 mil. Kč.** Nejvyšší souhrnná částka ve výši **35 mil. Kč** byla oznámena na základě výsledků kontrolní akce, jejímž cílem bylo prověřit poskytování, čerpání a užití peněžních prostředků státu vynakládaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy na rozvoj a obnovu materiálně technické základny sportu a tělovýchovy (KA č. **16/20**).

IV. Zhodnocení ostatní činnosti

1. Součinnost s orgány činnými v trestním řízení

V roce 2017 podal NKÚ podle ustanovení § 8 odst. 1 trestního řádu na základě zjištění z kontrolní akce jedno oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin.

Na základě nedostatků zjištěných kontrolní akcí č. **16/20** bylo podáno oznámení, jež se týkalo jedné kontrolované osoby; předmětem tohoto oznámení bylo neoprávněné poskytnutí dotací ze státního rozpočtu.

NKÚ ve svém podání konstatoval, že shora uvedeným jednáním kontrolované osoby mohlo dojít k naplnění skutkové podstaty trestných činů porušení povinnosti při správě cizího majetku a zneužití pravomoci úřední osoby.

Orgány činné v trestním řízení si v roce 2017 vyžádaly součinnost NKÚ celkem v **11** případech. Na základě těchto žádostí poskytl NKÚ kontrolní materiály z **12** kontrolních akcí. Prezident NKÚ v roce 2017 podle § 23 zákona o NKÚ zbavil z důvodu důležitého veřejného zájmu celkem **5** zaměstnanců povinnosti mlčenlivosti.

2. Stanoviska k návrhům právních předpisů

V meziresortním připomínkovém řízení podle *Legislativních pravidel vlády* se NKÚ vyjadřoval k návrhům právních předpisů, které souvisely s jeho působností nebo se jej týkaly jako organizační složky státu. V roce 2017 obdržel NKÚ k posouzení celkem 149 návrhů legislativních změn a dalších materiálů vztahujících se k právní regulaci. Konkrétní připomínky, vycházející především z poznatků ze své kontrolní činnosti, uplatnil NKÚ k 45 návrhům.

Z významnějších návrhů legislativních úprav se NKÚ v roce 2017 vyjadřoval mj.

- k vládnímu návrhu věcného záměru zákona o lobbingu předloženému ministrem pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu,
- k vládnímu návrhu věcného záměru zákona o územně správním členění státu předloženému Ministerstvem vnitra,
- k vládnímu návrhu nového zákona o zpracování osobních údajů, který předložilo Ministerstvo vnitra a který adaptuje právní řád ČR na přímo použitelné nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (tzv. nařízení GDPR).

Připomínky NKÚ k těmto návrhům předkladatelé z větší části akceptovali, zmíněné legislativní návrhy však nebyly do konce roku 2017 předloženy na pořad jednání schůze vlády.

Konkrétní připomínky NKÚ uplatnil též k návrhům novel prováděcích vyhlášek k rozpočtovým pravidlům a k zákonu o účetnictví předloženým Ministerstvem financí. NKÚ se rovněž aktivně podílel na připomínkovém řízení k revidované verzi *Národní strategie na ochranu finančních zájmů Evropské unie* organizovaném Ministerstvem financí. Připomínky byly dále uplatněny k materiálům předloženým Ministerstvem pro místní rozvoj, které souvisely s aplikací zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, a to zejména ve vztahu k fungování elektronických tržišť veřejné správy a k používání *Národního elektronického nástroje*.

Z návrhů zákonů připomínkovaných NKÚ v předchozích obdobích lze zmínit přijetí zákona č. 325/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Přijatý zákon zahrnuje též novelu

zákona č. 166/1993 Sb., která upravuje výjimku ze zákazu výkonu jiné činnosti u prezidenta, viceprezidenta a členů NKÚ tak, aby členové Kolegia NKÚ mohli případně působit v orgánu nezávislé kontroly zřízeném podle novely zákona o zpravodajských službách České republiky.

V roce 2017 byl rovněž přijat zákon č. 367/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Zákon, který podrobněji upravuje proces poskytování dotací a návratných finančních výpomocí ze státního rozpočtu, nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2018.

Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR ve svém sedmém volebním období naopak nedokončila projednávání vládního návrhu zákona, kterým se mění ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů, a návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (sněmovní tisky 947 a 948). Tyto návrhy upravují rozšíření působnosti NKÚ na kontrolu hospodaření s veřejnými prostředky a s prostředky poskytnutými z veřejných rozpočtů, jakož i s majetkem právnických osob s majetkovou účastí státu nebo územního samosprávného celku. PS PČR nedokončila ani projednávání poslaneckého návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 1087), jehož cílem bylo zavedení institutu platového řádu NKÚ vydávaného prezidentem NKÚ po schválení rozpočtovým výborem Poslanecké sněmovny.

Nebyl přijat ani vládní návrh zákona o řízení a kontrole veřejných financí (sněmovní tisk 1001), který měl v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropské unie upravit řízení a kontrolu veřejných financí a nahradit zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů (Poslanecká sněmovna nepřehlasovala zamítnutí zákona Senátem).

3. Mezinárodní spolupráce NKÚ

Mezinárodní spolupráce NKÚ byla v roce 2017 zaměřena především na aktivity v rámci pracovních skupin EUROSAI, INTOSAI, Kontaktního výboru /KtV/ a Evropského účetního dvora. Bilaterální spolupráce probíhala zejména s nejvyššími kontrolními institucemi /SAI/ Německa a Slovenska.

Významnou událostí bylo zvolení NKÚ předsedajícím EUROSAI na léta 2020–2023. Do té doby bude NKÚ zastávat funkci viceprezidenta této mezinárodní organizace.

Další neméně důležitou mezinárodní aktivitu NKÚ tvoří pokračující spolupráce s Evropskou kosmickou agenturou /ESA/ při zajišťování externího auditu. Od 1. října 2017 NKÚ předsedá revizní komisi ESA.

V září 2017 byla ukončena spolupráce NKÚ s Evropskou obrannou agenturou /EDA/; tato spolupráce trvala tři roky (audity za roky 2014–2016).

Zástupci NKÚ se zúčastnili celkem 59 akcí v zahraničí, přičemž největší část z těchto cest představovaly schůzky pracovních skupin EUROSAI, INTOSAI a KtV, jichž je NKÚ členem (dohromady 14 akcí). Významný podíl na zahraničních aktivitách měla i účast zástupců NKÚ na zahraničních workshopech a seminářích (dohromady 12 akcí).

Přehled zahraničních cest zástupců NKÚ v roce 2017 zobrazuje graf.

Graf č. 33: Počet a zaměření zahraničních cest zástupců NKÚ v roce 2017

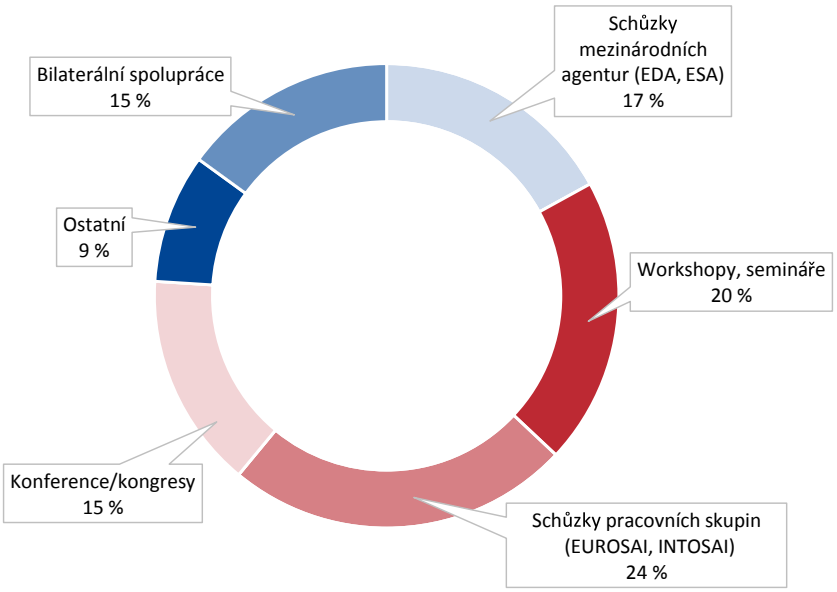

Významnou mezinárodní aktivitou NKÚ byla v roce 2017 spolupráce se Spolkovým účetním dvorem Německa /Bundesrechnungshof, BRH/. Na konci roku 2016 schválil prezident NKÚ realizaci paralelní kontroly NKÚ a BRH zaměřené na daň z přidané hodnoty v oblasti elektronického obchodování[93]. Pracovní týmy obou stran se sešly v roce 2017 dvakrát. První jednání proběhlo na počátku května v Bonnu, kde zástupci NKÚ představili koncept kontroly DPH v oblasti elektronického obchodování navržený NKÚ. Obě strany zde také jednaly o navržených bodech společné bilaterální kontroly. Druhá schůzka expertů NKÚ a BRH proběhla v polovině října v Praze. Na setkání byla prodiskutována prezentace kontrolních zjištění a identifikace základních problémových činností.

Pracovní setkání expertů NKÚ ČR a BRH Německa k paralelní kontrole zaměřené na DPH v oblasti elektronického obchodování (e-commerce) v Praze

93 KA č. 17/12 – *Správa daně z přidané hodnoty.*

Další důležitou událostí bylo ukončení bilaterální spolupráce NKÚ a NKÚ Slovenska v oblasti spotřebních daní. V polovině ledna 2017 proběhlo v Praze závěrečné jednání k paralelní kontrole, kde bylo vytvořeno konečné znění společné závěrečné zprávy. Tato zpráva obsahuje výsledky paralelních kontrol dokončených již v roce 2016[94]. V květnu se v Bratislavě setkal prezident NKÚ Miloslav Kala s předsedou NKÚ Slovenské republiky Karolem Mitríkem. Byla podepsána *Společná závěrečná zpráva o výsledcích paralelních kontrol správy spotřebních daní v SR a ČR*, která informuje o průběhu a výsledku mezinárodní spolupráce těchto kontrolních institucí při paralelních kontrolách zaměřených na správu spotřebních daní v letech 2012–2015.

Prezentace společné závěrečné zprávy o kontrole spotřebních daní

V květnu se v tureckém Istanbulu uskutečnil X. kongres EUROSAI, na kterém byl NKÚ zvolen předsedajícím na léta 2020–2023. V roce 2020 proto NKÚ bude pořádat XI. kongres EUROSAI a další tři roky povede tuto organizaci. Prezident NKÚ tak bude zastávat roli prezidenta EUROSAI. České předsednictví chce přispět k efektivnějšímu fungování této významné organizace. Hlavní vizí pro předsednictví NKÚ je projekt 3C – communication, cooperation, comparison (snadná komunikace, vzájemná spolupráce a srovnávání).

Na kongresu byl také přijat nový strategický plán EUROSAI pro roky 2017–2023. Tento dokument odráží zkušenosti získané implementací předchozího strategického plánu i výsledky sebehodnocení organizace EUROSAI. Nový plán je zaměřen na kombinování minulých aktivit EUROSAI, které se týkaly sdílení znalostí, informací a zkušeností, s novými aktivitami vytvořenými pro posílení vztahů mezi kontrolními institucemi. Plán definuje dva nové strategické cíle – profesní spolupráci (SG1) a rozvoj kapacit (SG2). Zavádění strategického plánu bude následující tři roky hlavně v rukou nejvyšší kontrolní instituce Turecka, která nyní předsedá EUROSAI. NKÚ povede v letech 2017–2020 skupinu pro profesní spolupráci a bude zastávat funkci prvního viceprezidenta EUROSAI.

94 KA č. 15/33 – *Správa spotřebních daní.*

X. kongres EUROSAI v Istanbulu

Na začátku června se v Bělehradu konal slavnostní ceremoniál k desetiletému výročí založení srbské nejvyšší kontrolní instituce. Prezident NKÚ byl pozván k účasti jako vrcholný představitel organizace EUROSAI. Dalšími významnými účastníky akce byli kromě prezidenta SAI Srbska Radoslava Sretenoviče také Tzvetan Tzvetkov, prezident SAI Bulharska, a Milan Dabović, prezident SAI Černé Hory.

Zástupci NKÚ, SAI Polska a SAI Turecka, kteří tvoří tzv. koordinační tým EUROSAI, se sešli na prvním společném jednání v červenci v Krakově, kde nastavili principy fungování koordinačního týmu a svých pracovních skupin. Cílem nového strategického plánu je vytvořit EUROSAI, která bude pohotově reagovat na konkrétní a různorodé potřeby jednotlivých SAI a přizpůsobovat své disponibilní zdroje aktuálním potřebám a očekáváním svých členů.

V červenci se zúčastnila viceprezidentka NKÚ Zdeňka Horníková spolu se členy kontrolního výboru PS PČR /KV/ pracovní cesty do Indonésie. V rámci cesty proběhla jednání s představiteli parlamentu a Rady pro audit Indonéské republiky (SAI Indonésie). Kromě činnosti KV a NKÚ byly dalšími projednávanými tématy vzdělávání a prezentace závěrů nejvyšších kontrolních institucí v parlamentech obou zemí. Na programu také byla návštěva školicího střediska SAI Indonésie, regionálního centra SAI Indonésie a jednání se členy regionálních útvarů SAI Indonésie v Yogyakartě.

Návštěva viceprezidentky Horníkové v Indonésii

Na základě pozvání předsedy SAI Albánie Bujara Leskaje navštívil prezident NKÚ v srpnu 2017 sídlo této instituce v Tiraně. Jedním z hlavních bodů programu byla diskuze o možnostech spolupráce mezi oběma organizacemi. Součástí programu byla také přednáška prezidenta NKÚ v Akademii

věd Albánie na téma budoucnosti kontroly a budoucnosti NKÚ. Akce se zúčastnili zaměstnanci SAI Albánie i širší odborná veřejnost. Završením návštěvy prezidenta NKÚ v Albánii bylo setkání s prezidentem Albánské republiky Ilirem Metou.

Výroční 20. schůzka vedoucích představitelů nejvyšších kontrolních institucí zemí V4+2 (Česká republika, Maďarsko, Polsko, Slovensko + Rakousko a Slovinsko) se konala v září ve slovenské Spišské Nové Vsi. V roli pozorovatelů se navíc zúčastnili představitelé Běloruska a Moldavska. Program schůzky se již tradičně věnoval spolupráci SAI zemí V4+2 v oblasti kvality kontroly, analytické činnosti SAI a využití všech dostupných nástrojů a technik k analýze dat v souvislosti s kontrolou cílů udržitelného rozvoje a jednání se věnovala i projektu *Benchmarking Information Exchange Project* /BIEP/. Zástupci NKÚ představili aktuální pokrok v projektu BIEP, dosažené výsledky jeho roční pilotní fáze a především navrhli další postup, který by měl pomoci přilákat ke spolupráci další SAI.

Schůzka V4+2, Spišská Nová Ves (Slovensko)

V září se v americkém Washingtonu uskutečnilo 15. zasedání řídicího výboru pracovní skupiny INTOSAI pro kontrolu v oblasti životního prostředí (INTOSAI WGEA). Hlavním cílem setkání bylo představit návrhy plánů projektů řešených v programovém období 2017–2019, dále výměna zkušeností v oblasti auditu, spolupráce mezi INTOSAI WGEA a ostatními pracovními skupinami INTOSAI a organizační záležitosti pracovní skupiny v tomto programovém období. NKÚ zde představil projekt *Zelená města – udržitelný rozvoj měst*, který byl ze strany řídicího výboru schválen. Další jednání řídicího výboru INTOSAI WGEA proběhne v listopadu 2018 v Praze.

15. zasedání řídicího výboru pracovní skupiny INTOSAI

Významnou událostí byla také schůzka Kontaktního výboru nejvyšších představitelů SAI EU v říjnu na půdě Evropského účetního dvora /EÚD/ v Lucemburku, který jednání spojil i s oslavou 40. výročí své existence. Tématem schůzky bylo obnovení důvěry občanů v nejvyšší kontrolní instituce. Diskuze se mj. zaměřila na publikaci OECD *Důvěra a veřejný pořádek: Jak může dobrá správa pomoci obnovit důvěru veřejnosti.* Také byly představeny inovativní produkty a možnosti komunikace se zainteresovanými subjekty za účelem posílení důvěry v národní vládní instituce. Prezidenti SAI se účastnili tzv. in-camera porady, další pilotní novinky Kontaktního výboru, při níž měli možnost debatovat na neformální úrovni o tom, jak ovlivňují nejvyšší kontrolní instituce výzvy, kterým čelí Evropská unie, a zda jsme připraveni na ně odpovědět. NKÚ představil projekt BIEP a vyzval státy Evropské unie ke spolupráci na projektu mezinárodního srovnávání v rámci Evropské unie.

Schůzka Kontaktního výboru nejvyšších představitelů SAI v Lucemburku

V listopadu byl prezident NKÚ pozván na návštěvu bulharské SAI. Na setkání byla projednána problematika BIEP, otevřených dat, databází EUROSAI a požadavky a zájmy bulharské SAI, kterým by se rády obě strany věnovaly v průběhu našeho předsednictví EUROSAI. Bulharská strana také navrhla možnou spolupráci na twinningovém projektu pro SAI Makedonie.

Prezident NKÚ se spolu se svým poradcem také zúčastnil konference k oslavě 40. výročí podpisu *Limské deklarace* a 7. mezinárodní konference proti korupci v prosinci v Limě (Peru). Na konferenci k výročí podpisu *Limské deklarace* byly představeny prezentace týkající se prováděných peer-review zaměřených na posouzení nezávislosti SAI, dále zprávy a statistiky porovnávající míru nezávislosti v různých regionálních organizacích INTOSAI a informace o poskytování podpory SAI při budování kapacit a výměně zkušeností.

Oslava 40. výročí podpisu Limské deklarace, Lima (Peru)

V prosinci se zástupci NKÚ zúčastnili zahraniční pracovní cesty do Bratislavy. NKÚ je zapojen do procesu sebehodnocení NKÚ SR jako externí posuzovatel kvality tohoto hodnocení. Členové slovenského týmu sebehodnocení představili kolegům z NKÚ ČR návrhy hodnocení jednotlivých oblastí včetně návrhu bodového hodnocení. Také byl prodiskutován *Plán samohodnotenia NKÚ SR podľa metodiky PMF* a českou stranou byla doporučena jeho aktualizace tak, aby obsahoval veškeré náležitosti, které doporučuje metodika PMF.

V roce 2017 byl NKÚ rovněž aktivní při organizování mezinárodních akcí v České republice. Z celkového počtu 24 se jich nejvíce uskutečnilo v rámci spolupráce s EÚD (10 akcí) a časté byly i aktivity na bilaterální úrovni (8 akcí).

Graf č. 34: Počet a zaměření mezinárodních akcí pořádaných NKÚ v roce 2017

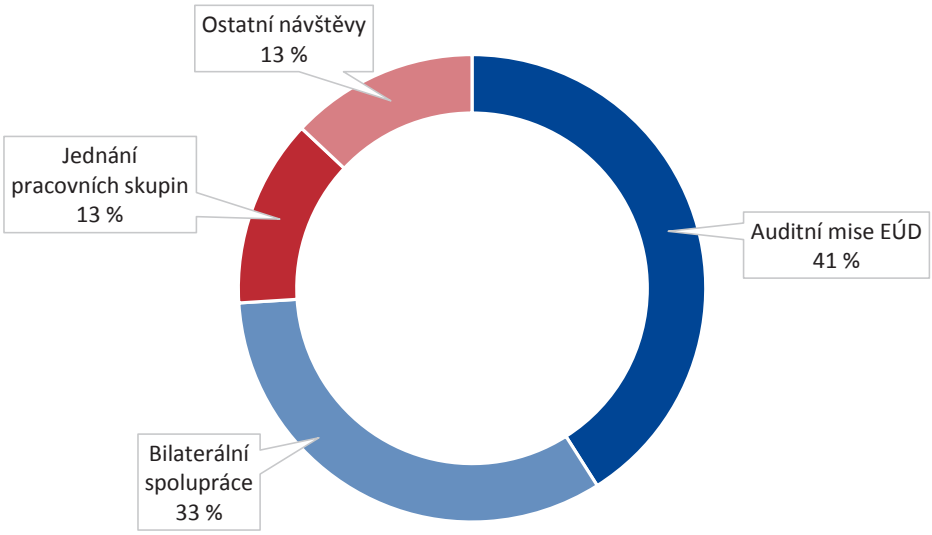

V lednu se uskutečnilo pravidelné každoroční setkání prezidenta NKÚ s velvyslanci zemí Evropské unie a představiteli Ministerstva zahraničních věcí a Zastoupení Evropské komise. Prezident NKÚ zde připomněl především neustále se rozvíjející zpracování dat získaných z veřejných zdrojů a jejich analýzu. Seznámil hosty také s mezinárodním projektem BIEP.

Setkání velvyslanců zemí EU a představitelů MZV na NKÚ

Na konci dubna proběhlo setkání zástupců NKÚ, Parlamentu ČR, ministerstev a představitelů zahraničních SAI s názvem *Výzvy v oblasti udržitelné energie*, které se uskutečnilo pod záštitou kontrolního výboru a výboru pro životní prostředí PS PČR v prostorách Poslanecké sněmovny. Na jednání byly prezentovány dvě publikace zaměřené na kontrolu energie, které NKÚ vydal v letech 2010 a 2016 v rámci činnosti pro INTOSAI WGEA.

Prezentace publikací NKÚ v PS PČR

Další důležitou událostí bylo první jednání podskupiny 2 pracovní skupiny INTOSAI WGFACML v květnu v Praze, kterou vede nejvyšší kontrolní instituce Německa, BRH. Úkolem této podskupiny je vytvoření manuálu pro kontrolu prevence korupce v oblasti veřejných zakázek.

Schůzka pracovní podskupiny INTOSAI WGFACML v Praze

V listopadu pořádal NKÚ pod záštitou EUROSAI mezinárodní seminář, jehož tématem byly společné audity prováděné zahraničními nejvyššími kontrolními institucemi. Semináře se zúčastnili zástupci z 20 nejvyšších kontrolních institucí členských států EUROSAI, Evropského účetního dvora a organizace IDI (INTOSAI Development Initiative). Na tomto semináři představil NKÚ kromě právě ukončené paralelní kontroly spotřebních daní se SAI Slovenska i probíhající kontrolu e-komerce se SAI Německa či navrhované společné kontroly v oblasti zdravotnictví. Dále zde byly účastníkům semináře poskytnuty informace o projektu BIEP, databázi auditů EUROSAI, projektu *Zelená města – udržitelný rozvoj měst* a informace o EU reportu.

Účastníci mezinárodního semináře o společných auditech

4. Činnost NKÚ ve vztahu k veřejnosti

4.1 Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

V roce 2017 NKÚ obdržel 24 písemných žádostí o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon"). Na 12 žádostí poskytl požadované informace v plném rozsahu (např. informace o smluvních vztazích, pracovních pozicích zaměstnanců a o výsledcích kontrolní činnosti). U dalších dvou žádostí poskytl NKÚ část požadovaných informací a část žádosti odmítl z důvodu neexistence požadované informace, resp. ochrany osobních údajů zaměstnanců. Dva žadatelé po výzvě k doplnění žádostí o náležitosti dle informačního zákona a k upřesnění rozsahu požadovaných údajů své žádosti stornovali a požadované informace jim byly následně poskytnuty mimo režim informačního zákona. Tři žádosti plně a jednu žádost částečně NKÚ odložil podle § 14 odst. 5 písm. c) informačního zákona, neboť požadované informace se netýkaly působnosti NKÚ. Dva žadatelé podali NKÚ žádost o informace z průběhu kontrolních akcí. V těchto dvou případech NKÚ vydal rozhodnutí o odmítnutí žádosti s odkazem na § 11 odst. 4 písm. d) informačního zákona, podle kterého se informace o přípravě, průběhu a projednávání výsledků kontrol NKÚ neposkytují. Ve dvou případech, kdy žadatelé požádali o stovky informací o činnosti NKÚ a jeho zaměstnancích, NKÚ požadované informace vyhledal a oznámil žadatelům výši úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací; z důvodu nezaplacení úhrady v zákonné lhůtě tyto žádosti NKÚ odložil v souladu s § 17 odst. 5 informačního zákona. V roce 2017 byl proti vydaným rozhodnutím o odmítnutí žádosti v jednom případě podán rozklad, který prezident NKÚ zamítl, a napadené rozhodnutí potvrdil. Na postup NKÚ při vyřizování žádostí o informace nebyla podána žádná stížnost podle § 16a informačního zákona. Všechny žádosti o informace byly vyřízeny v zákonných lhůtách.

4.2 Podání občanů

V roce 2017 zaevidoval odbor komunikace NKÚ celkem 319 písemných podání (podnětů, stížností, žádostí, dotazů atd.) občanů a právnických osob. Obsahová struktura podání zůstává obdobná jako v minulých letech; převažují podání soukromoprávního charakteru, v nichž občané upozorňují např. na jednání zaměstnavatelů v soukromém sektoru nebo na poskytování různých druhů služeb. Činnosti územních samosprávných celků se týkalo 62 podání, z toho 10 podání obsahovalo informace o možném zneužití účelových dotací a v 52 podáních bylo kritizováno hospodaření územních samosprávných celků a jimi zřízených organizací, výkon samostatné působnosti a činnost orgánů územní samosprávy. Podání, která obsahují poznatky o hospodaření státních subjektů, užití účelových dotací z národních zdrojů a evropských fondů, nakládání se státním majetkem a o dalších oblastech spadajících do kontrolní působnosti NKÚ, jsou využívána jako doplňkový informační zdroj při přípravě podnětů pro plán kontrolní činnosti a v rámci aktuálních věcně odpovídajících kontrolních akcí. V roce 2017 NKÚ obdržel 101 takových vnějších podání, tj. 32 % z celkového počtu evidovaných podání.

Graf č. 35: Přehled celkového počtu podání a jejich využitelnosti pro kontrolní činnost za roky 2010 až 2017

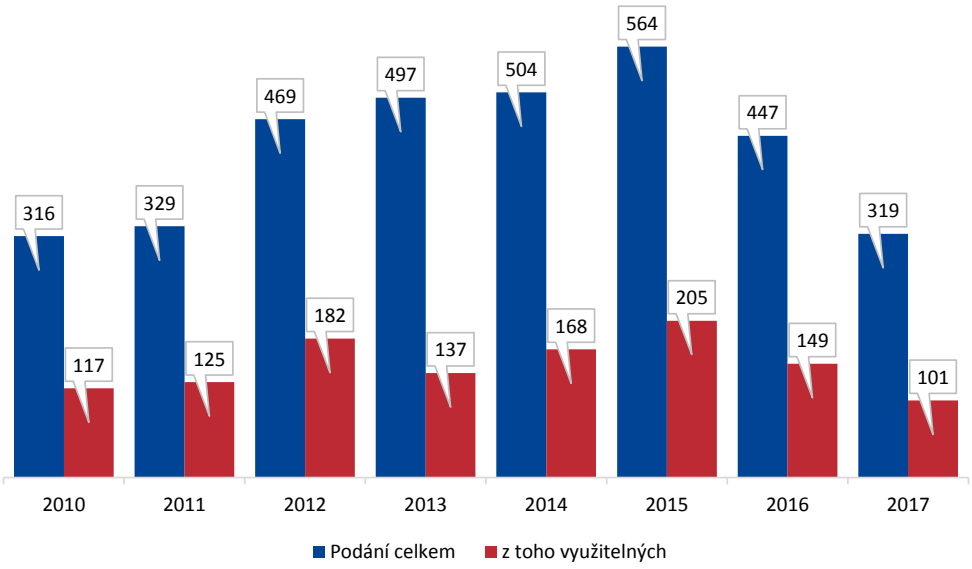

Převažujícím způsobem komunikace občanů s NKÚ byly i v roce 2017 elektronické formy, zejména e-mail. Zvýšil se počet podnětů podaných prostřednictvím aplikace *Napište nám* na webu NKÚ (43 oproti 7 v roce 2016).

Graf č. 36: Přehled počtu podání za rok 2017 podle způsobu doručení a jejich využitelnost

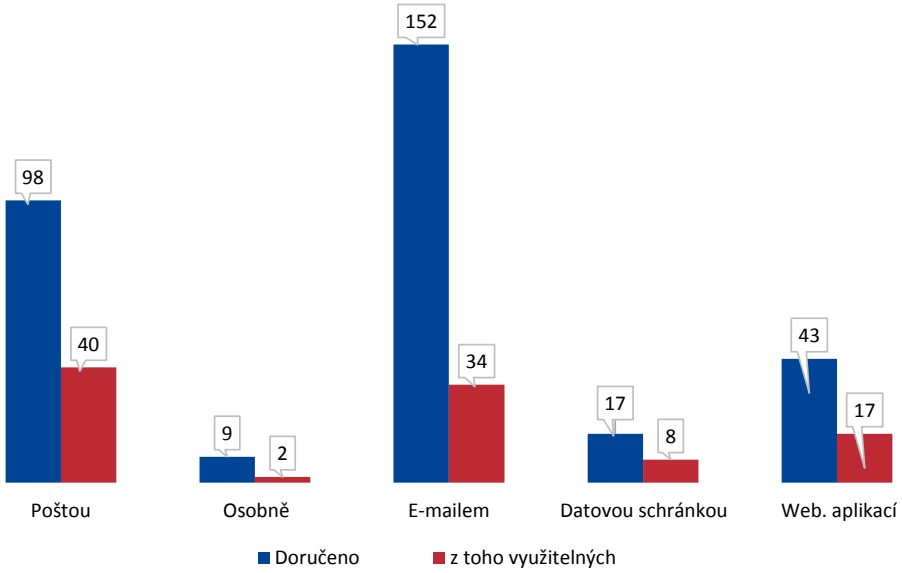

5. Hospodaření s rozpočtovými prostředky kapitoly NKÚ

5.1 Plnění závazných ukazatelů kapitoly NKÚ

Schválený rozpočet kapitoly 381 – *Nejvyšší kontrolní úřad* na rok 2017 byl stanoven zákonem č. 457/2016 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2017, a zákonem č. 232/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 457/2016 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2017.

Tabulka č. 3: Přehled o plnění stanovených závazných ukazatelů v roce 2017 **(v tis. Kč)**

	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách (RZ)	Konečný rozpočet (R3)	Skutečnost	% plnění k RZ	% plnění k R3
Souhrnné ukazatele						
Příjmy celkem	397	528	–	1 822,24	344,91	0,00
Výdaje celkem	518 778	524 238	602 790	504 122,24	96,16	83,63
Specifické ukazatele						
Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	397	528	–	1 822,24	344,91	–
v tom: - příjmy z rozpočtu Evropské unie bez společné zemědělské politiky celkem	–	131	–	254,84	194,05	–
- ostatní nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	397	397	–	1 567,40	394,81	–
Specifické ukazatele – výdaje						
Výdaje na zabezpečení plnění úkolů NKÚ	518 778	524 238	602 790	504 122,24	96,16	83,63
Průřezové ukazatele						
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	284 667	288 674	289 110	285 526,70	98,91	98,76
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	96 787	98 149	98 297	96 592,66	98,41	98,27
Převod fondu kulturních a sociálních potřeb	5 225	5 305	5 314	5 312,48	100,14	99,97
Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech	261 248	265 256	265 691	265 642,43	100,15	99,98
Výdaje spolufinancované zcela nebo částečně z rozpočtu Evropské unie bez společné zemědělské politiky celkem	–	263	263	262,66	100,00	100,00
v tom: - ze státního rozpočtu	–	131	131	131,33	100,00	100,00
- podíl rozpočtu Evropské unie	–	131	131	131,33	100,00	100,00
Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS celkem	53 650	53 650	127 423	43 157,33	80,44	33,87

Příjmy

Příjmy činily 1 822,24 tis. Kč, tj. 459 % oproti schválenému rozpočtu.

Výdaje

Celkové výdaje byly čerpány v částce 504 122,24 tis. Kč, tj. 97,18 % schváleného rozpočtu. V souvislosti s navýšením platových tarifů od 1. listopadu 2017 byly usnesením rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky č. 658 z října 2017 zvýšeny výdaje o částku 5 329 456 Kč. V souvislosti s obdržením podpory k realizaci projektu *Vybudování a provoz dětské skupiny NKÚ* v rámci operačního programu *Zaměstnanost* bylo schváleno usnesením rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky č. 26 z 6. prosince 2017 rozpočtové opatření, jímž byly souvztažně navýšeny příjmy a výdaje. U výdajů se jednalo o navýšení ukazatele podílu státního rozpočtu v závazném ukazateli *„výdaje spolufinancované zcela nebo částečně z rozpočtu Evropské unie bez společné zemědělské politiky celkem*“, a to o částku 131 328 Kč. Skutečné čerpání výdajů k rozpočtu po změnách ve výši 524 238,48 tis. Kč činí 96,16 %. Do rozpočtu byly zapojeny nároky z nespotřebovaných výdajů, konečný rozpočet tak dosáhl výše 602 261,23 tis. Kč a byl čerpán na 83,63 %. Nejvyšší podíl zaujímají výdaje na platy a s nimi související výdaje 382 174,29 tis. Kč (75,81 %).

Všechny závazné ukazatele rozpočtové kapitoly NKÚ byly v roce 2017 dodrženy.

Přehled výdajů kapitoly 381 – *Nejvyšší kontrolní úřad* za roky 2012 až 2017 znázorňuje graf č. 37. Schválený rozpočet vykazuje od roku 2014 rostoucí trend.

Graf č. 37: Přehled výdajů kapitoly 381 – *Nejvyšší kontrolní úřad* dle schváleného rozpočtu a plnění rozpočtu za roky 2012 až 2017

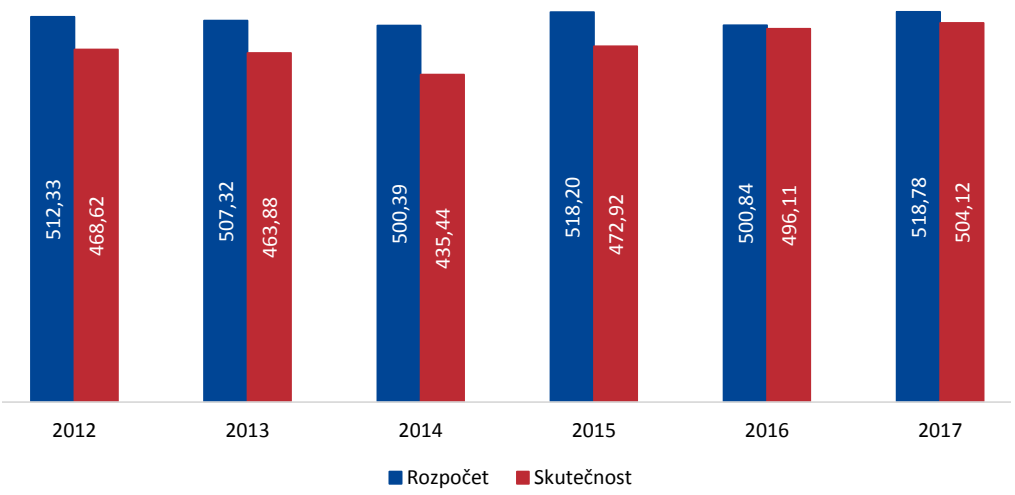

5.2 Nároky z nespotřebovaných výdajů

K 31. 12. 2017 byl stav nároků z nespotřebovaných výdajů celkem 240 512,71 tis. Kč. V roce 2017 byly zapojeny do rozpočtu nároky ve výši 78 551,08 tis. Kč. K 1. 1. 2018 byl vykázán stav nároků z nespotřebovaných výdajů ve výši 339 180,03 tis. Kč.

5.3 Výdaje na financování programů reprodukce majetku

Rozpočtové prostředky byly vynaloženy na zabezpečení programu 18101 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny Nejvyššího kontrolního úřadu od roku 2011*, a to na informační a komunikační technologie a reprodukci majetku. Bylo vyčerpáno celkem 43 157,33 tis. Kč.

5.4 Informace o vnějších kontrolách v NKÚ

Ze strany externích orgánů byly na NKÚ v roce 2017 provedeny níže uvedené kontroly:

- Česká inspekce životního prostředí provedla v červenci 2017 kontrolu ČOV Přestavlky-Skalice s výsledkem, že ČOV je řádně provozována. Nebylo zjištěno překročení limitních hodnot „p“ a „m“ nad rámec povolení k vypouštění a nařízení vlády č. 401/2015 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech, ve znění pozdějších předpisů.
- Ministerstvo práce a sociálních věcí provedlo v září 2017 kontrolu projektu *Vybudování a provoz dětské skupiny NKÚ* financovaného z operačního programu *Zaměstnanost*. Protokol o kontrole vykonané v rámci operačního programu *Zaměstnanost* konstatuje, že během kontroly nebylo identifikováno žádné zjištění. Žádný z výdajů nebyl dle kontrolního sdělení identifikován jako nezpůsobilý.
- Národní archiv ukončil v prosinci 2017 kontrolu skartačního řízení zaměřeného na vybrané dokumenty z let 1993–2015. Kontrolou byly zjištěny nedostatky způsobené lidským faktorem.
- Odborový svaz státních orgánů a organizací provedl dne 13. prosince 2017 na NKÚ metodickou kontrolu stavu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Kontrolou byly zjištěny drobné nedostatky týkající se lékárniček. Tyto nedostatky budou odstraněny do konce března 2018.

5.5 Povinný audit

Roční účetní závěrka NKÚ byla ve smyslu ustanovení § 33 odst. 3 zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, v platném znění, ověřena auditorem. Podle výroku auditora *„účetní závěrka a finanční výkaz podávají věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv organizační složky státu Nejvyšší kontrolní úřad k 31. 12. 2017 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření a příjmů a výdajů za rok končící 31. 12. 2017 v souladu s českými účetními předpisy*“.

6. Interní audit

Základními právními a regulatorními normami upravujícími činnost odboru interního auditu v roce 2017 byly zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., a *Mezinárodní rámec profesní praxe interního auditu*.

Odbor interního auditu je organizačně oddělen od řídicích a výkonných struktur, funkčně nezávislý a podřízen přímo prezidentovi NKÚ.

Roční plán interního auditu na rok 2017 byl schválen prezidentem Nejvyššího kontrolního úřadu dne 27. 12. 2016. Hlavním podkladem pro jeho vypracování byla souhrnná analýza rizik Nejvyššího kontrolního úřadu, včetně rizik identifikovaných při výkonu interního auditu, a audit universe[95]. Dále roční plán vycházel ze střednědobého plánu interního auditu na období let 2016 až 2018, z výsledků kontrol provedených u NKÚ externími orgány, z výsledků předchozích interních auditů, z požadavků vedoucích zaměstnanců NKÚ, z plnění povinností vycházejících ze zákona o finanční kontrole a zákona o kybernetické bezpečnosti[96] a z kapacitních možností odboru interního auditu.

---

95 V souladu s mezinárodním standardem pro profesní praxi interního auditu se auditem universe rozumí soubor všech možných interních auditů, které by v NKÚ mohly být provedeny.

96 Odbor interního auditu by měl prověřit nejméně jednou ročně např. účinnost vnitřního kontrolního systému na základě ustanovení § 30 odst. 7 zákona č. 320/2001 Sb. a provést v souladu s ustanovením § 3 odst. 1 písm. f) vyhlášky č. 316/2014 Sb. audit kybernetické bezpečnosti podle § 15.

Odbor interního auditu na základě schváleného ročního plánu a jedné změny[97] plánu interního auditu na rok 2017 realizoval celkem šest auditů. Při sestavování programů jednotlivých auditů a při výběru šetřeného vzorku operací k testování se zaměřil především na nastavení řídicích a kontrolních mechanismů a na stav plnění opatření, která byla přijata k nedostatkům zjištěným provedenými interními audity a k možným rizikům v auditovaných oblastech a jejich potenciálním dopadům.

Interní audity byly zaměřeny na prověření:

- spisové služby;
- funkčnosti a účinnosti vnitřního kontrolního systému;
- ochrany osobních údajů;
- základních povinností při nakládání s majetkem České republiky;
- systému bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany;
- dodržování příslušných ustanovení zákona č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti).

Výsledky auditů ukončených v roce 2017 byly projednány s vedoucími zaměstnanci auditovaných útvarů a svými zjištěními přinesly přidanou hodnotu k účinnějšímu fungování finančního řízení, dodržování obecně závazných právních a vnitřních předpisů, k připravenosti na implementaci obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR, z angl. *General Data Protection Regulation*) a přinesly také informace o tom, jak jsou vybrané auditované systémy nastaveny a zda jsou dostatečně funkční.

Z hlediska provedených interních auditů nic nenasvědčuje tomu, že by účetní závěrka NKÚ neposkytovala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví.

Ke všem nedostatkům zjištěným při výkonu auditu byla přijata adresná, konkrétní a termínovaná opatření. Plnění přijatých opatření je pravidelně odborem interního auditu sledováno a vyhodnocováno. Schválená opatření byla odpovědnými zaměstnanci realizována k termínu plnění 31. 12. 2017.

Při výkonu interních auditů nebyla identifikována žádná závažná zjištění ve smyslu ustanovení § 22 odst. 6 zákona o finanční kontrole. Nebyly zaznamenány možnosti vzniku korupce ani podvodu.

Odbor interního auditu rovněž v roce 2017:

1. zajišťoval konzultační činnost a metodickou činnost především v oblasti:

- řízení rizik,
- uzavřených smluvních vztahů,
- kybernetické bezpečnosti,
- majetkové evidence,
- realizace plnění opatření,
- zahraničních pracovních cest;

2. organizoval:

- vzdělávání interních auditorů;
- konferenci *Výbory pro audit* uspořádanou dne 18. ledna 2017 v sídle Nejvyššího kontrolního úřadu. Jednalo se již o třetí setkání představitelů hlavních kontrolních a auditních institucí České republiky. Cílem konference bylo zhodnotit zhruba roční působení výborů pro audit, které jednak pomáhají kontrolním orgánům společností, a zároveň poskytují praktickou pomoc auditorům.

97 Z důvodu nového personálního obsazení pracovního místa „interní auditor“.

V průběhu konference byly pokřtěny dvě nové publikace *Praktická pomůcka pro Výbor pro audit* a *Zpráva o činnosti Výboru pro audit*;

- konferenci s názvem *Vnitřní kontrolní systém účetní jednotky* uspořádanou dne 5. října 2017 v sídle Nejvyššího kontrolního úřadu. Na této akci pořádané Nejvyšším kontrolním úřadem, Českým institutem interních auditorů a Komorou auditorů ČR se sešli představitelé hlavních kontrolních a auditních institucí České republiky. Z různých pohledů představili téma vnitřní kontroly a zdůraznili její význam pro efektivní fungování veřejných institucí a korporací;

3. poskytoval součinnost externí auditorské firmě AGIS, spol. s r. o., za účelem řádného provedení auditu účetních a finančních výkazů a roční účetní závěrky NKÚ za rok 2017 v rozsahu potřebném pro ověření účinnosti vnitřního kontrolního systému;

4. analyzoval výsledky externích kontrol na NKÚ.

Prezident NKÚ Miloslav Kala dne 14. 2. 2018 převzal a podepsal *Zprávu interního auditu za rok 2017*[98]. Tato zpráva obsahuje následující prohlášení o vnitřní kontrole: *„Na základě výsledku auditních šetření lze poskytnout ujištění, že v auditovaném období ve vybraných dílčích oblastech vnitřního provozního a finančního řízení je nastavení řídících a kontrolních mechanismů přiměřené a účinné s výjimkou nedostatků střední a nízké významnosti. Tyto zjištěné nedostatky však nebyly takového charakteru, aby zásadním způsobem ovlivnily výkon finančního řízení a funkčnost nastaveného vnitřního kontrolního systému. Jsou však podporou pro zvýšení kvality kontrolního prostředí, aktualizaci a dodržování vnitřních předpisů, vzdělávání zaměstnanců, ochranu oprávněných práv a zájmů Úřadu“*.

7. Personální zajištění činnosti NKÚ

V roce 2017 pracovalo na NKÚ 461 zaměstnanců[99], z toho 322 zaměstnanců v kontrolní sekci, tj. 69,85 % z celkového průměrného evidenčního počtu zaměstnanců NKÚ v roce 2017. V průběhu roku 2017 bylo nově přijato 38 zaměstnanců a dalších 10 nastoupilo do zaměstnání po ukončení rodičovské dovolené. Pracovní poměr ukončilo 20 zaměstnanců. Míra fluktuace v roce 2017 činila 3,69 %. Graf č. 38 ukazuje vývoj roční míry fluktuace zaměstnanců NKÚ od roku 2011 do roku 2017.

Graf č. 38: Vývoj roční míry fluktuace zaměstnanců NKÚ za období 2011–2017

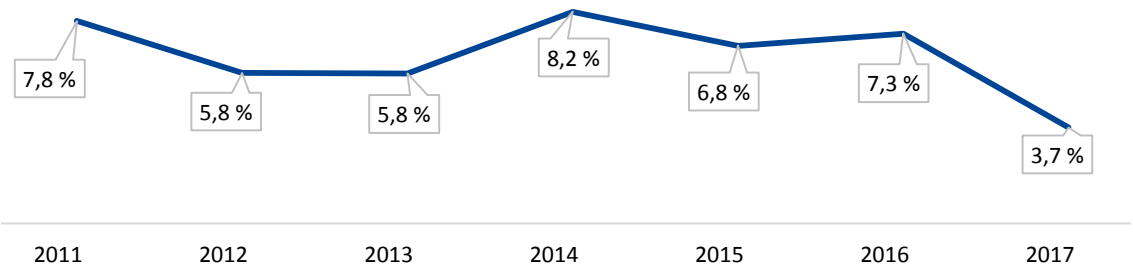

Průměrný přepočtený počet zaměstnanců NKÚ za rok 2017 byl 457 zaměstnanců, průměrný přepočtený počet zaměstnanců v kontrolní sekci za rok 2017 byl 318 zaměstnanců. Graf č. 39 ukazuje vývoj průměrného přepočteného počtu zaměstnanců NKÚ a zaměstnanců pražských a územních odborů za období let 2008 až 2017.

98 Sp. zn. 241/18-NKU70/40/18.

99 Průměrný evidenční stav zaměstnanců za rok 2017.

Graf č. 39: Vývoj průměrného přepočteného počtu zaměstnanců NKÚ za období 2008–2017

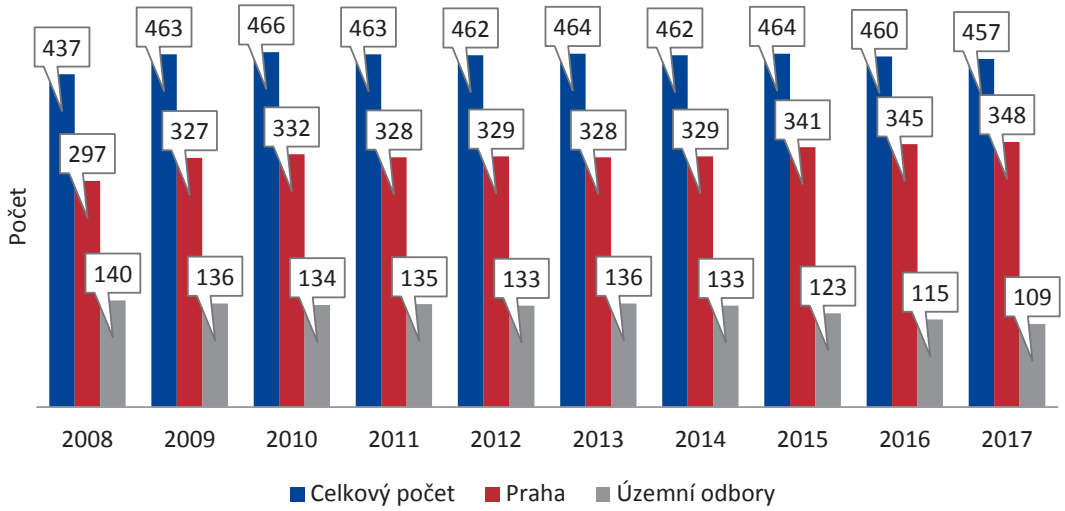

Graf č. 40 znázorňuje dobu trvání pracovního poměru zaměstnanců u NKÚ k 31. 12. 2017. K uvedenému datu bylo v pracovním poměru u NKÚ 9,13 % z celkového počtu zaměstnanců méně než dva roky, hranici 20 let trvání pracovního poměru u NKÚ překročilo 21,23 % z celkového počtu zaměstnanců.

Graf č. 40: Přehled doby trvání pracovního poměru zaměstnanců u NKÚ k 31. 12. 2017 (v %)

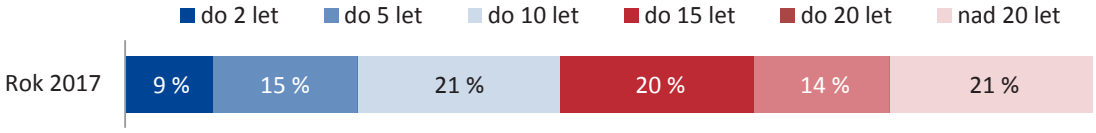

NKÚ svým zaměstnancům nabízí rovné pracovní podmínky a příležitosti. Graf č. 41 znázorňuje poměrné zastoupení mužů a žen zaměstnaných v NKÚ v roce 2017.

Graf č. 41: Poměrné zastoupení mužů a žen zaměstnaných v NKÚ v roce 2017 (v %)

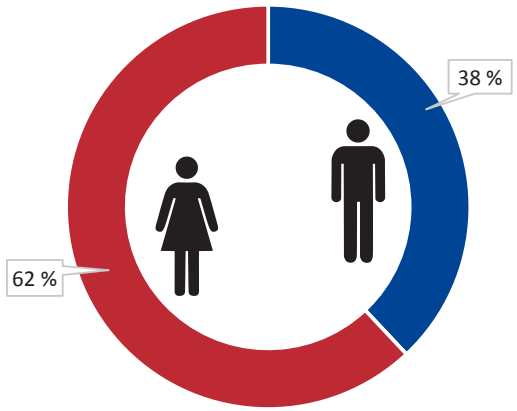

Graf č. 42 znázorňuje poměrné zastoupení mužů a žen ve vedoucích funkcích NKÚ ke dni 31. 12. 2017.

Graf č. 42: Zastoupení mužů a žen ve vedoucích funkcích NKÚ, stav k 31. 12. 2017 (v %)

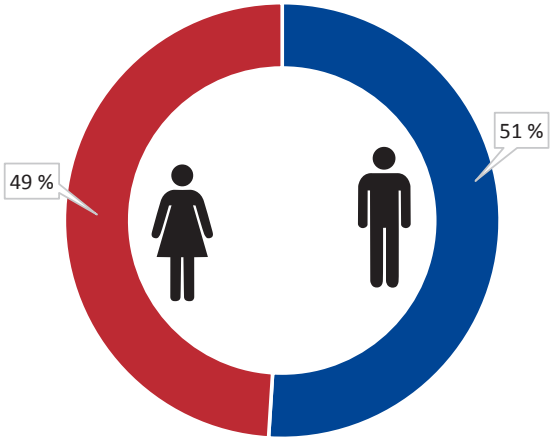

Průměrný věk zaměstnanců NKÚ v roce 2017 byl 46 let. Věkovou strukturu zaměstnanců NKÚ k 31. 12. 2017 a porovnání s lety 2008 až 2016 znázorňuje graf č. 43.

Graf č. 43: Přehled věkové struktury zaměstnanců NKÚ v období 2008–2017 (porovnání stavů k 31. 12. daného období)

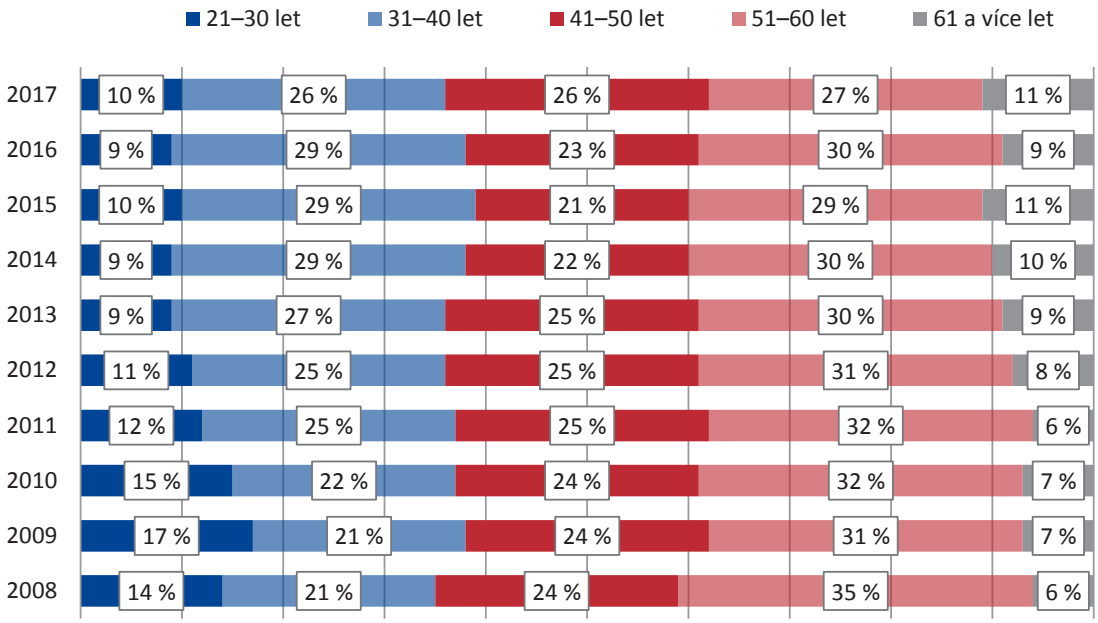

K 31. 12. 2017 pracovalo na NKÚ 84,63 % vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců. Přehled vzdělanostní struktury zaměstnanců NKÚ k 31. 12. 2017 ukazuje graf č. 44.

Graf č. 44: Kvalifikační struktura zaměstnanců NKÚ podle dosaženého vzdělání (k 31. 12. 2017)

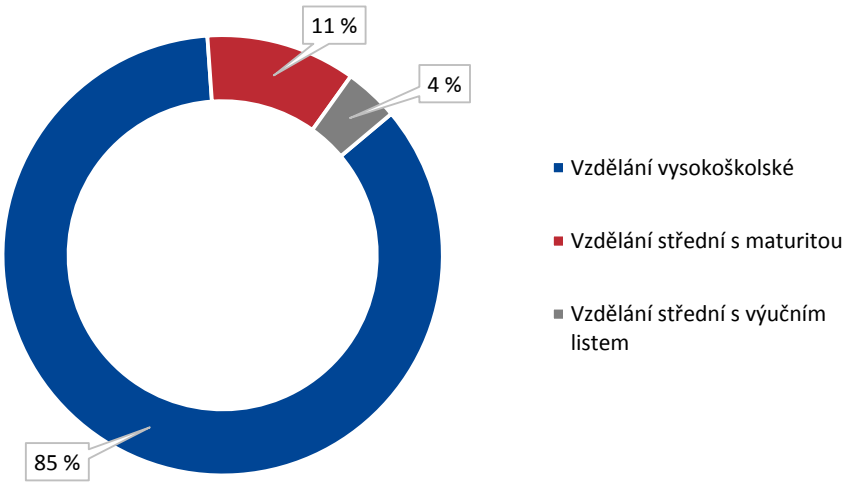

Pracovněprávní, mzdové a jiné nároky zaměstnanců NKÚ byly uspokojovány v souladu s platnou kolektivní smlouvou.

Vzdělávání a rozvoj

Profesní rozvoj zaměstnanců je jednou z priorit řízení lidských zdrojů na NKÚ. Na základě identifikace rozvojových potřeb odborných útvarů jsou zabezpečovány různorodé vzdělávací aktivity s cílem prohlubování a rozšiřování znalostí a dovedností zaměstnanců v rámci systematického vzdělávání na NKÚ.

V rámci interních vzdělávacích akcí je kladen důraz na vzdělávání nových zaměstnanců, které probíhá formou seminářů a přednášek vstupního vzdělávání se zapojením nových technologií. Prioritou profesního rozvoje jsou odborná školení prohlubující znalosti v jednotlivých oblastech především kontrolní činnosti.

Jazyková výuka na NKÚ probíhala formou pravidelné výuky jazyka anglického, francouzského a německého. Dále byly realizovány intenzivní jazykové kurzy a specializační jazyková školení za účelem prohloubení znalostí odborné terminologie.

NKÚ dbá na systematický a intenzivní rozvoj zaměstnanců jak v odborných oblastech, tak v oblasti osobnostního rozvoje i tzv. měkkých dovedností, proto jsou školení zaměřená na osobnostní rozvoj zaměstnanců nedílnou součástí interních vzdělávacích aktivit.

Strukturu vzdělávání zaměstnanců NKÚ v roce 2017 podle útvarů ukazuje graf č. 45.

Graf č. 45: Účast zaměstnanců NKÚ na vzdělávacích aktivitách v roce 2017

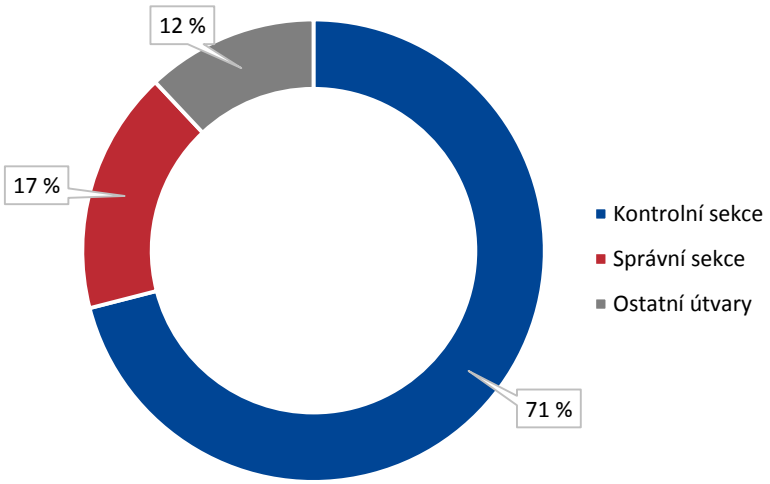

Vzdělávací aktivity jsou zajišťovány nejen tuzemskými externími organizacemi, ale ve velké míře také interními lektory, kteří se významně podílejí na předávání znalostí, dovedností a zkušeností v rámci komplexních vzdělávacích programů zaměřených zvláště na kontrolní činnost (např. kurz *Kontrolor II* nebo specializační kurzy *Audit výkonnosti* a *Finanční audit*).

8. Organizační schéma NKÚ

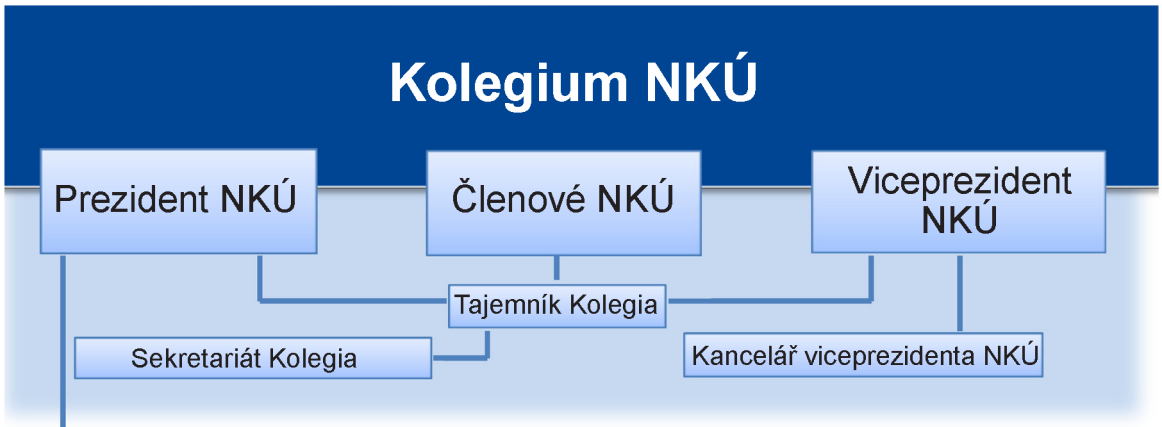

Kancelář prezidenta NKÚ

- řídí ji ředitel kanceláře prezidenta NKÚ;
- ředitel koordinuje činnost zaměstnanců v rámci své řídicí působnosti;
- podle pokynů prezidenta NKÚ koordinuje činnost vedoucích zaměstnanců podřízených prezidentovi NKÚ;
- zjišťuje a vyhodnocuje potřeby úřadu v oblasti mezinárodní spolupráce.

Správní sekce

- řídí ji vrchní ředitel správní sekce, který koordinuje činnost organizačních útvarů v rámci své řídicí působnosti;
- předkládá prezidentovi NKÚ návrhy vnitřní organizační struktury sekce a odpovídá za chod úřadu po stránce materiální, provozní, technické a ekonomické.

Kontrolní sekce

- řídí ji vrchní ředitel kontrolní sekce, který spolupracuje se členy NKÚ na zajištění a plnění předmětů a cílů kontrolních akcí a jejich časového plánu;
- odbory kontrolní sekce (odbory 510–580, sídlící v Praze, a devět územních odborů) zabezpečují výkon kontroly u kontrolovaných osob na základě plánu kontrolní činnosti, a to v rozsahu stanoveném organizačním řádem NKÚ.

Odbor bezpečnostní

- zajišťuje plnění úkolů na základě předpisů o ochraně utajovaných informací;
- vede stanovenou evidenci utajovaných dokumentů;
- plní úkoly v oblasti ostrahy objektů a provozu zabezpečovacích zařízení a úkoly v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany úřadu.

Odbor interního auditu

- vykonává interní audit v rámci NKÚ podle střednědobých a ročních plánů interních auditů;
- zpracovává výsledné zprávy pro prezidenta NKÚ;
- v rámci své působnosti vykonává konzultační a metodickou činnost a do své činnosti implementuje mezinárodní standardy.

Závěr

NKÚ se v uplynulém roce zaměřil na oblasti, ve kterých spatřoval podstatná rizika a prostor pro lepší hospodaření s penězi a majetkem státu. Kontrolní akce NKÚ ukončené v roce 2017 se dotýkaly řady oblastí – část se jich zabývala dopravou, další prověřovaly oblast výzkumu a vzdělávání, elektronizaci veřejné správy či zdravotnictví, nechyběla ale ani daňová problematika nebo například rozdělování evropských dotací. Odpovědi na to, jak si stát v celém spektru oblastí vede, poskytoval NKÚ na základě celkem 32 ukončených kontrolních akcí, ale například i stanovisek k plnění státního rozpočtu, návrhu státního závěrečného účtu České republiky a dalších výstupů.

Minulý rok ukázal, že stále přetrvávají některé zásadní systémové problémy, na které NKÚ dlouhodobě upozorňuje. Jedním z těchto problémů je složitý a nákladný daňový systém, který zatěžuje nejen stát, ale zasahuje i daňové poplatníky. Stále také existují zásadní rozdíly mezi plánovaným rozpočtem a skutečností v oblasti investičních výdajů a příjmů, ale také výdajů z rozpočtu Evropské unie. A v neposlední řadě jde například i o elektronizaci veřejné správy, kde přínosy neodpovídají úsilí ani prostředkům, které byly do budování eGovernmentu dosud vloženy.

Minulý rok ale ukázal i řadu pozitiv a v České republice došlo v některých oblastech k určitému posunu a zlepšení. Stát efektivněji řídil státní dluh, zvýšily se příjmy státního rozpočtu a zlepšilo se i rozpočtové saldo. Oproti minulým letům NKÚ zaznamenal změny k lepšímu v hospodaření některých státních institucí. Pozitivem je už jen to, že tyto instituce snížily výdaje na právní, konzultační a poradenské služby, na které NKÚ v různých souvislostech v minulosti opakovaně upozorňoval. Nelze také opomenout ani zlevnění výstavby dálnic. Do jejich cen se promítl větší vliv konkurenčního prostředí, ale i dlouhodobý tlak NKÚ na účinnější kontrolu nákladů.

A právě pravidelné upozorňování na aktuální i dlouhodobé systémové nedostatky, poukazování na prostor pro zlepšení nebo srovnání, jak si Česká republika vede v dané oblasti v mezinárodním prostředí – to vše byly některé z důvodů, které k pozitivním změnám přispěly. NKÚ v minulém roce předložil 63 systémových doporučení, která se dotýkala řízení a kontroly programů a projektů, koncepčního a strategického řízení a dalších oblastí. Mnohé z těchto doporučení se už staly nebo stanou základem opatření, která odpovědné resorty přijímají v návaznosti na zjištění kontrol NKÚ. Většina z těchto přijatých opatření přitom má smysl – v minulém roce vláda projednala 28 kontrolních závěrů a uložila kontrolovaným osobám přijmout 220 opatření. Více než 80 % z nich NKÚ hodnotil jako plně či dostatečně adekvátní zjištěným nedostatkům či doporučením.

Příloha č. 1 k výroční zprávě NKÚ za rok 2017

Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti na rok 2017						
Číslo KA	**Předmět kontroly**	**Zahájení kontroly (měsíc/rok)**	**Předložení KZ ke schválení (měsíc/rok)**	**Správce kapitoly**	**KZ vypracovává člen NKÚ**	**KZ schvaluje**
17/01	Peněžní prostředky státu poskytované z *Programu záchrany architektonického dědictví* na záchranu a obnovu kulturních památek	01/2017	09/2017	MK	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ
17/02	Podpora sociálního bydlení jako součást politiky sociálního začleňování	01/2017	03/2018	MPSV, Úřad vlády	Ing. Hykšová	Kolegium NKÚ
17/03	Zdravotnické informační systémy ve správě organizačních složek resortu zdravotnictví	01/2017	12/2017	MZd	Ing. Kubíček	Kolegium NKÚ
17/04	Odstraňování starých ekologických zátěží vzniklých před privatizací	01/2017	10/2017	MŽP, MF	Ing. Málek	Kolegium NKÚ
17/05	Výstavba, modernizace a rekonstrukce dálnic	01/2017	11/2017	MD	Ing. Adámek	Kolegium NKÚ
17/06	Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu vynaložené na podporu lesnictví	01/2017	11/2017	MZe	JUDr. Ing. Kalivoda	Kolegium NKÚ
17/07	Rozvoj a obnova materiálně technické základny Policie České republiky	02/2017	11/2017	MV	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ
17/08	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Ministerstvo pro místní rozvoj* za rok 2016, účetní závěrka Ministerstva pro místní rozvoj za rok 2016 a údaje předkládané Ministerstvem pro místní rozvoj pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2016	02/2017	10/2017	MMR	Ing. Steidlová	Kolegium NKÚ
17/09	Akce stavebního charakteru prováděné za účelem oprav, modernizace a rozvoje sítě silnic II. a III. tříd na území vybraných krajů, spolufinancované z prostředků Evropské unie a národních zdrojů	02/2017	10/2017	MD, MMR	Ing. Málek	Kolegium NKÚ
17/10	Pořízení a provoz systému výběru mýtného za užívání silniční infrastruktury České republiky	02/2017	10/2017	MD	Ing. Adámek	Kolegium NKÚ

Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti na rok 2017						
Číslo KA	**Předmět kontroly**	**Zahájení kontroly (měsíc/rok)**	**Předložení KZ ke schválení (měsíc/rok)**	**Správce kapitoly**	**KZ vypracovává člen NKÚ**	**KZ schvaluje**
17/11	Výdaje na pořízení majetku a výdaje na provoz České národní banky	02/2017	11/2017	-	Ing. Hrnčíř	Kolegium NKÚ
17/12	Správa daně z přidané hodnoty	04/2017	03/2018	MF	JUDr. Ing. Kalivoda	Kolegium NKÚ
17/13	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušná hospodařit příspěvková organizace Státní zdravotní ústav	03/2017	12/2017	MZd	RNDr. Pýchová	Kolegium NKÚ
17/14	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušná hospodařit příspěvková organizace Národní ústav duševního zdraví	04/2017	12/2017	MZd	Ing. Vedral	Kolegium NKÚ
17/15	Peněžní prostředky státu určené na výzkum, vývoj a inovace	04/2017	06/2018	Úřad vlády, MŠMT, MZe, AV ČR, MPO	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ
17/16	*Program péče o národní kulturní poklad*	05/2017	01/2018	MK	RNDr. Pýchová	Kolegium NKÚ
17/17	Peněžní prostředky státu poskytované na podporu práce s dětmi a mládeží	05/2017	01/2018	MŠMT	Ing. Beznoska	Kolegium NKÚ
17/18	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Ministerstvo životního prostředí* za rok 2016, účetní závěrka Ministerstva životního prostředí za rok 2016 a údaje předkládané Ministerstvem životního prostředí pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2016	06/2017	02/2018	MŽP	Ing. Steidlová	Kolegium NKÚ
17/19	Peněžní prostředky vynakládané vybranými nemocnicemi na úhradu nákladů z činnosti	06/2017	04/2018	MZd, MO	Ing. Stárek	Kolegium NKÚ
17/20	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušná hospodařit příspěvková organizace Fond dalšího vzdělávání	07/2017	04/2018	MPSV	RNDr. Pýchová	Kolegium NKÚ

Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti na rok 2017						
Číslo KA	**Předmět kontroly**	**Zahájení kontroly (měsíc/rok)**	**Předložení KZ ke schválení (měsíc/rok)**	**Správce kapitoly**	**KZ vypracovává člen NKÚ**	**KZ schvaluje**
17/21	Správa daně z příjmů právnických osob	09/2017	07/2018	MF	Ing. Kubíček	Kolegium NKÚ
17/22	Realizace projektů v oblasti informačních a komunikačních technologií u Ministerstva práce a sociálních věcí	08/2017	05/2018	MPSV	Ing. Vedral	Kolegium NKÚ
17/23	Opatření ke zvyšování energetické účinnosti realizovaná v rámci prioritní osy 3 operačního programu *Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014–2020*	08/2017	05/2018	MPO	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ
17/24	Veřejné nákupy v oblasti státní správy a využití centralizovaného zadávání	08/2017	06/2018	MF, MMR, MV	Ing. Reisiegel, MPA	Kolegium NKÚ
17/25	Peněžní prostředky poskytované České republice v rámci finančních mechanismů Evropského hospodářského prostoru a Norska	09/2017	04/2018	MF, MSp, MŠMT	Ing. Hykšová	Kolegium NKÚ
17/26	Peněžní prostředky určené na opatření *Spolupráce* v rámci *Programu rozvoje venkova ČR na období 2014–2020*	09/2017	05/2018	MZe	Ing. Hrnčíř	Kolegium NKÚ
17/27	Majetek státu a peněžní prostředky poskytnuté státnímu podniku Česká pošta	09/2017	07/2018	MV	JUDr. Ing. Kalivoda	Kolegium NKÚ
17/28	Účetní závěrka Ministerstva financí za rok 2017	Kontrolní akce byla vyřazena z plánu kontrolní činnosti.				
17/29	Majetek a prostředky určené na zajištění činnosti Bezpečnostní informační služby	10/2017	06/2018	BIS	Ing. Stárek	Senát NKÚ
17/30	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Ministerstvo obrany* za rok 2017, účetní závěrka Ministerstva obrany za rok 2017 a údaje předkládané Ministerstvem obrany pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2017	10/2017	06/2018	MO	Ing. Vedral	Kolegium NKÚ

Kontrolní akce zařazené do plánu kontrolní činnosti na rok 2017						
Číslo KA	**Předmět kontroly**	**Zahájení kontroly (měsíc/rok)**	**Předložení KZ ke schválení (měsíc/rok)**	**Správce kapitoly**	**KZ vypracovává člen NKÚ**	**KZ schvaluje**
17/31	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Ministerstvo zemědělství* za rok 2017, účetní závěrka Ministerstva zemědělství za rok 2017 a údaje předkládané Ministerstvem zemědělství pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2017	10/2017	06/2018	MZe	Ing. Steidlová	Kolegium NKÚ
17/32	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušné hospodařit Ministerstvo dopravy a jeho vybrané organizační složky státu	10/2017	07/2018	MD	Ing. Adámek	Kolegium NKÚ
17/33	Zajištění bezpečnosti železničního provozu a cestujících	11/2017	08/2018	MD	Ing. Adámek	Kolegium NKÚ
17/34	Státní záruky a jejich realizace z prostředků státního rozpočtu	11/2017	09/2018	MF	Ing. Reisiegel, MPA	Kolegium NKÚ
17/35	Pořízení a obnova železničních kolejových vozidel	11/2017	07/2018	MD	Ing. Málek	Kolegium NKÚ
17/36	Účetní reforma v oblasti veřejných financí	9/2017	06/2018	MF, ČSÚ	Ing. Málek	Kolegium NKÚ

Příloha č. 2 k výroční zprávě NKÚ za rok 2017

Přehled kontrolních akcí se schváleným kontrolním závěrem v průběhu roku 2017						
Číslo KA	**Předmět kontroly**	**Správce kapitoly**	**KZ vypracoval člen NKÚ**	**KZ schválil**	**Datum schválení KZ**	**Zveřejnění ve *Věstníku NKÚ* částka/rok**
16/03	Závěrečné účty kapitol státního rozpočtu *Ministerstvo financí*, *Státní dluh*, *Operace státních finančních aktiv* a *Všeobecná pokladní správa* za rok 2015, údaje pro hodnocení plnění rozpočtu za rok 2015 předkládané Ministerstvem financí za tyto kapitoly a účetnictví Ministerstva financí za rok 2015	MF	Ing. Reisiegel, MPA	Kolegium NKÚ	3. 4. 2017	3/2017
16/09	Nároky z nespotřebovaných výdajů vykazované organizačními složkami státu	MF, MD, MMR, MZd, MZe	RNDr. Pýchová	Kolegium NKÚ	16. 1. 2017	3/2017
16/12	Příprava jednotného metodického prostředí pro čerpání podpory EU v programovém období 2014+	MMR	Ing. Vedral	Kolegium NKÚ	15. 5. 2017	4/2017
16/13	Peněžní prostředky vynakládané na rozvoj vzdělávání v České republice	MŠMT	Ing. Stárek	Kolegium NKÚ	20. 3. 2017	3/2017
16/14	Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu určené na podporu místního rozvoje v rámci iniciativy LEADER prostřednictvím *Programu rozvoje venkova*	MZe	Ing. Hrnčíř	Kolegium NKÚ	13. 2. 2017	3/2017
16/15	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušná hospodařit příspěvková organizace Národní divadlo	MK	RNDr. Pýchová	Kolegium NKÚ	13. 2. 2017	3/2017
16/16	Peněžní prostředky určené na zajištění interoperability na stávajících železničních tratích	MD	Ing. Adámek	Kolegium NKÚ	13. 2. 2017	3/2017
16/17	Účetnictví Ministerstva zahraničních věcí	MZV	Ing. Reisiegel, MPA	Kolegium NKÚ	27. 2. 2017	3/2017
16/18	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušný hospodařit Státní ústav pro kontrolu léčiv	MZd	RNDr. Pýchová	Kolegium NKÚ	3. 4. 2017	3/2017

Přehled kontrolních akcí se schváleným kontrolním závěrem v průběhu roku 2017						
Číslo KA	**Předmět kontroly**	**Správce kapitoly**	**KZ vypracoval člen NKÚ**	**KZ schválil**	**Datum schválení KZ**	**Zveřejnění ve *Věstníku NKÚ* částka/rok**
16/19	Peněžní prostředky státu určené na účelovou podporu výzkumu a vývoje prostřednictvím rozpočtové kapitoly *Grantová agentura České republiky*	GA ČR	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ	20. 3. 2017	3/2017
16/20	Peněžní prostředky státu vynakládané Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy na rozvoj a obnovu materiálně technické základny sportu a tělovýchovy	MŠMT	Ing. Stárek	Kolegium NKÚ	25. 4. 2017	3/2017
16/21	Správa daně z příjmů fyzických osob se zaměřením na dopady legislativních změn na příjmy státního rozpočtu	MF	Ing. Kubíček	Kolegium NKÚ	7. 8. 2017	4/2017
16/22	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušná hospodařit státní příspěvková organizace Ředitelství silnic a dálnic ČR	MD	Ing. Adámek	Kolegium NKÚ	25. 4. 2017	3/2017
16/23	Peněžní prostředky určené na realizaci opatření v oblasti nakládání s odpady	MŽP	Ing. Hrnčíř	Kolegium NKÚ	25. 4. 2017	3/2017
16/24	Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušný hospodařit Národní bezpečnostní úřad	NBÚ	Ing. Vedral	Kolegium NKÚ	15. 5. 2017	4/2017
16/25	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Ministerstvo průmyslu a obchodu* za rok 2015, účetní závěrka Ministerstva průmyslu a obchodu za rok 2015 a údaje předkládané Ministerstvem průmyslu a obchodu pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2015	MPO	Ing. Steidlová	Kolegium NKÚ	26. 6. 2017	4/2017
16/26	Výdaje na provoz a využití nemovitého majetku včetně výdajů na zajištění informační podpory související se správou, provozem a údržbou nemovitého majetku	MF, MV	Ing. Kubíček	Kolegium NKÚ	23. 10. 2017	6/2017
16/27	Peněžní prostředky vynakládané na úhradu nákladů z činnosti u vybraných správců kapitol státního rozpočtu	SÚJB, ÚOOÚ, ÚPV	Ing. Vedral	Kolegium NKÚ	26. 6. 2017	4/2017
16/28	Peněžní prostředky vynakládané vybranými nemocnicemi na úhradu nákladů z činnosti	MZd	JUDr. Ing. Kalivoda	Kolegium NKÚ	23. 10. 2017	6/2017
16/29	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Ministerstvo práce a sociálních věcí* za rok 2016, účetní závěrka Ministerstva práce a sociálních věcí za rok 2016 a údaje předkládané Ministerstvem práce a sociálních věcí pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2016	MPSV	Ing. Vedral	Kolegium NKÚ	18. 9. 2017	6/2017

Přehled kontrolních akcí se schváleným kontrolním závěrem v průběhu roku 2017						
Číslo KA	**Předmět kontroly**	**Správce kapitoly**	**KZ vypracoval člen NKÚ**	**KZ schválil**	**Datum schválení KZ**	**Zveřejnění ve *Věstníku NKÚ* částka/rok**
16/30	Peněžní prostředky státní pokladny a řízení likvidity státní pokladny	MF	Ing. Reisiegel, MPA	Kolegium NKÚ	28. 8. 2017	4/2017
16/31	Rozvoj a obnova materiálně technické základny veřejných vysokých škol	MŠMT	Ing. Málek	Kolegium NKÚ	24. 7. 2017	4/2017
16/32	Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu určené na podporu rozvoje vzájemné spolupráce obcí a rozvoje místních partnerství	MPSV, MV	Ing. Hykšová	Kolegium NKÚ	23. 10. 2017	6/2017
17/01	Peněžní prostředky státu poskytované z *Programu záchrany architektonického dědictví* na záchranu a obnovu kulturních památek	MK	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ	18. 9. 2017	6/2017
17/03	Zdravotnické informační systémy ve správě organizačních složek resortu zdravotnictví	MZd	Ing. Kubíček	Kolegium NKÚ	11. 12. 2017	1/2018
17/04	Odstraňování starých ekologických zátěží vzniklých před privatizací	MŽP, MF	Ing. Málek	Kolegium NKÚ	23. 10. 2017	6/2017
17/05	Výstavba, modernizace a rekonstrukce dálnic	MD	Ing. Adámek	Kolegium NKÚ	27. 11. 2017	1/2018
17/06	Peněžní prostředky Evropské unie a státního rozpočtu vynaložené na podporu lesnictví	MZe	JUDr. Ing. Kalivoda	Kolegium NKÚ	27. 11. 2017	1/2018
17/07	Rozvoj a obnova materiálně technické základny Policie České republiky	MV	RNDr. Neuvirt	Kolegium NKÚ	13. 11. 2017	6/2017
17/08	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu *Ministerstvo pro místní rozvoj* za rok 2016, účetní závěrka Ministerstva pro místní rozvoj za rok 2016 a údaje předkládané Ministerstvem pro místní rozvoj pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2016	MMR	Ing. Steidlová	Kolegium NKÚ	13. 11. 2017	1/2018

Přehled kontrolních akcí se schváleným kontrolním závěrem v průběhu roku 2017						
Číslo KA	**Předmět kontroly**	**Správce kapitoly**	**KZ vypracoval člen NKÚ**	**KZ schválil**	**Datum schválení KZ**	**Zveřejnění ve *Věstníku NKÚ* částka/rok**
17/10	Pořízení a provoz systému výběru mýtného za užívání silniční infrastruktury České republiky	MD	Ing. Adámek	Kolegium NKÚ	13. 11. 2017	1/2018
17/11	Výdaje na pořízení majetku a výdaje na provoz České národní banky	_	Ing. Hrnčíř	Kolegium NKÚ	27. 11. 2017	6/2017

Příloha č. 3 k výroční zprávě NKÚ za rok 2017

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2017 projednán kontrolním výborem PS PČR						
Usnesení KV	**Datum jednání**	**Schůze č.**	**KZ**	**Materiál vlády**	**Usnesení vlády**	**Shrnutí usnesení kontrolního výboru PS PČR**
285	31. 5. 2017	47	14/25	1354/15 1063/16	154/16	KV I. bere na vědomí: a) KZ 14/25, b) stanovisko MF ke KZ 14/25 obsažené v části III materiálu vlády čj. 1354/15, c) usnesení vlády č. 154/16, d) informaci MF o stavu plnění opatření přijatých k odstranění nedostatků uvedených v KZ 14/25 obsaženou v části II materiálu vlády čj. 1063/16; II. žádá ministra financí, aby do 15. 6. 2017 předložil KV odpovědi na dotazy vznesené v rozpravě.
284	31. 5. 2017	47	15/10	853/16 488/17	987/16	KV I. bere na vědomí: a) KZ 15/10, b) stanovisko MMR ke KZ 15/10 obsažené v části III materiálu vlády čj. 853/16, c) usnesení vlády č. 987/16, d) informaci k plnění usnesení vlády č. 987/16 ke KZ 15/10 obsaženou v části II materiálu vlády čj. 488/17; II. žádá ministryni pro místní rozvoj, aby do 30. 6. 2017 předložila KV metodiku výpočtu úspor a vyčíslení úspor za rok 2016.
283	31. 5. 2017	47	13/24	771/14 344/15	1021/14	KV bere na vědomí: a) KZ 13/24, b) stanovisko MMR ke KZ 13/24 obsažené v části III materiálu vlády čj. 771/14, c) usnesení vlády č. 1021/14, d) informaci k plnění usnesení vlády č. 1021/14 ke KZ 13/24 obsaženou v části II materiálu vlády čj. 344/15.
282	31. 5. 2017	47	15/08	365/16	297/16	KV bere na vědomí: a) KZ 15/08, b) stanovisko MV ke KZ 15/08 obsažené v části IV materiálu vlády čj. 365/16, c) usnesení vlády č. 297/16.
276	30. 5. 2017	47	15/24	1100/16	985/16	KV bere na vědomí: a) KZ 15/24, b) stanovisko MV ke KZ 15/24 obsažené v části III materiálu vlády čj. 1100/16, c) usnesení vlády č. 985/16.

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2017 projednán kontrolním výborem PS PČR						
Usnesení KV	**Datum jednání**	**Schůze č.**	**KZ**	**Materiál vlády**	**Usnesení vlády**	**Shrnutí usnesení kontrolního výboru PS PČR**
275	30. 5. 2017	47	15/11	446/16	440/16	KV bere na vědomí: a) KZ 15/11, b) stanovisko MZV a České rozvojové agentury ke KZ 15/11 obsažené v části IV materiálu vlády čj. 446/16, c) usnesení vlády č. 440/16.
264	20. 4. 2017	46	14/10	1131/16 1714/16	991/16	KV bere na vědomí: a) KZ 14/10, b) stanovisko MK ke KZ 14/10 obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1131/16, c) usnesení vlády č. 991/16, d) informaci MK o stavu plnění opatření přijatých k odstranění nedostatků uvedených v KZ 14/10 obsaženou v části II materiálu vlády čj. 1714/16.
263	20. 4. 2017	46	14/01	1455/14 663/15	74/15	KV I. bere na vědomí: a) KZ 14/01, b) stanovisko MK ke KZ 14/01 obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1455/14, c) usnesení vlády č. 74/15, d) informaci MK o stavu plnění opatření přijatých k odstranění nedostatků uvedených v KZ 14/01 obsaženou v části II materiálu vlády čj. 663/15; II. žádá ministra kultury, aby do 2. 5. 2017 předložil KV výsledek vnitřního auditu způsobu předání majetku z MK na Státní fond kinematografie.

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2017 projednán kontrolním výborem PS PČR						
Usnesení KV	**Datum jednání**	**Schůze č.**	**KZ**	**Materiál vlády**	**Usnesení vlády**	**Shrnutí usnesení kontrolního výboru PS PČR**
251	9. 3. 2017	43	14/41	1459/15	299/16	KV I. bere na vědomí: a) KZ 14/41, b) stanovisko MO ke KZ 14/41 obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1459/15, c) usnesení vlády č. 299/16; II. konstatuje, že: a) MO realizovalo doporučení NKÚ vyplývající z KZ 14/41 tak, aby toto mimořádně důležité zařízení plnilo zejména úkoly: - karantény osob, izolace a léčby pacientů s vysoce nakažlivými nemocemi či podezřením na ně v souladu s právními předpisy vztahujícími se k poskytování zdravotních služeb, - boje proti bojovým biologickým prostředkům v době mimořádných událostí, resp. krizových situací, - řešené ve prospěch integrovaného záchranného systému v době míru (migrace, bioterorismus), - biologického obranného výzkumu, - výukové a vědecké základny vojenské zdravotnické služby Armády České republiky, b) MO činí nezbytná opatření k realizaci doporučení NKÚ k dokončení výstavby Centra biologické ochrany; III. žádá vládu ČR, aby: a) uložila ministru obrany a ministru zdravotnictví pokračovat v zapojení Centra biologické ochrany do systému zajištění ochrany obyvatelstva ČR při výskytu vysoce nakažlivých nemocí, b) uložila ministru obrany dokončit realizaci výstavby Centra biologické ochrany nejpozději do konce roku 2022.
249	9. 3. 2017	43	14/10	–	–	KV I. přerušuje projednávání KZ; II. žádá ministra kultury, podle § 39 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, o osobní účast na schůzi KV při projednávání KZ 14/10.
248	9. 3. 2017	43	14/01	–	–	KV I. přerušuje projednávání KZ; II. žádá ministra kultury, aby předložil KV písemné odpovědi na nezodpovězené dotazy vzešlé z diskuze na jednání 41. schůze KV dne 15. 12. 2016 (viz usnesení KV č. 232); III. žádá ministra kultury, podle § 39 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, o osobní účast na schůzi KV při projednávání KZ 14/01.
241	26. 1. 2017	42	14/20	963/15	996/15	KV I. bere na vědomí: a) KZ 14/20, b) stanovisko MV a MF ke KZ 14/20 obsažené v části IV materiálu vlády čj. 963/15, c) usnesení vlády č. 996/15; II. žádá ministra financí, aby do 28. 2. 2017 předložil KV dokumenty, které vedly k rozhodnutí ministra financí o založení státního podniku Státní pokladna Centrum sdílených služeb.

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2017 projednán kontrolním výborem PS PČR						
Usnesení KV	**Datum jednání**	**Schůze č.**	**KZ**	**Materiál vlády**	**Usnesení vlády**	**Shrnutí usnesení kontrolního výboru PS PČR**
240	26. 1. 2017	42	15/23	1123/16	984/16	KV I. bere na vědomí: a) KZ 15/23, b) stanovisko MD ke KZ 15/23 obsažené v části IV materiálu vlády čj. 1123/16, c) usnesení vlády č. 984/16; II. žádá ministra dopravy, aby do 30. 6. 2017 předložil KV zprávu o výsledku a průběhu výběrového řízení na registr vozidel.
239	26. 1. 2017	42	15/21	884/16	989/16	KV I. bere na vědomí: a) KZ 15/21, b) stanovisko MF a MPO ke KZ 15/21 obsažené v části III materiálu vlády čj. 884/16, c) usnesení vlády č. 989/16; II. doporučuje MF a MPO urychleně dopracovat koncepci majetkoprávního řešení území a jeho následného využití.

Příloha č. 4 k výroční zprávě NKÚ za rok 2017

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2017 projednán vládou ČR					
Usnesení vlády č.	**Datum jednání**	**Materiál vlády čj.**	**Číslo KA**	**Opatření KO na vědomí**	**Vládou uložená opatření**
793/17	6. 11. 2017	588/17	16/15	Ano	Vláda ukládá ministru kultury zajistit realizaci opatření Národního divadla přijatých k odstranění zjištěných nedostatků a zamezení jejich opakování obsažených v části IV materiálu čj. 588/17 a informovat vládu do 28. 2. 2018 o jejich plnění.
792/17	6. 11. 2017	544/17	16/14	Ne	Vláda ukládá ministru zemědělství a řediteli Státního zemědělského intervenčního fondu realizovat opatření obsažená ve stanovisku ke KZ uvedeném v části III materiálu čj. 544/17 a informovat vládu do 30. 6. 2018 o jejich plnění.
791/17	6. 11. 2017	523/17	16/17	Ne	Vláda ukládá ministru zahraničních věcí realizovat opatření ke zjištěním NKÚ uvedeným v části III materiálu čj. 523/17 nejpozději za účetní období 2018 a o realizaci informovat vládu nejpozději do 30. 6. 2019.
790/17	6. 11. 2017	912/17	16/18	Ne	Vláda ukládá ministru zdravotnictví zajistit realizaci opatření uvedených ve stanovisku obsaženém v části IV materiálu čj. 912/17.
789/17	6. 11. 2017	1060/17	16/12	Ne	Neuloženo.
788/17	6. 11. 2017	850/17	16/23	Ne	Vláda ukládá 1. místopředsedovi vlády a ministru životního prostředí realizovat opatření uvedená ve stanovisku obsaženém v části III materiálu čj. 850/17 a informovat vládu do 30. 9. 2018 o jejich plnění.
787/17	6. 11. 2017	844/17	16/22	Ne	Vláda ukládá ministru dopravy realizovat opatření uvedená ve stanovisku obsaženém v části IV materiálu čj. 844/17.
786/17	6. 11. 2017	577/17	16/16	Ne	Vláda ukládá ministru dopravy realizovat opatření uvedená ve stanovisku obsaženém v části IV materiálu čj. 577/17.

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2017 projednán vládou ČR					
Usnesení vlády č.	**Datum jednání**	**Materiál vlády čj.**	**Číslo KA**	**Opatření KO na vědomí**	**Vládou uložená opatření**
785/17	6. 11. 2017	1161/17	16/20	Ne	Vláda ukládá ministru školství, mládeže a tělovýchovy realizovat opatření uvedená ve stanovisku obsaženém v části III materiálu čj. 1161/17 a informovat vládu do 31. 12. 2018 o jejich plnění.
784/17	6. 11. 2017	875/17	16/13	Ne	Vláda ukládá ministru školství, mládeže a tělovýchovy realizovat opatření uvedená ve stanovisku obsaženém v části III materiálu čj. 875/17 a informovat vládu do 31. 12. 2018 o jejich plnění.
783/17	6. 11. 2017	729/17	16/03	Ne	Vláda ukládá ministru financí realizovat opatření uvedená ve stanovisku obsaženém v části III materiálu čj. 729/17 a informovat vládu do 30. 6. 2018 o jejich plnění.
782/17	6. 11. 2017	567/17	15/33	Ne	Vláda ukládá ministru financí realizovat opatření uvedená ve stanovisku obsaženém v části III materiálu čj. 567/17 a informovat vládu do 28. 2. 2018 o jejich plnění.
781/17	6. 11. 2017	545/17	16/09	Ne	Vláda ukládá ministru financí, ministryni pro místní rozvoj a ministru zemědělství realizovat opatření uvedená ve stanoviscích obsažených v části III materiálu čj. 545/17 a informovat vládu do 31. 12. 2017 o jejich plnění.
780/17	6. 11. 2017	791/17	16/19	Ne	Vláda ukládá: 1. předsedkyni GA ČR vyhodnocovat opatření uvedená ve stanoviscích obsažených v části III materiálu čj. 791/17, 2. místopředsedovi vlády pro vědu, výzkum a inovace informovat vládu o plnění těchto opatření do 31. 12. 2018.
779/17	6. 11. 2017	935/17	16/24	Ano	Vláda ukládá řediteli Národního bezpečnostního úřadu realizovat opatření uvedená ve stanovisku obsaženém v části IV materiálu čj. 935/17.
466/17	21. 6. 2017	416/17	16/11	Ne	Vláda ukládá ministryni práce a sociálních věcí realizovat opatření k nápravě a odstranění nedostatků uvedených v KZ uvedená ve stanovisku obsaženém v části IV materiálu čj. 416/17.
465/17	21. 6. 2017	403/17	16/06	Ne	Vláda ukládá ministru dopravy realizovat opatření uvedená ve stanovisku obsaženém v části IV materiálu čj. 403/17.

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2017 projednán vládou ČR					
Usnesení vlády č.	**Datum jednání**	**Materiál vlády čj.**	**Číslo KA**	**Opatření KO na vědomí**	**Vládou uložená opatření**
464/17	21. 6. 2017	316/17	16/10	Ne	Vláda ukládá 1. místopředsedovi vlády a ministru životního prostředí: 1. realizovat opatření uvedená ve stanovisku obsaženém v části III materiálu čj. 316/17, 2. informovat vládu do 30. 6. 2018 o postupu plnění těchto opatření.
463/17	21. 6. 2017	454/17	16/01	Ne	Vláda ukládá ministru průmyslu a obchodu zajistit, aby nedostatky zjištěné v KZ v již ukončeném OP *Podnikání a inovace* nebyly opakovány a byly zcela eliminovány při dodržení platných právních předpisů v nastavených postupech implementace právě realizovaného OP *Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014–2020*.
462/17	21. 6. 2017	195/17	16/07	Ne	Neuloženo.
237/17	29. 3. 2017	267/17	16/08	Ano	Vláda ukládá ministru spravedlnosti informovat vládu do 30. 9. 2017 o plnění opatření uvedených ve stanovisku obsaženém v části IV materiálu čj. 267/17.
236/17	29. 3. 2017	201/17	16/04	Ne	Vláda ukládá ministru zdravotnictví: 1. zajistit realizaci opatření uvedených ve stanovisku obsaženém v části V materiálu čj. 201/17, 2. předložit vládě do 31. 1. 2018 zprávu o plnění těchto nápravných opatření.
235/17	29. 3. 2017	238/17	16/05	Ne	Vláda ukládá ministru obrany realizovat opatření k odstranění nedostatků uvedená ve stanovisku obsaženém v části IV materiálu čj. 238/17, plnění těchto opatření vyhodnotit a s výsledkem tohoto vyhodnocení seznámit vládu do 31. 3. 2018.
234/17	29. 3. 2017	1706/16	15/38	Ne	Vláda ukládá ministru obrany realizovat opatření k odstranění nedostatků uvedená ve stanovisku obsaženém v části IV materiálu čj. 1706/16, plnění těchto opatření vyhodnotit a s výsledkem tohoto vyhodnocení seznámit vládu do 30. 9. 2017.
233/17	29. 3. 2017	1594/16	15/34	Ne	Vláda ukládá ministrům obrany a zemědělství a ministryni práce a sociálních věcí realizovat opatření k odstranění nedostatků uvedená ve stanoviscích obsažených v částech IV až VI materiálu čj. 1594/16.

Přehled kontrolních akcí, jejichž schválený kontrolní závěr byl v roce 2017 projednán vládou ČR					
Usnesení vlády č.	**Datum jednání**	**Materiál vlády čj.**	**Číslo KA**	**Opatření KO na vědomí**	**Vládou uložená opatření**
232/17	29. 3. 2017	293/17	16/02	Ne	Vláda ukládá ministru vnitra realizovat opatření uvedená ve stanovisku obsaženém v části IV materiálu čj. 293/17 a informovat vládu o této realizaci do 31. 1. 2018.
231/17	29. 3. 2017	1681/16	15/36	Ne	Neuloženo.
230/17	29. 3. 2017	230/17	15/31	Ne	Vláda ukládá 1. místopředsedovi vlády pro ekonomiku a ministru financí: 1. realizovat opatření uvedená ve stanovisku obsaženém v části III materiálu čj. 230/17; 2. realizovat doporučení vyplývající z KZ, a to: a) iniciovat změny v právních předpisech, které by umožnily vynutitelnost povinnosti správců programů vést v IS EDS/SMVS veškeré peněžní prostředky vztahující se k programovému financování a dále vynutitelnost povinnosti poskytovatelů dotací včas předávat přesné a úplné informace o poskytnutých dotacích ze státního rozpočtu ČR pro potřeby MF, Generálního finančního ředitelství i veřejnosti, b) přehodnotit dosavadní proces schvalování programů tak, aby byla prosazena jednoznačná odpovědnost správců programů za nastavení a vyhodnocení efektivnosti a účelnosti vynakládaných prostředků; 3. informovat vládu do 28. 2. 2018 o plnění výše uvedených úkolů.

Seznam zkratek

3E	principy účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti (z angl. *efficiency, economy, effectiveness*)
AV ČR	Akademie věd České republiky
BIEP	projekt pro srovnávání a výměnu informací (z angl. *Benchmarking Information Exchange Project*)
BIS	Bezpečnostní informační služba
BRH	Spolkový účetní dvůr Německa (z něm. Bundesrechnungshof)
CLLD	komunitně vedený místní rozvoj (z angl. *Community-led Local Development*)
CRAB	*Centrální registr administrativních budov*
CS ČR	Celní správa České republiky
CÚER	Centrální úložiště elektronických receptů
CZVV	Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka
ČNB	Česká národní banka
ČOV	čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
ČVUT	České vysoké učení technické
DPFO	daň z příjmů fyzických osob
DPH	daň z přidané hodnoty
DZ 2015–2020	*Dlouhodobý záměr rozvoje vzdělávací soustavy 2015–2020*
EDA	Evropská obranná agentura
EDS/SMVS	informační systém programového financování
EET	elektronická evidence tržeb
EFTA	Evropské sdružení volného obchodu
EIA	posouzení dopadů na životní prostředí
EK	Evropská komise

EMCS	informační systém pro monitorování pohybu zboží podléhajícího spotřební dani mezi členskými státy (z angl. *Excise Movement and Control System*)
ERC	Evropská výzkumná rada
ESA	Evropská kosmická agentura
ESI fondy	evropské strukturální a investiční fondy
ETCS	zabezpečovací systém transevropského železničního systému
EU	Evropská unie
EU28	28 členských států Evropské unie
EU/FM	fondy EU a finanční mechanismy Evropského hospodářského prostoru
EUROSAI	Evropská organizace nejvyšších kontrolních institucí
EÚD	Evropský účetní dvůr
FS ČR	Finanční správa ČR
GA ČR	Grantová agentura ČR
GFŘ	Generální finanční ředitelství
GPI	index bezpečnosti (z angl. *Global Peace Index*)
GŘC	Generální ředitelství cel
GSM-R	radiokomunikační systém zabezpečení transevropského železničního systému
HDP	hrubý domácí produkt
ICT	informační a komunikační technologie
IDI	rozvojová iniciativa INTOSAI (z angl. *INTOSAI Development Initiative*)
IISSP	*Integrovaný informační systém Státní pokladny*
INTOSAI	Mezinárodní organizace nejvyšších kontrolních institucí
IROP	*Integrovaný regionální operační program*
IS	informační systém
JMP	jednotné metodické prostředí
JŘBU	jednací řízení bez uveřejnění
KA	kontrolní akce
KO	kontrolovaná osoba

KtV	Kontaktní výbor nejvyšších kontrolních institucí Evropské unie a Evropského účetního dvora
KV	kontrolní výbor PS PČR
KZ	kontrolní závěr
LEADER	podpora rozvoje venkovských oblastí (z franc. *Liaison entre actions de développement de l'économie rurale*)
MD	Ministerstvo dopravy
MF	Ministerstvo financí
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSp	Ministerstvo spravedlnosti
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZ	maturitní zkouška
MZd	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NBÚ	Národní bezpečnostní úřad
ND	Národní divadlo
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NKÚ SR	Nejvyšší kontrolní úřad Slovenské republiky
NNH	Nemocnice Na Homolce
NNV	nároky z nespotřebovaných výdajů
NRV	Národní rada pro vzdělávání
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (z angl. *Organisation for Economic Co-operation and Development*)
OHA	odbor hlavního architekta eGovernmentu na Ministerstvu vnitra

OP LZZ	operační program *Lidské zdroje a zaměstnanost*
OP PIK	operační program *Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost*
OP PPR	operační program *Praha – pól růstu*
OP VVV	operační program *Výzkum, vývoj a vzdělávání*
OPD	operační program *Doprava*
OPR	operační program *Rybářství*
OPTP	operační program *Technická pomoc*
OPZ	operační program *Zaměstnanost*
OPŽP	operační program Životní prostředí
OSS	organizační složka státu
PČR	Policie České republiky
PISA	program pro mezinárodní srovnávání výsledků vzdělávání (z angl. *Programme for International Student Assessment*)
PO	příspěvková organizace
PO 2007+	programové období 2007–2013
PO 2014+	programové období 2014–2020
POH ČR	plány odpadového hospodářství ČR
PMF	rámec pro měření výkonu nejvyšších kontrolních institucí (z angl. *Performance Measurement Framework*)
Projekt MAS	projekt *MAS jako nástroj spolupráce obcí pro efektivní chod úřadů*
Projekt MOS	projekt *Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností*
PRV 2007+	*Program rozvoje venkova 2007–2013*
PRV 2014+	*Program rozvoje venkova na období 2014–2020*
PS PČR	Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic
SAI	nejvyšší kontrolní instituce
SEM	systém elektronického mýtného
SEZ	staré ekologické zátěže
SG1, SG2	strategické cíle 1 a 2 EUROSAI pro roky 2017–2023

SOP	Státní opera Praha
SP CSS	Státní pokladna Centrum sdílených služeb, s. p.
SR	státní rozpočet
SÚJB	Státní úřad pro jadernou bezpečnost
SÚKL	Státní ústav pro kontrolu léčiv
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZÚ	státní závěrečný účet
SŽDC	Správa železniční dopravní cesty, státní organizace
ÚOOÚ	Úřad pro ochranu osobních údajů
ÚPV	Úřad průmyslového vlastnictví
ÚZ	účetní závěrka
ÚZSVM	Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
V4+2	země Visegrádské skupiny, Slovinsko a Rakousko
VaVaI	výzkum, vývoj a inovace
VVŠ	veřejné vysoké školy
VZ	veřejná zakázka
WGEA	pracovní skupina INTOSAI pro kontrolu v oblasti životního prostředí
WGFACML	pracovní skupina INTOSAI pro boj s korupcí a proti praní špinavých peněz

Vydal Nejvyšší kontrolní úřad
v roce 2018

audit
kontrola
rozpočet
efektivnost
nezávislost
finanční audit
kontrola legality
hospodárnost
kontrolor státní majetek plán kontrolní činnosti
plnění
rozpočtu
efektivnost
státní majetek
plnění rozpočtu
plán kontrolní činnosti
kontrolor
audit
hospodárnost
účelnost
kontrolní řád
rozpočet nezávislost
finanční audit
kontrolní protokol
nezávislost
audit výkonnosti
závěrečný účet
rozpočet